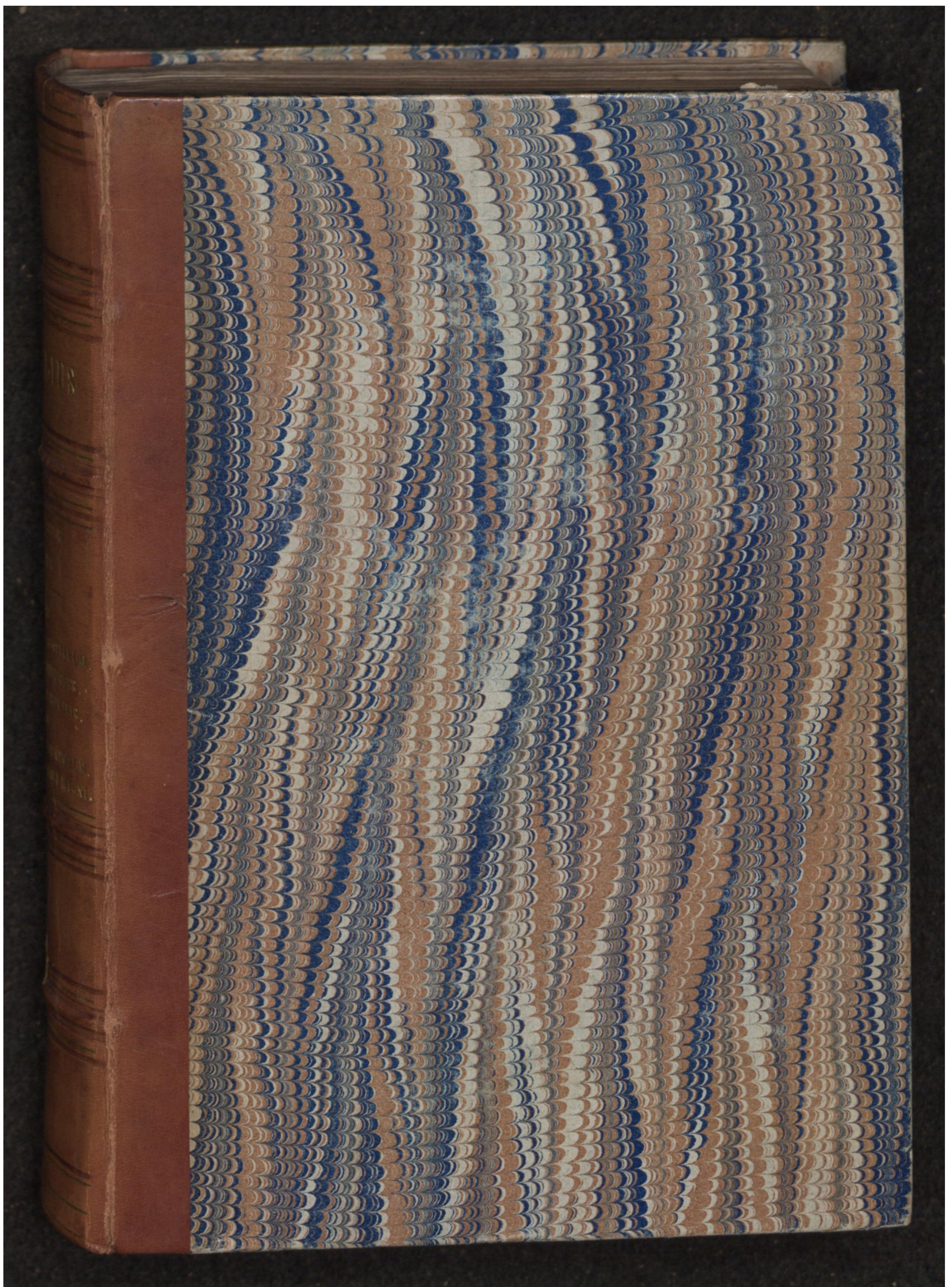

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20

ZACHARIAE LILII VICENTINI CANONICI REGVLARIS AD VENERANDVM PATREM SACRIS LITTERIS ET PRVDENTIA CLARVM.D. GABRIELEM VICENTINVM CONCANONICVM DE ORIGINE ET LAVDIBVS SCIENTIARVM LIBER INCIPIT

CVM SVPERIORIS AETATIS excellentes uiros qui ſeſe doctrinę penitus dediderũt/ frequẽti memoria repeto: tanta illos inuenio ubertate exornationis repleſſe ſẽtẽtias/ ut neſciã quid primum in eis admirari debeã: ſapiẽtiã ne in tanta eloquẽtia: an eloquentiã in tam præclara ſapientia. Sæpe aũt aduerti inter multos dubitari ſolitum: a quibus potiſſimum ueterum diſciplinæ litterarũ initium habuere: qui ue ĩ eis maxime excelluerũt. Quorum diſceptatione cõmotus rem ipſam licet ardui laboris diſſerẽdam illuſtrãdãq; ſuſcepi: quam reuerẽde pater nominis tui auſpicio inchoãdam cenſui: ꝙ te his ſtudiis erudititiſſimum intelligebã: ut ſiquid a me fortaſſe minus culte ſapiẽterq; elucubratũ eſſet: tua prudẽtia ornares/ atq; corrigeres. Et q̃uis maiores noſtri in omni genere laudis ſingulares extiterint: uarie tamen illos litterarũ ſtudiis operam dediſſe comperio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Am quosdam accepimus grãmaticæ artis disciplina excelluisse: quæ origo & fundamentũ dicitur liberaliũ litterarũ: & Quitiliano teste in duas partes diuiditur: recte loquẽdi scientiã & poetarum enarrationẽ. Scribendi aũt ratio coniũcta cum loquẽdo est: & narrationẽ præcedit emẽdata lectio. Vt uero Aneus Seneca scribit. Grãmaticus circa curam sermonis uersatur. Et si latius euagari uult: circa historias. Iam ut longissime fines suos proferat: circa carmina. Et ut ad Quintilianum redeam: nec poetas legisse satis est. Excutiẽdum omne scriptorũ genus: nõ propter historias modo/ sed ꝓpter uerba quæ frequenter ius ab auctoribus sumũt. Nec si rationẽ siderum ignoret: poetas intelliget: qui (ut alia omittam) totiens ortu occasuq; signorum in declarãdis auctoribus utũtur. Nec ignara philosophiæ: tum ꝓpter plurimos in omnibus fere carminibus locos/ ex intima naturaliũ quæstionũ subtilitate repetitos: tum uel ꝓpter Empedoclem ĩ græcis: Varronẽ ac Lucretiũ in latinis: qui præcepta sapientiæ uersibus tradiderunt. Eloquẽtia quoq; nõ mediocri opus est: ut de unaquaq; re dicat proprie & copiose. ¶ Veteres ãt quorum fuerũt Aristoteles atq; Theocletes uerba solum & nomina & coniunctiones tradiderunt: uidelicet ꝙ in uerbis uim sermonis: & in noĩbus materiã: quia alterum est quod loquimur: alterum de

Quĩtiliãus

Seneca

Empedocles
Varro
Lucretius
Aristoteles
Theocletes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

quo loquimur: in coniunctionibus aũt complexũ eorum esse iudicauerunt. Alii uero octo grãmaticę partes secuti sũt: ut Aristarchus: & ætate nostra Q. Rhenius Palęmon uicẽtinus grãmaticus & rhetor insignis: qui Romę/ ut Suetonius scribit/ tempore Tiberii Cæsaris pricipẽ locum inter grãmaticos tenuit. Nam homines capiębat tum memoria rerum: tum facilitate sermonis: necnon poemata faciebat extẽpore. Is de arte grãmatica librum pulcherrimũ cõdidit. De quo Iuuenalis. Odi quam repetit uoluitq; Palęmonis artẽ. Nemo igitur unq̃ inter doctos cõnumerari poterit: q nõ magnã huic discipline curam impenderit. Est nãq; pueris necessaria: senibus iocunda: dulcis secretorũ comes: & quæ uel sola in omni studiorum genere plus habeat operis q̃ ostentationis. In ea maxime præcelluerũt Iginus grãmaticus. Didymus/ q ut refert Seneca/ quatuor milia librorũ scripsit. Apollodorus/ quẽ grãmatica excelluisse Plinius tradit: cui Amphyctiones græciæ honorem habuere. Nigidius Figulus uir sane doctissimus. Valerius Probus sua ætate sciẽtia præstantissimus. Donatus: Seruius: Diomedes: Priscianus: Victorinus/ uiri non minus rhetores & philosophi q̃ grammatici.

Aristarchus
Palęmon
Suetonius
Iuuenalis
Iginus
Didymus
Apollodorus
Nigidius
Valerius
Diomedes

PROSA

Rimus (ut aiunt) solutam orationem apud græcos condidit Pherecydes Syrus. Apud Romanos Appius cęcus aduersus Pirrhũ. Oĩa.n. prius uersibus cõdebant. Prosæ aũt

Pherecydes
Apius cæcus

ſtudium ſero uiguit.

HISTORIAE LAVDES

NEq; ut arbitror, ſtudioſis hoībus hiſtoriæ cognitio ullo modo eſt negligenda: quæ quãtũ utilitatis ĩ ſe habeat, Cicero Paucis abſoluit. Hiſtoria eſt inquit, teſtis tẽporũ: uitæ memoria: lux ueritatis: magiſtra uitæ: nuncia uetuſtatis. Lex. n. hæc datur ſcribẽti, ne quid falſi dicat: ne quid ueri taceat. Icc irco apud græcos nemo ſcribebat hiſtoriam, cui nõ publice munus hoc demãdatum eſſet: uel niſi is qui interfuiſſet: & ea quæ ſcribenda eſſẽt, uidiſſet. Melius. n. oculis quæ fiũt deprehendimus: q̃ quæ auditione colligimus. Hiſtoriæ aũt ideo monumẽta dicũtur, eo ꝙ memoriã tribuant rerũ geſtarũ. Apud hæbręos prophetę hiſtoriã ſcripſere. Moſes quoq; a cõdito orbe terrarũ ad ætatẽ ſuã geſta quinq; libris abſoluit. Ioſephus q & ipſe iudaicã cõtexuit hiſtoriã ſcribẽs in Apionẽ, oẽs ueteris teſtamẽti libros nõ ab tenui quouis homine: ſed a magnis uiris & prophetis ſcriptos eſſe tradit. Apud Caldæos & Aegyptios & qui ab illis oriũdi ſũt Phoenices ſeruatũ eſt, ut q maximus ſacerdos eſſet, res geſtas deſcriberet. Plato ĩ timeo ſacerdotẽ ægyptiũ introducit Soloni de rebus geſtis & uetuſtate gẽtis ĩterrogãti reſpõdere. Cicero etiã cõmemorat apud romanos, eũ q põtifex maximuſ eſſet, ſingulorũ ãnorũ res geſtas litteris mãdaſſe: & eas ĩ albũ edidiſſe: atq; domi prius tabulas ꝓpo

Margin notes: Cicero; Moſeſ; Ioſephuſ; Caldæi; Phoeniceſ; Plato; Cicero

fuisse: ut potestas populo fieret cognoscēdi nihil odio/nihil gratia scriptū. Historiæ uis & officiū si ne controuersia pulcherrima est pars philosophiæ scilicet moralis. Hæc ī præceptis/ illa ī exēplis bene uiuēdi uersaṫ. Est.n.ualde decorū/cū de moribus & præstātissimis īstitutis loquimur: mox uitam ac facta clarissimorū hominū subiicere. Nā apud oēs longe plus possunt exēpla q̄ uerba. Quis.n.dubitat ea quæ ab aliis gesta ītelleximus: quanq̄ admirabilia sint / faciliora nobis uideri: q̄ si uerbis solū præceptioneq; tradantur? Id sane historia efficit/ut præcellētes uiros quos & admiramur: & ad cælum usq; laudibus efferimus: magno studio imitari conemur. Sic Fabius periclē. Sic Portius Cato Curiū. Sic tādem multi īcredibili ardore succēsi præclaras res gessere. Hinc. Q. Fabius & Scipio dicere soliti: tū maxime ad uirtutē aīos accēdi: cum uirorū illustriū tabulas ītuerēṫ. Iuliū quoq; Cæsarē uisa apud Gades in templo Herculis Alexādri magni imago cōmouit/ut seipsum reprehenderet: q̄ qua ætate orbem terrarū ille domuerat: nihil ipse laude dignū: nihil memorabile gessisset. Porticū quoq; fori sui Octauianus statuis romanorū ducū exornauit: ut quoddā q̄si exēplar sibi ipsi & cęteris ducibus proponeret. Græci quoq; præstātibus uirtute uiris statuā erigere solebāt. Oīum præterea gētiū nationū/ populorū originē & ꝑgressus regūq; maximorum res bello paceq; gestas ueteris memoriæ cognitiōe

Q. Fabius
Scipio
Cæsar
Octauiāus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

addiſcimus. Hiſtoria tãdẽ nos ad pietatẽ/ iuſtitiã/ fortitudinẽ/ prudẽtiam/ liberalitatẽ/ cõtinentiã/ hu manitatem/ cæterasq; uirtutes inducit & hortatur.

Cadmus Dares Tucydides Herodotus Saluſtius Liuius

Historiam/ ut ferũt/ primus omniũ apud græcos con ſcripſit Cadmus mileſius. Dehinc Dares phrygius troianorũ hiſtoriam edidit: quam i foliis palmarũ ab eo cõſcriptã prodiderunt. Poſt illũ Tucydides & Herodotus hiſtorici clariſſimi habentur. Apud latinos Criſpus Saluſtius & Titus Liuius præſtan tiſſimi hiſtorię ſcriptores tãta eloquẽtia & dignita te orationis floruerunt: ut tam gręcis q̃ latinis non modo comparari poſſint: ſed etiã præferẽdi eſſe ui deãtur.

Trogus Iuſtinus

Trogus Põpeius uir priſcæ eloquẽtiæ græ cas & totius orbis hiſtorias quatuor & quadragin ta uoluminibus latino ſermone cõpoſuit: cuius li bris omnium ſęculorũ/ regũ/ nationũ/ populorũq; res geſtæ continentur. Horum epithoma Iuſtinus orator clariſſimus edidit. Sed maximũ linguę Ro manæ detrimentum eſt: q Saluſtii libros perpetuæ hiſtoriæ: itẽq; ſupius memorati Trogi uolumina amiſimus: quæ multum ab iis qui aliquid egregie ſcribunt/ commemorantur.

POETICA

Nunc uero ad poetas uenio: q tanta rerũ copia/ uerborũq; ſplẽdore referti ſũt: ut quoddã i eis diuinũ appareat ingeniũ. Vnde & uates ſapiẽtiſſimi ueterũ nũcuparũt: q ſę penumero concitatione quadã animi: afflatuq; di

uino loqueretur. Quod Cicero pro Archia poeta te- Cicero
statur his uerbis. Atqui sic ea a sapientissimis homi-
nibus accepimus: ceterarum rerum studia & doctrina
& præceptis & arte constare: poetam natura ipsa uale-
re, & mentis uiribus excitari: & quasi diuino quodam
spiritu afflari. Quare summo iure ille noster Enius Enius
sanctos appellat poetas: quod quasi deorum aliquo
munere & dono commendati nobis esse uideantur. Ab
iis sane multa percommode sapienterque dicta percipi-
mus. Nam uitas, moresque hominum: naturæ, causa-
rumque principia diligenter scripsere: & quasi disci-
plinarum omnium semina in illis reperiuntur. Et inest
auctoritas summa propter opinionem sapientiæ &
uenustatem: & splendor eximius propter elegantiam:
& ingenuitas quædam liberis hominibus digna.

De poematum origine magna questio est. Nam ante
troianum bellum fuisse prohibentur. Siquidem ante urbem Homerus
conditam Homerum & Hesiodum fuisse constat. Hesiodus
Archilocum regnante Romulo. Liuium tradunt post Archilochus
Romam conditam annis quadringentis decem fabu-
las edidisse. Dehinc Enius, Plautus, & Neuius, uer- Enius
sus & poemata conscripsere.

FABVLA

Abulas poetæ delectandi causa finxerunt:
quasdam uero ad naturam rerum: nonnul-
las ad mores hominum interpretati sunt. Eas primus Alcmeon
inuenisse traditur Alcmeon Crothoniates. Latinæ ue- Andronicus
ro fabulæ primum a Liuio Andronico scriptæ sunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Mosef Eroicũ carmen/ut Isidoro placet/primus omniũ Moses longe ante homerũ in cãtico deuteronomii cecinisse ꝓbatur. Siquidem & Iob/ut Hieronymus refert/exametro uersu dactilo spondeoq; decurrit. Versũ exametrũ apud græcos Cadmus milesius ferẽ primus cõposuisse: ut alii putant/ Pherecydes syrus. Vt aũt Plinius tradit/uersum heroicũ pythio oraculo debemus. Nã hoc genus metri ante Homerum pythiũ dictũ est: post homerũ heroicũ nominatũ. Pythiũ uocari dicunt: ꝙ Apollinis cognomen fuit/a pythone serpẽte quẽ occidit/deductum. Vnde oracula Apollinis hoc genere metri edebantur. Heroicũ carmẽ dictũ uolunt: ꝙ eo uirorum fortium res & facta narrantẽ. Exametrum uersum apud latinos primũ edidisse Enius traditur. Versu heroico Homerus apud græcos longe oẽs excellit: quem nemo teste Quĩtiliano in magnis rebus sublimitate: in paruis proprietate superauit. Idem lætus ac depressus/ iocundus ac grauis/tum breuitate/tũ copia mirabilis/nec poetica modo! sed oratoria uirtute eminentissimus. Hic igiẽ oẽs sine dubio & ĩ omni genere eloquentiæ ꝓcul a se reliq̃t heroicos. Hesiodo ãt palma datur in illo mediocri genere dicendi. In Antimacho uis & grauitas & minime uulgare dicẽdi genus habet laudẽ. Admirabilis in suo genere Theocritus. Alcęus aureo plectro tyrãnos ĩsectatus multũ etiã

Mosef · Iob · Cadmuf · Pherecydef · Pliniuf · Eniuf · Laudes Homeri · Hefioduf · Antimachuf · Theocrituf · Alcęuf

moribus confert. In eloquẽdo quoq; breuis & magnificus / q̃si Homero similis. Simonides tenuis: alioquin sermone proprio & iocunditate quadam comendari potest. Apud latinos Virgilius auspicatissimũ dederit exordiũ omniũ eius generis poetarũ / græcorũ nostrorũq;. Nã ut ciuitas in nobilitatẽ plebẽq; diuiditur: ita inter poetas gradus quidam sunt dignitatis. Virgilius itaq; decus ac deliciæ litterarũ nostrarũ inter oẽs uates longe eminet & excellit copia & nitore quodã sermonis excellentissimo. Vnde. M. Tullius cũ illius uersus quosdã plegisset: ĩ eius laudẽ ꝓrupit. Magnę spes altera romæ Et Sextus Propertius. Cedite romani scriptores: cedite graii. Nescio quid maius nascit̃ iliade. Diuus quoq; Augustus q̃ Virgilii carmina cõtra testamentũ eius cremari uetuit / maius uati testimoniũ fuit: q̃ si ipse opus suum ꝓbare statuisset. Ouidius lasciuus quidẽ ĩ heroicis. Lucanus ardens & cõcitatus / & sententiis clarissimus / sed magis oratoribus q̃ poetis imitãdus. Eniũ sicut sacros uetustate lucos adoremus.

Simonides

Laudes uirgilii

Ouidius

Lucanus

VERSVS LYRICI

VErsus lyrici saphici sũt cognoĩati: quos sappho foemina lesbia et nobilis uates cõpit. Adonicus ãt uersus ita coniũctus est saphico: ut post tris saphicos sequatur carmẽ adonicũ. Vt apud Horatiũ. Iam satis terris niuis atq; diræ
Grandinis misit pater & rubenti
Dextera sacras iaculatus arces

Sappho

Horatius

Terruit urbem.

Pyndarus Atqui lyricorum uersuum longe Pyndarus apud grecos princeps habetur: spiritu/magnificẽtia/sententiis/figuris/beatissima rerum uerborumq; copia: & uelut quodam eloquentiæ flumine.

A pud latinos Horatius fere solus legi dignus. Nã

Horatius & insurgit aliquãdo/et plenus est iocunditatis & gratię: & uariis figuris & uerbis fęlicissime audax.

B ucolicũ carmẽ.i.pastorale pleriq; siracusis primũ cõpositũ a pastoribus opinãtur. Nonnulli lacedęmone conditum uoluerũt.

VERSVS ELEGIACI

Legiacus uersus q cõuenit miseris: uix omnino cõstat a quo sit inuẽtus. Vnde Horatius.

Colophonius Archilochus Calimachus Tibullus Proptius Ouidius Gallus

Quis tamẽ exiguos elegos emiserit auctor.
Grãmatici certant: & adhuc sub iudice lis est.

Quidam tamẽ Colophonium: Alii Archilochum auctorem atq; inuentorem uolunt. Elegiæ prĩceps apud græcos/ut Quĩtilianus refert/habeť Calimachus. Apud latinos uero tersus ac elegãs uideť Tibullus. Sũt q Propertiũ malint. Ouidius utroq; lasciuior: sicut durior Gallus.

METRVM IAMBICVM

Archilochus

Ambicũ metrũ Archilochũ poetã lacedęmoniũ iuenisse tradunt: quo Licãbri opprobria oĩbus decãtaret: dicẽte Horatio i poetria. Archilochũ ꝓprio rabies armauit iambõ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

SATYRA

Satyra quidê, auctore Quintiliano, tota nostra est. Nemo. n. fuit qui satyrã græce scripserit. Satyra aũt dicta est, ꝙ omniũ passim uicia pariter ĩsectat̃: ĩ qua primus ĩsignẽ laudẽ adeptus est Lucilius. Verã quoq; gloriã uno libro Persius meruit. Horatius ĩ ea eruditus: purus ac tersus: ĩ quo mira libertas: atq; ĩde acerbitas abũde, & salis multũ. Lepidissimus inter cæteros Iuuenalis habetur. Terẽtius Varro uir Romanorũ eruditissimus plurimos libros cõposuit: peritissimus lĩguę latinæ & omnis antiqtatis & rerum græcarũ nostrarumq;: plus tamen scientiæ collaturus q̃ eloquentiæ. — Quĩtiliãus; Lucilius; Persius; Horatius; Iuuenalis; Varro

TRAGOEDIA

Trgoedia genus est poematis: in quo grauissimorũ hominũ fortunæ & exitus funesti describunt̃. Ouidius de tristibus. Omne genus scripti grauitate tragoedia uincit. Tragoedias primo ĩ lucẽ Eschilus ꝓtulit: & sublimis, & grauis, & grãdiloquus. Sed lõge clarius hoc opus illustrauerunt Sophocles atq; Euripides. Apud latinos Accius atq; Pacuuius clarissimi habẽt̃ grauitate sentẽtiarũ, uerborũq; pondere. Iam Varus cuilibet grę corum cõparari potest. Ouidius qui in hoc genere Medeã scripsit, inter cæteros elegantissime floruit. Quid Seneca? Nonne & ipse tragoedias scripsit? Huius sapiẽtia, morumq; doctrina q̃ multi faciunda est. — Ouidius; Eschilus; Sophocles; Euripides; Accius; Pacuuius; Varus; Ouidius; Seneca

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

COMOEDIA

Omoedia quæ in uiciis insectãdis gratiam sola retinet facundissimæ libertatis: res atq fortunas humiliũ psonarũ cõprehẽdit. Plures eius tradũtur auctores. Aristophanes tamen & Eupolis Cratinusq præcipui. Ex latinis Plautus a Varrone laudatur: licet Ceciliũ ueteres laudibus ferãt. Neuius quoq Terentius & Lucretius ĩ eo genere clari habentur.

Aristophanes
Eupolis
Cratinus
Plautus
Cecilius
Lucretius

RHETORICA

Ellẽ mihi, quoniã hoc loco de rhetorica & oratoribus differere cõstitui: & si nõ qualis ĩ M. Tullio fuit: quia præcipua & admirabilis: aliquã tamẽ uel minimã eloquẽtię cõtingere facultatẽ: ut q̃tũ illi optimarũ artiũ doctrina & facundia ualuerunt: tãtũ ĩgenii uiribus exercere possẽ. Tentabo tamẽ quantũ pusillitas intelligẽtiæ meæ peruidet: pauca quædam de ipsis explicare.

Illud imprimis aduertendum est: græcos iãdudum doctrina & omni litterarũ genere latinos supasse: quippe qui litteras in latium attulerunt. Facile siqdem erat uincere non repugnãtes. Sed meum iudicium inqt Cicero sẽper fuit, omnia nostros aut inuenisse per se sapiẽtius q̃ græcos: aut accepta ab illis fecisse meliora, quæ quidẽ digna statuissent in quibus elaborarent. Nam mores & instituta uitæ: resq domesticas ac familiares nos ꝑfecto melius tuemur & lautius. Rẽ uero publicã nostri maiores

Cicero

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

certe melioribus temperauerunt & institutis & legibus. Quæ.n.tanta grauitas: quæ tanta cõstantia: magnitudo animi: probitas: fides: quæ excellens in omni genere uirtus in ullis fuit: ut sit cum maioribus nostris comparanda? Quītiliãus

Rhetoricam esse persuadēdi artificem Quintilianus auctor est. Gorgias Apud Platonē quoq; Gorgias in libro qui noīe eius inscriptus est/idē facere asseuerat. Cicero Cicero pluribus locis scripsit officiū oratoris esse ad persuadēdum. In rhetoricis etiā finem facit persuadere. Gorgias In eodem item libro Gorgias Leontinus antiquissimus fere rhetor/ omnibus de rebus oratorē optime posse dicere existimauit. Hic infinitā & immēsam huic artificio materiam subiicere uidetur. Aristoteles Aristoteles aūt magnus & nobilis rhetor qui huic arti plurima adiumenta atq; ornamenta subministrauit/ tribus in generibus rerum uersari rhetoris officium putauit: demōstratiuo: deliberatiuo: iudiciali. Ciceto Ratio uero ipsa/ ut Cicero testatur: in hanc potissimū ducit sentētiam: ut existimemus sapientiam sine eloquentia parum prodesse ciuitatibus. Eloquentia uero sine sapientia nimium obesse plerunq;: prodesse aūt nunquam potest. Empedocles

SCRIPTORES RHETORICAE.

PRimus omniū Empedocles mouisse aliqua circa rhetoricam dicitur. Artiū autē scriptores ātiquissimi Corax & Tisias Siculi: quos insecutus est uir eiusdem insulę Gorgias Leōtinus Corax Tisias Gorgias

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Empedoclis ut traditur discipulus. Is beneficio lõgissimę ætatis (nam centum & nouẽ uixit annos) cũ multis simul floruit: ac primus aureã statuã & solidam delphis in templo sibi posuit: tantus erat docendæ oratoriæ artis quęstus. Huic successit cla

Isocrates

rissimus eius auditor Isocrates. Præcipuum uero lum ẽ/teste Quintiliano/sicut eloquẽtię: ita pręceptis quoq; eiusdẽ dedit unicum apud nos specimẽ

Tullius

orandi docendiq; oratorias artes M. Tullius: post quem tacere/modestissimum foret.

LAVDES ELOQVENTIAE

Magna ꝑfecto est uis eloquẽtiæ: qua uirtutes extollere/uicia fulminare adiscimus: laudare benefacta/detestari facinora/consolari/co

Tullius

hortari/impellere/absterrere. Hãc. M. Tullius in libro de natura deorum effert his uerbis. Iam uero domina rerum ut uos soletis dicere/eloquendi uis q̃ est præclara q̃q; diuina? Quæ primũ efficit/ut ea quę ignoramus discere: & ea quę scimus/alios docere possimus. Deinde hac cohortamur: hac ꝑsuademus: hac consolamur afflictos: hac deducimus perterritos a timore: hac gestiẽtes comprimimus: hac cupiditates/iracũdiasq; restringimus. Hęc nos iuris/legum/urbium societate deuinxit. Hęc a uita immani & fera segregauit. Nil ergo eloquẽtia laudabilius/præstabilius/uel admiratione audientiũ/uel spe indigentium/uel eorũ qui defensi sunt gratia. Huic quoq; a maioribus nostris est in tota di

gnitate

gnitate principatus datus.

DE ORATORIBVS GRAEGIS

MVltos apud græcos legimus eloquẽtia floruisse: sed precipue laudis inter ceteros habiti sunt Pisistratus Hippocratis filius: quẽ tanta doctrina / ingenio / & eloquentia ualuisse tradunt: ut ei Atheniẽses facũda eius oratione capti imperiũ ciuitatis ultro deferrent: quanq̃ Solon grauissimus orator pro libertate aduersum illũ staret. Sed eloquẽtia Pisistrati libertas cum Solone succubuit tẽpore quo Seruius Tullus regnabat Rome. Pisistratus

Pericles uir sũmus igenio & dicẽdi copia / Atheniẽsibus iugũ seruitutis iposuit. Nã urbẽ Athenarum suo uersauit arbitrio: & ãnis quadragita mira prudentia rexit. Cumq; aduersus populi uolũtatẽ loqueret: iocũda tamẽ ac melle dulcior eius uox erat Pericles

Hegesias cyrenaicus tantũ dicẽdo ualuit: ut dũ mala & miseros huiusce uite casus populis prædicabat: eorum miserandam imaginem audientium pectoribus iserebat: multosq; ad necem uoluntariã quodammodo ipellebat. Ideoq; Ptolemeum regẽ ne de hac re amplius dissereret / ihibuisse ferunt. Hegesias

Gorgias philosophus Leontinus gente Siculus cẽtesimum nonũ annũ eloquẽtia / litterisq; præcellens impleuit. Quẽ dixisse accepimus / se dolere / q̃ tunc e uita decederet: quãdo sapere coepisset. Hic hominũ primus aureã statuã & solidã delphis i tẽplo sibi posuit: tãtus erat docẽde oratorie artis questus. Gorgias

Isocrates I socrates eius auditor tāta eloquētia floruit: ut. xx talētis unā orationē uēdidisse tradāt: librūq; nobilissimum quartum & nonagesimum annū agēs cōposuit: opus ardētis spiritus plenum. Ferūt quoq; Aristotelem sūmum philosophū motū illius lepore & gloria adolescētes rhetoricā docere coepisse: & prudentiā cum eloquentia iunxisse. Isocrates teste Quītiliano/ī diuerso genere dicendi nitidus & comptus omnes dicendi ueteres sectatus est: īuentione facilis/honesti studiosus/ī cōpositione adeo diligens: ut cura eius reprehendatur.

Aristides A ristides Lysimachi filius/quē Plutarchus uir eloquētissimus Catoni prisco cōparādū censuit/tāta facūdia/abstinētia & uirtute ornatus fuit: ut solus post hoīum memoriā cognoīe iustus sit appellatus.

Eschines E schines Socratis discipulus ī arte oratoria maxime exercitatus/cū apud Athenas orando uictus esset: propter hanc ignominiam Rhodum petiit: ubi rogatu ciuitatis suam prius ī Cthesiphontem/ deīde Demosthenis pro eodē orationē clarissimā recitauit. Admirantibus cunctis eloquētiā utriusq;: sed aliquāto magis Demosthenis. Quid si inquit ipsū perorantem audiuissetis? Tātus orator neq; īuidia cōmotus/aut odio/aduersarii uim/ardoremq; dicēdi publice cōmendauit.

Demosthenes D emosthenes oratorū lōge prīceps grecorū oīum: in quo pene lex orandi tanta fuit: uis tam densa: oīa ita quibusdā neruis intēta sunt: tam nihil ociosū:

is dicendi modus: ut nec quid desit ī eo: nec quid redundet. Is cum artis quā affectabat/ primā litterā proferre nō posset: oris sui uiciū tanto studio & diligentia expurgauit: ut ea a nullo expressius diceretur. Et cum sepenumero īterrogaretur/ quidnam in perorādo efficacissimum foret: respōdit: pronūciatio. Huius eloquētiam Eschines comendauit dicens. Qui ī ipso conspexisset acerrimum oculorum uigorem: terribile uultus pondus: accōmodatum singulis uerbis sonum uocis: efficacissimos corporis motus profecto cognosceret: q & si orationi illius adiici nihil potest: tamē a Demosthene magna pars abest cum legitur potius q̄ auditur. Tanto uero studio & uigilantia litteris insistebat: ut dolere se diceret/ si quando opificum antelucana uictus esset īdustria.

Democritus ille magnus/ quē ultimas terras lustrasse accepimus/ cū diuitiis afflueret: quæ ut Valerius refert/ tantæ fuerūt: ut pater eius Xersis exercitui epulum dare ex facili potuerit: quo magis uacuo animo studiis litterarum operam daret/ parua admodum retenta summa/ patrimoniū suum patriæ donauit. Athenis autem compluribus annis moratus omnia temporum momenta ad percipiēdā & exercendam doctrinam cōferens ignotus illi urbi fuit. Hic uitæ huius miseriam conspiciēs/ limen domus quotiens egrediebatur/ in risū protinus soluebat. Ridebat curas/ necnon & gaudia uulgi: Democritus

Interdum & lachrymas: cum fortunæ ipse minaci
Mandaret laqueum: mediumq; ostéderet unguẽ.

Carneades Carneades laboriosus & diuturnus sapiẽtię miles: siquidem .xc. expletis annis/ idem illi uiuendi ac philosophãdi finis fuit: ita se mirificum doctrinæ operibus adiecerat: ut cum cibi capiẽdi causa recubuisset: scientiæ cogitationibus ihærens manũ ad mensam porrigere obliuisceretur. Sed eídem Melissa/ quam uxoris loco habebat/ inediæ succurrendi officio dextera sua necessaria ministrabat.

Xenophon Quid ego commemorem Xenophontis illam iocunditatem: quam nulla possit affectatio consequi: ut ipse fluxisse sermonem gratiæ uideatur: & ĩ labris eius sedisse quandam persuadendi deam.

Pythagoras Pythagoras perfectissimũ opus sapientiæ a iuuenta pariter & omnis honestatis percipiendę cupiditatẽ ingressus/ ægyptum petiit: ubi litteris gẽtis eius assuefactus/ præteriti æui sacerdotũ cõmẽtarios scrutatus/ innumerabilium sæculorũ obseruationes cognouit. Inde ad Persas profectus/ magorũ exactissimæ prudẽtię se formandũ tradidit: a quibus siderum motus/ cursusq; stellarũ/ & uniuscuiusq; uim/ proprietatẽ/ effectum benignissime demostratũ docíli animo scripsit. Cretam deinde ac lacedęmoniã nauigauit: quarũ legibus ac moribus inspectis/ ad olimpicum certamẽ descendit. Cumq; multiplicis scientiæ maximã gręcię admirationẽ & specimẽ exhibuisset: quo cognomine cẽseretur interrogatus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

non se sapientem: sed amatorē sapientiæ idest phi losophum professus est. In Italiæ etiā partem/quæ tūc maior grecia appellabat̄/ prexit: ī qua plurimis & opulētissimis urbibus effectus studiorū suorum approbauit. Cuius ardētē rogū plenū uenerationis oculis metapōtus oppidum aspexit: Pythagore q̄ suorū ciuiū nobilius clariusq; monumentum.

Plato Atheniēsis uir singularis īgenii & ꝓpe diuini/ cui paruulo dormienti apes labellis mel instillaue runt: illius profecto īterpretātes singularis eloquii suauitatē: cum oīum iam mortalium sapiētissimus haberetur: litteras quasi toto fugientes orbe perse cutus est. Nam cū esset annorum duo de trigīta/ad Euclidē Megara profectus est. Hinc Cyrenē se cōtu lit: ubi Theodorū Mathematicū audiuit. In eā de inde cōcessit oram italiæ/quæ quondā magna græ cia dicebat̄: ut ab Archyta Tarentino & a Philolao atq; Euryto pythagoricis precepta & īstituta philo sophie acciperet. Deniq; egyptum peragrauit: quo una secū Euripides profectus est: ut a prophetis & sacerdotibus eius gētis geometriæ numeros & cæ lestiū rationem ꝑciperet. Ex philosophis aūt/teste Quintiliano/q̄s dubitat ī eloquētia Platonē fuisse precipuū: siue acumine differēdi / siue eloquēdi fa cultate diuina quadam & homerica? Multum enī supra prosam orationē/& quā pedestrem græci uo cānt surgit/ut mihi non hominis īgenio: sed quo dam delphico uideatur oraculo dei.

Plato

Laudat Platonē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

A ristoteles sũmus philosophus quẽ dubito auctore Quĩtiliano/scientia rerũ/an scriptorũ copia/an eloquẽdi suauitate/an iũctionũ acumine/ac uarietate operũ clariorẽ putẽ. Nam ut Cicero ĩ academicis refert: Aristotele nihil ẽ acutius: nihil politius: quippe flumẽ orationis aureũ fundẽs abũdãtia quadã ĩgenii præstabat. Idẽq; fons erat academicis & peripateticis: & eadẽ rerũ expetẽdarũ fugiẽdarũq; particio. Hic annis. xx. Platonẽ audiuit: nullãq; scientiam reliquit/quã nõ pfecte attigeret. Quare nõ solũ poeta & orator sũmus: sed philosophus maxĩmus euasit. Et/ut ait Hieronymus ad Eustochium scribẽs/absq; dubitatione pdigiũ fuit/grãdeq; miraculũ in tota natura: cui pene uidetur ĩfusũ qcqd naturaliter capax est genus humanum.

Aristoteles

Laudat Aristotelẽ

DE LATINIS ORATORIBVS

Rchytas tarẽtinus quẽ Cicero ob singularẽ eius sapientiã & morũ doctrinã/magnũ ĩprimis & pręclarũ uirũ appellat: pythagoricus nobilissimus fuit: ad quẽ audiẽdũ Platonẽ legimus cõcessisse: ut præcepta & ĩstituta philosophiæ ab eo accipet. Hic Platonẽ cũ a Dyonisio Sicilię tyrãno necãdus esset p epistolã liberauit: & a mortis discrimine eripuit: Athenasq; remisit. Admirationi sũmæ apud oẽs habitus est ĩ omni uirtutis genere. Nã septies ciuibus Tarẽtinis præfectus est: cũ cæteri plus q̃ annũ impare lege phiberẽtur. Extãt ad eum Platonis epistolæ humanitatis & ue

Archytas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

nerationis plenæ.

G. Graccus uir illustris summoq; igenio & eloquētia clarus: qui quotiens i cōtione porauit: seruū musicæ artis peritū a tergo collocauit: q clā eburnea fistula pnūtiationis eius modos edebat: ut si nimis remissi forent / excitaret: aut si plus iusto cōcitati / reuocaret. C. Graccus

P. Hortēsius tātū i eloquentia & decoro motu corporis elaborauit: sicq; uerbis illius aspectū / & aspectui uerba accomodabat: ut prorsus nescires utrum cupidius oratio eius audiēda: an gestus corporis expectandi forent. Hortēsius

M. Antonius orator tāta ui eloquētiæ præditus fuit / ut sęuissimos milites q ad eū obtrūcandū accessērāt / facūdis uerbis ihiberet. Quā igit̃ disertus cēsēdus est / q hostes sermone eius obstupefactos / districtos iam & uibratos gladios reponere coegit. M. Antonius

M. Portius Cato priscus uir sane diuinus tātū dicēdo ualuit / ut uulgo romanus Demosthenes diceret̃: q oium cōsēsu pitissimus iuriscōsultus / eloqntissimus orator / fortissimus miles / ęquissimus pręto / egregius cōsul / optimus senator / seuerissimus censor iudicatus ē. Hic deniq; adeo oī ex parte sūmus uir fuit: ut nihil ferme neq; a natura denegatū / neq; a doctrina & uirtute nō delatū esse uideat̃. Huius oratio grauis / sapiēs / & seuera hēbat̃: tātaq; rerū dignitate refertus erat: ut quos alloqueret̃ / in lachrymas uerteret: & aīum quo uellet trahere posset. Is Cato Censorinus

aliquãdo populũ romanũ de frumẽto diuidendo tumultuãtẽ conatus auertere/ ita orsus ẽ. Difficile q̃dẽ est q̃rites ad carẽtẽ auribus uẽtrẽ uerba facere. Rursus de uxoria potestate sic locutũ accepimus. Oẽs hoĩes uxoribus ĩperãt: nos oĩbus hoĩbus: nobis autẽ uxores. Atq̃ ĩ Catone tres sũmæ res extiterũt.. Nã optimus orator/ optimus ĩpator/ optimus senator. Quatuor quoq; & quadragies causas dixit: nec quisquam sępius accusatus: & semper gloriose absolutus.

M. Varro — M. Terentius Varro uir acutissimi ingenii/ quo nemo unq̃ doctior: ne apud græcos quidẽ/ neq; apud latinos prope nonagenarius moritur. De quo Aurelius Augustinus. Quis. M. Varrone curiosius deorum figmẽta quæsiuit? Quis ĩuenit doctius? Quis cõsiderauit attentius? Quis distixit acutius? Quis diligẽtius pleniusq; cõscripsit? Qui tametsi minus est suauis eloquio: doctrina tamẽ atq; sentẽtiis ita refertus est/ ut ĩ omni eruditione quã liberalem uocant/ studiosũ rerũ tantũ iste doceat/ quãtũ studiosum uerborum Cicero delectat. Deniq; & ipse Tullius ĩ academicis huic tale perhibet testimonium. Nos inq̃t ĩ nostra urbe peregrinãtes/ errãtesq; tanq̃ hospites tui libri quasi domũ deduxerũt: ut possemus aliquando qui & ubi essemus agnoscere. Tu ętatẽ patriæ: tu descriptiones tẽporũ: tu sacrorũ iura: tu sacerdotũ/ tu domesticã/ tu bellicam disciplinã: tu sedẽ regionũ/ locorũ: tu oĩum diuinarũ/ hu

Laudat Varronẽ

manarũq; rerum noĩa/genera/officia/causas aperui sti. Plurimũ quidẽ luminis poetis latinis & litteris & uerbis attulisti: atq; ipse uarũ & elegãs oĩ fere numero poema fecisti: philosophiãq; multis locis inchoasti. Hic tã multa legit: ut aliqd eũ scribere potuisse miremur: tam multa scripsit/ut uix quenq̃ legere ualuisse credamus.

M. Tullius Cicero Flos/Decus/& Tuba Romani eloquii/utriusq; linguæ adeo facũdus & peritissimus fuit/ut cũ Rhodi grę ce declamasset/assistẽte clarissimo præceptore eius Apolonio/grę cos omẽs eloquẽtia præstitisse ferãt. Itaq; solã dicẽdi gloriã quã græcia possidebat/ ita ad Romanos transtulit/ ut nihil egregię laudis apud græcos relictum sit. Hic primus philosophiã ãtea romano sermoni ĩcognitã latinis litteris explicauit. Hic dicẽdi præcepta & artẽ primus apud latinos tradidit. Hic romano ĩperio dominã rerũ humanarũ eloquẽtiã adiũxit. Hic primus oĩum pater patriæ appellatus. Primus ĩ toga triũphũ/facũdięq; laureã meruit. Itaq; nõ magis patrẽ patriæ ipsũ appellare cõuenit/q̃ parentem eloquii & litterarũ nostrarum. In dicẽdo uero q̃ta illi uis/q̃ta gloria fuit/multa testant̃. Nunq̃.n. aliqd uehemẽtius romanus senatus audiuit/q̃ accusationẽ C. Verris. Nihil unq̃ uiolentius neq; asperius/q̃ accusationẽ Catilinę. Deniq; nihil habet romana facũdia: quod ĩsolẽti grædię aut opponere aut prę ferre possit prę ter Ciceronis eloquẽtiã. Oĩa studia

Tullius

Laudes Ciceronis

quæ latinis ingeniis lumen afferre possint: in Cice
rone reperies: qui cũ se totum ad imitationem græ
corum contulisset: uim Demosthenis: copiam Pla
tonis: iocũditatẽ Isocratis præclare cõsecutus est.
Quis igiť eum digne laudare põt: cuius ĩmortale
ingeniũ solũ Po. Romanus par ĩperio suo habuit?
Eius oratio qua nihil pulchrius auditu est: præ se
fert foelicissimam facilitatem. Quare non ĩmerito
eloquentiæ parens ab oĩbus dictus est.

Cæsar

Iulius Cæsar genere/ eloquẽtia/ magnitudine animi
clarus/ Rhodi præceptorẽ habuit Apoloniũ mode
stissimũ & clarissimũ uirũ: cuius institutiõem præ
ceptaq; dicẽdi auidissime prosecutus est. Sane ele
gantissimam quandam ciuilis eloquẽtiæ uim Cæ
sari ab natura insitam fuisse perhibent: ĩ qua eum
splendidissime adeo elaborasse cõstat: ut secundũ
ĩ urbe Roma absq; ulla contentione locum obti
nuerit: Qui si foro tantũ uacasset: non alius ex no
stris contra Ciceronẽ nominaretur. Tanta ĩ eo uis
est/ id acumen/ ea concitatio: ut illum eodem ani
mo dixisse quo bellauit/ appareat. Exornat tamẽ
hæc omnia mira sermonis: cuius proprie studio
sus fuit elegantia. Nam maximum ei cum gratia ĩ
perorandis causis splendorem obtigisse tradunt:
ipsiusq; lenitate/ clementia/ consuetudine/ studio/
magnam ex plebe beniuolentiam comparasse.
Amitam suam Iuliam Marii uxorem defunctam
luculenta pro rostris orationem laudauit. Marii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

ſtatuas tum primum poſt Sillæ dominatum uiſas/ producere auſus. Primus mortuę uxoris laudatio nē edidit. Scribere & legere ſimul dictare & audire ſolitū accepimus. Epiſtolas uero quaternas pariter librariis dictare: aut ſi nil aliud ageret/ ſeptenas. Res geſtas ſuas cōmentariis. xi. ſūma facilitate ue nuſtateq; explicauit.

Saluſtius

Criſpus Saluſtius ciuis Romanus præſtātiſſimus hi ſtoriarum ſcriptor tāto ingenio & eloquentia flo ruit/ ut oībus ſcriptoribus tā græcis q̄ latinis nō modo poſſit cōparari: uerū etiā pręferēdus eſſe ui deaẗ. Habuit.n.īmortalē ſcribēdi uelocitatem: cu ius ſi ſplēdorē cōſideres/ nihil elegātius: ſi digni tatē/ nihil ornatius iueniri poſſit. Eum Quintilia nus Tucydidæ opponit. Liuium āt Herodoto cō parauit: Verū Herodoto Tucydidē præpoſuerat. Cōſtat ergo maximā Saluſtio gloriā & laudem a Quītiliano tributā: quē Liuio præferēdū cenſuit. Sed maximū latinæ līguæ detrimentū eſt: q̄ libros perpetuæ hiſtoriæ amiſimus: qui multū a Nonio Marcello/ aliisq; ſcriptoribus cōmemorantur.

Seneca

Seneca Cordubenſis Neronis præceptor/ cōtinentiſ ſimæ uitæ fuit/ ac ī omni genere eloquētiæ clarus: cui teſte Quītiliano/ ingenium facile: copioſum/ ſtudii plurimū: multa rerum cognitio. Tractauit omnem fere ſtudiorum materiam. Nam & oratio nes eius & poemata & epiſtolæ & dialogi efferun tur. Egregius uitiorū inſectator fuit. Multæ in eo

claræq́ʒ sententiæ. Multa etiam morum gratia. Multa in eo probanda/multa etiã admiranda sunt.

Liuius T itus Liuius Patauinus historiarũ scriptor illustris ab urbe cõdita usq́ʒ ad Drusum Octauiani nepotẽ romanã sũma facundia cõtexuit historiã. Hic tãta eloquentia floruit/ut nemo affectus hominum melius expresserit: nemo res ipsas dilucidius explicauerit: scriptoresq́ʒ oẽs dignitate orõnis & historiæ ueritate uel supauerit: uel certe adæquauerit. Idq́ʒ diui Hieronymi testimonio satis comprobatur: q̄ pleriq́ʒ nobiles ab ipsis Gadibus ultimisq́ʒ galliarũ & hispaniæ finibus ad Titum Liuiũ lacteo eloquẽtiæ fonte manantẽ Romã uenerint/quadã illius admiratione cõpulsi. Et quos ad se urbis Romæ gloria nõ traxerat/unius hominis fama pduxit. Eum Quĩtilianus Herodoto cõparauit: cum ĩ narrando miræ iocunditatis/clarissimiq́ʒ cãdoris: tũ in cõtionibus supra q̃ enarrari potest eloquentem.

Plinius P linius Secũdus nouocomẽsis orator & historicus ĩsignis liberalibus studiis tãtam operam dedit/ut prę̨clara ĩgenii sui monumenta reliquerit. Scripsit enĩ naturalis historiæ libros. xxxvii. opus sane diffusũ atq́ʒ eruditũ. Nã qcq́d recognitione hominũ dignũ fuerat: qcq́d opifex rerum deus/& deiceps parens natura crearat: ĩexplicabili/ingentissimoq́ʒ opere nulla oratione unq̃ satis laudato/cõplexus est. Nihil unquam legit/quod non excerperet: tantaq́ʒ uigilantia litteris incumbebat: ut omne tem

pus perire arbitraretur/ quod studiis non imparti
ret. Quare electorum cõmentarios cẽtum sexagin
ta collegisse tradunt.

DIALECTICA

Dialectica quæ & logica dicitur/ est disciplina ad discernẽdas rerum causas inuenta: quæ circa disputationes & intelligendi rationes uersatur. Eam Zeno eleates gente italus inuenisse phibetur. Aristoteles uero ad regulas quasdã eius doctrinę argumẽta perduxit. Varro aũt dialecticã & rhetoricã in nouem disciplinarum libris tali simi tudine diffiniuit. Dialectica & rhetorica est quod ĩ manu hominis pugnus astrictus/ & palma distẽsa: illa uerba contrahens: ista distendẽs. Dialectica si quidem ad differendas res acutior: rhetorica ad il la quæ nititur docẽda facũdior. Dialectica nõnũq̃ in scolis legit̃. Rhetorica frequẽter procedit ĩ forũ.

Zeno

Aristoteles

Varro

Est autem pars philosophiæ idest rationalis/ quæ lo gica appellatur: in qua disputatur quẽadmodum in rerũ causis uel uitæ moribus & institutis ueritas ipsa quæratur. In ea siquidẽ tractatur de isagogis: hoc est de introductionibus ad artem dialecticã: quas Porphyrius edidit. De cathegoriis: hoc est prædicamentis ab Aristotele conscriptis: ĩ quibus per uarias significationes oĩs sermo concluditur. Itẽ de pihermemiis subtilissimis nimis: idest de ĩ terpretatione: de quibus Aristoteles dicit/ cum per ihermenias scriptitabat: calamũ ĩ mente tingebat.

porphyrius

Aristoteles

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

De syllogismis hoc est argumẽtationibus/quibus totius artis dialecticæ utilitas & uirtus ostenditur.

ARITHMETICA

Rithmetica disciplina est quæ de numeris tractat/ quã scriptores liberaliũ artiũ inter disciplinas mathematicas primam esse uoluerũt. Mathematica uero latine dicit̃ doctrinalis scientia/quæ abstractam considerat quantitatẽ: cuius species sunt quatuor. Arithmetica. Geometria. Musica: & Astronomia. Primum apud græcos Pythagoram ferũt arithmeticam conscripsisse: quam Nicomachus Aristotelis pater longiore tractatu composuit. Apud latinos uero primus Apuleius: dehinc Boetius traduxerũt. Numerus autẽ est multitudo ex unitatibus constituta. Numero numus uocabulũ dedit: & a sui frequẽtatione nomẽ indidit. Ratio numerorum contẽnenda non est. In multis.n.locis numerũ auctores frequẽtant. Virgilius.xi.æneidos. Hetruscięʒ duces equitũqʒ exercitus oĩs Compositi numero ĩ turmas. Et ĩ Sileno. Tum uero ĩ numerum faunosqʒ ferasqʒ uideres Quin & metra numeros dicimus. Vt idẽ Virgilius in Moeri. Numeros memini si uerba tenerẽ. Datũ est etiã nobis ex aliq̃ parte sub numerorũ cõsistere disciplina: quãdo horas numero cõputamus/quãdo mẽsiũ circulos & spatiũ ãni redeũtis p numerũ agnoscimus. Numerorũ igit̃ notitia teste Quĩtiliano cuicũqʒ primis saltẽ litteris erudito necessaria ẽ.

Mathematica

Pythagoras. Nichomachus Apuleius Boetius

GEOMETRIA

Eometriam quæ terræ mẽſura ĩterpretatur/ primũ ab ægyptiis reptã uoluerũt: qa inundante nilo & oĩbus agris ægyptiorũ limo obductis/initiũ terrę diuidẽdæ p lineas & mẽſuras nomẽ arti dedit: ac deĩde lõgiori ſapientũ ĩgenio/ & maris & cæli & aeris ſpatia metiunt̃. Reprehenſi autẽ ſunt a geometris hiſtorici/ ut Quĩtilianus tradit/ qui magnitudinem ĩſularũ ſatis ſignificari nauigationis ambitu crediderũt. Nam forma quæ in orbem efficitur/ amplius ſpatiũ complectitur: q̃ ſi quadratam efficias. Rurſuſq; quadrata triangulari. Nempe hac diſciplina coeperũt ſtudioſi poſt terræ dimeſſionem/ & cæli ſpatia inquirere: quãto interuallo luna a terris: a luna ſol ipſe diſtaret. Sicq; interualla ipſa cæli/orbiſq; ambitũ per numerũ ſtadiorũ ratione probabili diſtinxerunt. Huius artis tripartita diuiſio traditur in magnitudinẽ numerabilem: ĩ magnitudinẽ rõnalẽ: & in figuras ſolidas. Numerabilis magnitudo eſt quæ numeris arithmeticę diuidi poteſt. Magnitudo rationalis eſt/cuius menſuram ſcire poſſumus: ſicut irrõnalis eſt/cuius q̃titas & menſura incognita eſt nobis. Figuræ ſolidæ ſunt/ quę longitudine/latitudine/ & altitudine continentur. In ea claruit Dinocrates/ qui Alexandro magno ĩ ægypto Alexandriam metatus eſt: & reſtaurationi templi Epheſiæ Dianæ præfuit. Grande & Archimedi ſyracuſano/ut Plinius auctor eſt/

Dinocrateſ

Archimedeſ

geometricę ac machinalis sciētię testimonium. M. Marcelli contigit īterdicto / cum Syracusæ caperentur ne uiolaretur unus. Laudatus ē & Philon athenis armamētario mille nauium fabricato. Euclides uero / cuius nunc opera extant / geometriæ studiis omnes antecellit.

Philon
Euclides

Geographia

Sub arte geometria cōtinētur perspectiua & geographia. Illa quidem radiorum reflexiones ac qualitates inquirit. Hęc uero terrarū orbem uniuersum describit / urbiūq; distantias & loca mensurat. Vt Prolemęus tempore Traiani & Antonini pricipum romanorū: Descripsit radio totū qui gentibus orbē. Et ante illum Strabo Gnosius / qui ī ea scientia clarus habetur. Apud nostros Plinius / Solinus / & Pōponius de geographia libros pulcherrimos ediderunt.

Ptolemęus
Strabo
Plinius
Solinus
Pōponius

MVSICA

Vsica est disciplina quæ uocum modulationes / generaq; & qualitates explicat: quam ante diluuium Moses scribit inuenisse Tubal de stirpe Cain. Greci uero dicūt Pythagoram eius artis initium comperisse ex maleorum sonitu / & cordarum extensione percussa. Idē sane Pythagoras atq; eum secuti acceptā sine dubio antiquitus opinionem uulgauerunt: mundū ipsū ratione esse compositum: quam postea sit lira imitata. Alii Amphiona & Linum Thebeū musicæ iuentores prodiderunt. Citharam primus oīum iuenit Orpheus: quē diis gētium / quia rudes quoq; atq;

Tubal
Pythagoras
Amphion
Linus
Orpheus

agrestes

agrestes animos ãmiratione mulceret: nõ feras modo: sed saxa etiã siluasq; duxisse posteritatis memoriæ traditum est. Pan deus Archadiæ fistulam adinuenit: Et primus calamos cæra cõiungere plures Instituit. Monaulũ Mercurius. Obliquã tibiam Mydas in phrygia. Geminas tibias Marsias. Cum tibiis canere uoce Troezenius Dardanus istituit. Citharam nouem cordarum Timotheus iuenit. Aeneam tubam Piseus tirrhenus. Saltationem armatam Curetes docuere.

Pan
Mercurius
Mydas
Marsias
Troezẽius
Timotheus
Piseus

Socrates fons ipse philosophorum teste Quĩtiliano, iam se senex institui lira fidibusq; tractãdis opam dedit. Plato ciuili uiro, quem politicon uocant: necessariã musicã credidit. Lycurgus lacedemonius durissimarũ legum auctor musices disciplinã pbauit. Temistocles cũ in epulis lirã recusasset, ut uerbis Ciceronis utar, est habitus indoctior. Epaminũdas greciæ prĩceps fidibus preclare cecinisse dicit̃. Chironẽ quoq; centaurũ & Achillẽ eius discipulũ musica arte delectatos pdiderũt. Duces maximos & fidibus & tibiis cecinisse traditũ ẽ: Et exercitus lacedemoniorũ musicis accẽsos modis. Apud nrõs Aurelius Augustinus libros sex in arte musica eleganter cõscripsit. Boetius quoq; aliiq; nõnulli latinorũ huius scientiæ egregia uolumina cõdiderũt.

Socrates
Lycurgus
Tẽistocles
Epaminundas
Chiron
Achilles
Lacedẽonii
Augustĩus
Boetius

ASTROLOGIA

Astrologia siue Astronomia: aliud enĩ uocabulum a lege siue rõne astrorũ: aliud a nor

ma deductum est: cursus astrorũ designat / eorũq; cõiunctiones & distãtias certa rõne percurrit. Nam cælestium notitia gloriat̃: Et canit errantẽ lunã / so lisq; labores: Et terras tractusq; maris: cælũq; pfun dũ. Frigida Saturni sese quo stella receptet. Quot signis cæli Cyllenius erret ĩ orbes. Si uero solẽ ad rapidũ stellasq; sequentes Ordine respicias: nunq̃ te crastina fallet Hora: nec insidiis noctis capiere se renæ. Astronomia igit̃ natiuitates mortalium: cæli cõuersionẽ: ortus & occasus siderũ cõtinet / & obser uat. Duobus. n. prĩcipiis oẽs hoĩes regi uoluerũt / q expectãdorũ siderũ arte excelluerũt. Natura & uolũtate. Naturã sideribus subiectã opinãtur. Vo luntatem uero liberam prodiderũt. Influxu ergo siderum quæ uentura sunt / facile scire pussumus. Sunt enim stellę perpetuæ famulatrices uoluntatis diuinæ. Præclare igitur in Timeo scriptũ est a Pla tone. Ea quæ a nobis Deus sciri uoluit: ĩ cælo scrip sit quasi in libro. Et Marcus Manilius in quarto astronomicon libro. Fata regũt orbem: certa stant oĩa lege: Longaq; per certos signãtur tempora cur sus. Hinc apud græcos sũmo ĩ honore habitus est Anaxagoras: quẽ tradunt olympiade. lxxviii. prę dixisse cælestiũ litterarũ sciẽtia / qbus diebus saxũ casurũ esset e sole. Idq; factum ĩterdiu ad Egos flu mẽ traciæ Plinius asseuerat. Apud Romanos eadẽ disciplina præditus rõnẽ defectus utriusq; sideris primus ĩ uulgus extulit Sulpitius gallus. Obliqui

Anaxagoras

Sulpitius

tatem uero signiferi primũ intellexisse Anaximan drũ milesiũ pdiderũt. Signa deĩde ĩ eo Cleostratũ. Anaximãder. Cleostratus
Astrologiam primo apud ægyptios ĩuentam pleriq; uoluerunt. Alii Caldæos primos illam docuisse tradiderunt. Abraham uero ante oẽs instituisse ægyptios astrologiã Iosephus auctor est. Græci ãt dicũt hãc artẽ prius ab Atlãte Iapeti ex Libya filio excogitatã. Vnde & occasionem fabula ĩuenit: ut eum cælũ humeris sustinere cõfingeret. Fratrem quoq; eius Prometheum de luto formasse hoĩes tradũt: qa & ipse ĩ ea scientia clarissimus fuit: primusq; / ut aiunt / astronomiã Assyrios docuit: quam ĩ altissimo residens caucasi uertice / maxima cura studioq; didicerat. Nõnulli putauere Zoroastrem bactrianorum regem mũdi prĩcipia / siderũq; motus diligenter spectasse. Post illũ Thales milesius ursæ maioris q septẽtrio nũcupat̃ / naualisq; astrologiæ inuẽtor: solis defectus conuersionesq; prædixit. Anaximãder deĩde sphærã cõstruxit: æqnoctia notauit: ac primus terræ marisq; circuitus accurate descripsit. Eudoxus & Aratus astrologi uniuersũ stellarũ numerũ cõprehẽdisse se & cõscripsisse iactarunt. Cæterum astrologia Berosum caldæum enituisse accepimus: cuius imaginẽ lĩgua inaurata ob futurorũ præditionẽ Athenienses publice in gĩnasio statuere. Omitto Linũ thebanũ: Musæum atheniensem: Democritũ abderitẽ & Ptolemæũ pheludiẽsẽ uiros eius disciplinæ peritissimos & sũmos astrologos.

Atlas
Prometheus
Zoroastres
Thales
Anaximãder
Eudoxus
Aratus
Berosus
Linus
Musæus
Dẽocritus
Ptolemæus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Errant aũt q credũt sidera quibusq; attributa mor
talibus: clara qdẽ diuitibus: obscuriora paupibus:
& p sorte cuiusq; fulgẽtia. Nõ tanta cæli societas
nobiscũ est: ut nostro fato mortalis sit ille quoq;
siderum fulgor.

PHILOSOPHIA.

Philosophia quæ apud latinos amor sa
pientiæ recte appellari põt / est humana
rum diuinarũq; rerũ cognitio cũ studio
beneuiuẽdi cõiũcta. Hęc.n. sciẽtia & opinatione cõ
stare uidet. Sciẽtia / cũ res aliq̃ certa rõne percipit.
Opinatione / cũ adhuc icerta res latet: & nulla rõne
cõprehẽdi posse uidet. Philosophię tãta est uis: ut
iuxta Platonis sniam / nihil maius unq̃ ad huma
nũ genus a diuina munificẽtia uenerit. Hęc nos pri
mũ ad dei maximi cultũ: deĩde ad ius hoĩum: tum
ad modestiam / magnitudinẽq; animi erudiuit: ea
demq; ab aĩo tanq̃ ab oculis caliginẽ dispulit: ut
oĩa supera / ifera / prima / ultima / media uideremus.
Eam Cicero i tusculanis disputationibus his atto
lit laudibus. O uitæ philosophia dux: o uirtutis in
dagatrix / expultrixq; uiciorũ: qd nõ modo nos /
sed oĩo uita hoĩum sine te esse potuisset? Tu ur
bes peperisti: tu dissipatos hoĩes i societatẽ uitę cõ
uocasti. Tu eos primo iter se domiciliis: deinde cõ
iugiis: tũ litterarũ & uocũ cõmunione cõiũxisti:
tu lumẽ legũ tu magistra morũ & disciplina fuisti.
Ad te confugimus: a te opem petimus: tibi nos ut

antea magna ex parte / sic nunc penitus totos tradimus.

Porro philosophię duo fuere pricipia: ut Laertio placet: unũ quod ab Anaximandro: alterum quod a Pythagora fluxit. Primũ appellatũ est ionicum: q̄ Thales præceptor Anaximãdri ex Ionia fuerit: alterum italicũ: q̄ illius auctor Pythagoras ĩ Italia ut plurimũ philosophatus sit. Idem etiã Pythagoras philosophiã primus appellauit. Socrates ãt deuocauit a cęlo: quã ĩ tris partes scindi uoluerũt. Physicam / idest naturalẽ / quæ de mũdo & de his quæ sunt ĩ eo / differere uidet̃. Ethicam. i. moralem / quæ de uita moribusq; pertractat. Dialecticã. i. rõnalem in qua disputat̃ queãdmodum ĩ rerũ causis uel uitæ moribus ueritas ipsa quærat̃. In physica igitur causa quærẽdi. In ethica ordo uiuẽdi. In dialectica ratio ĩtelligendi uersatur. Pythagoras Socrates

Dialecticã siue logicã / p quã discussus rerũ morũq; causis uim earũ rõnabiliter pscrutamur: a Zenone eleate initium sumpsisse memoriæ ꝑditũ est. Ethicam uero Socrates primus ĩuexit: & ad corrigẽdos cõponẽdosq; mores ĩstituit: atq; omne studiũ eius ad beneuiuẽdi normam perduxit / diuidẽs eam ĩ quatuor uirtutibus aĩę: prudẽtia / fortitudine / iustitia / temperantia. Prudẽtia est qua ĩ rebus oĩbus bona a malis discernimus. Fortitudo est qua aduersa æquanimiter toleramus. Iustitia est qua recte iudicando sua cuiq; distribuimus. Temperãtia est qua Zeno Prudẽtia Fortitudo Iustitia Tẽpantia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

libido & concupiscentia rerum frenantur.

Ethica ĩ pluris diuisa ẽ sectas. Academicã/cyrenaicã/ eliacã/ megaricã/ cynicã/ eretricã/ dialecticã/ peripa teticam/ stoicã/ & epicuream. Verum meo iudicio
Plato prę cęteris philosophis eminẽt Academici / peripa
Aristoteles tetici / stoici. Veteris academiæ prĩceps fuit Plato.
Zeno Peripateticæ Aristoteles. Stoicæ Zeno.

Physicam apud græcos Archelaus atheniensis ex Io
Archelaus nia athenas primus ĩuexit. Vt alii uoluerunt/ Tha
Thales les milesius ante alios cæli causas atq; uim rerũ na
Plato turalium rõne pscrutatus est: Quam dehinc Plato quadrifariam distixit: in Arithmeticã/ geometriã/ musicam/ astronomiam.

In philosophia apud Persas primũ claruisse magos
Magi pleriq; dixerũt. Apud babyllonios & assyrios dein de floruisse Caldęos. Apud Indos gymnosophi stas: & ex iis ad Aegyptios philosophia manauit. Inde apud gallos Dryudæ sapientes fuere.

MEDICINA.

Edicinã uero qua nulla artium fructuosior / primũ apud ęgyptios repertam uo
Arabus lunt. Alii Arabũ Babylonis & Apollinis filium ĩuenisse crediderũt. Ouidius ãt ĩ libro meta
Apollo morphoseos Apollinẽ ipsum medicinę inuentorẽ fuisse testatur.

Inuentum medicina meum est: opiferq; per orbem
Aesculapius Dicor: & herbarum subiecta potẽtia nobis. Auxit deĩde famã Aesculapius ex Apolline & Coronide

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

nimpha genitus / clarus admodum in arte medici na troianis tēporibus: quē fulmine ictum fabulantur: quoniā Tindaridā & cōplures alios ad uitā reuocasset. Sed lōgo tēpore post uelut nocte densissima latuit: quā Hippocrates Asclepii filius / Pythagorę q; discipulus / genitus in insula Coo / ea tēpestate illustris ac prīceps medicinę reuocauit ī lucē. Hippocrates

E medicis primus oīum Romā uenit peloponēsis Archagatus Lisanię filius anno urbis cōditæ quingentesimo xxxv. Diascorides uir militaris uirtutes herbarū / arborū / lapidū / aīaliū accurate descripsit. His post multa secula successit Galienus īsignis medicus / natus apud Pergamū Asię: q Athenis primū: dehic Romæ excellētissime claruit anno ab urbe cōdita octingētesimo.lxxxix. Eum tradūt edidisse uolumīa cētū q̄nquagīta. Post illū Rasis poenus: q līgua arabica libros ī medicina conscripsit. Sed lōge clarius & distictius post eum ī eadē līgua Auicena hispalēsis effecit. Charmis ex massilia / ut Plinius tradit / dānatis nō solū prioribus medicis: uerū & balneis: frigida etiā hibernis algoribus lauari persuasit. Mersit ægros ī lacus. Videbamus senes cōsulares usq; ī ostētationem rigētes. Multos hoc loco prætereo medicos celeberrimos: qualis Chrisippus / qui ingēti garulitate medicinam mutauit. Erasistratus / qui Anthioco rege sanato / centum talētis a Ptolemæo filio eius donatus est. Antonius musa qui diuū Augustū cōtraria medicina

Archagatus Diascorides Galienus Rasis Auicena Charmis Chrisippus Erasistratus. Antonius musa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

graui periculo exemit. Ob id statuam ęream iuxta Aesculapii signum Augustus locari iussit.

HERBARIA

Erbariam uero & medicamentariã Chironé Saturni filiũ iuenisse ꝓdiderũt. Dictamũ herbã extrahẽdis sagittis cerui monstrauere ꝑcussi telo: pastuq; eius herbę eiecto. Chelidoniam uisui saluberrimã hirũdines mõstrauere: uexatis pullorũ oculis illa medẽtes. Testudo cunilæ quã bubulã uocant, pastu uires cõtra serpẽtes refouet. Mustella ruta in muriũ uenatu cũ iis dimicatione cõserta. Ciconia origano. Apri edera in morbis sibi medẽtur: & cãcros uescendo maxime mari eiectos. Anguis hyberno situ membrana corporis obducta, feniculi succo ĩpedimentũ illud exuit: nitidusq; uernat. Idẽ hyberna latebra uisu obscurato marathro herbę sese affricãs oculos ĩungit, ac refouet. Draco uernã nauseã siluestris lactucæ succo restrĩgit. Ceruus herba cynare uenenatis pabulis resĩstit. Palumbes, graculę, merulę, perdices lauri folio annuũ fastidiũ purgãt. Colũbę, turtures, & gallinacei herba quæ uocaĩ helxine. Anates, anseres cæteræq; aquaticæ herba siderite. Grues & similes iũco palustri. Coruus occiso Chameleõte: qui etiã uictori nocet: lauro infestũ uirus extinguit.

Chiron
Dictamũ
Chelidõia
Bubula
Ruta
Origanũ
Edera
Feniculus
Lactuca siluestris
Cynare
Laurus
Helxine
Vitriola
Iuncus

DISCIPLINA MILITARIS

Enio nunc ad pręcipuũ & firmissimũ decus Romani ĩperii salutari ꝑseuerãtia lõ

go tẽpore sincerum & ĩcolume seruatum/militaris disciplinæ tenacissimũ uinculũ. In cuius sinu ac tu tela serenus trãqllusq; beatę pacis status acqescit. Nã disciplina militaris acriter retenta prĩcipatũ Italiæ romano imperio peperit: & multarũ urbiũ/magnorũ regũ/ualidissimarum gẽtiũ regímen largita est. Fauces pontici sinus patefecit: alpiũ tauriq; mõtis conuulsa claustra tradidit: ortũq; e paruula Romuli casa totius terrarũ orbis fecit columẽ: ex cuius sinu oẽs triũphi emanarunt: & postes augustæ domus sẽpiterna gloria triumphant. Nõnulli itaq; rei militaris disciplinam assecuti pręclara facinora terra mariq; gessere.

Primi cõtra ægyptios aphri prælium fecere fustibus: quos uocant phalangas.

Clipeos íuenerũt Proetus argiuorũ rex & Actitus ĩter se bellãtes siue Chalcus Athamantis filius — Proetus

Loricam Mydias Messenius. — Mydías

Gladium/hastam/galeam lacedæmonii

Ocreas & cristas Cares. — Cares

Arcum & sagittam Scythem Iouis filiũ. Alii sagittas Persem Persei filium íuenisse perhibent. — Scythes, Perses

Lanceas Aetolas. Iaculum cum amento ferũt íuenisse Aetolum Martis filium — Aetolus

Hastas uelitares Tyrrhenum pilumq; — Tirrhenus

Penthesileam amazonem securim. — Pẽthesilea

Pugnare ex equo thessalos/q centauri appellati sũt/ habitantes secundum pelium montem. — Centauri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Ordinem exercitus/signi dationē/thessaras/uigilias
Palamedes inuenit Palamedes troiano bello.

Primus oium Ninus rex assyriorū ītulit bella finiti
Ninus mis: & rudes adhuc ad resistendū populos & belli
ignaros/terminos usq; libyæ perdomuit. Deuictis
igitur proximis cum accessione uirium fortior ad
alios transiret: & ꝓxima queq; uictoria instrumētū
sequētis esset: totius oriētis populos subegit.

Cyrus rex persarū babylonios deuicit. Cresum lydo
Cyrus rum regem cepit: cuius opes diuitiæq; ea tempesta
te insignes erant. Asiamq; & uniuersum oriētem in
potestatem redegit.

Mylciades dux Atheniensium cum exercitu. xi. mi
Mylciades lium aduersus sexcenta milia persarum in campis
Marathoniis tāta uirtute pugnauit: ut hinc uiros/
inde pecudes putares. Darius turpi fuga uictus du
centa milia persarum eo prælio amisit. Et cum tāta
uirtus singulorū fuerit: ut cuius prima laus esset:
haud facile discerni posset: prēcæteris tamen The
mistoclis adolescentis gloria omnium iudicio ad
cælum usq; perlata est.

Cynegiri quoq; militis Atheniensis gloria magnis
Cinegirus scriptorū laudibus celebrata est. Qui ī eodē prēlio
post ingentē hostiū cladem/cū persas fugiētes ad
naues usq; ꝓsecutus esset: onustā nauē dextra com
prehensam non prius dimisit/ q̄ manus præcidere
tur: dextra amputata/sinistra nauē detinuit: qua &
ipsa præcisa dētibus nauē tenuit. Tāta siquidē ī eo

uirtus fuit/ut nõ tot cędibus fatigaretᷣ͞: non dextra leuaq; manu amissis uinceretur: sed ad extremum ueluti rabida fera morsu quoq; dimicauerit.

Leonida Rex spartanorum aduersus decies centena milia persarũ duce Xerse cõflicturus/cum quatuor milibus militum angustias thermophilarum occupauit: ubi triduo cum ĩgenti persarũ clade dimicauit. Quarta die cũ a uigiti milibus hostiũ cacumen thermophilarũ teneretur: dimissis sociis/ipse cum sexcẽtis milibus castra persarũ magna ui adorti cędunt/sternũtq; oĩa: per totũ exercitum uictores uagãtur. Tandem non uicti/sed hostes cædẽdo fatigati inter stratorũ cateruas occiderunt. Leonida

Epaminũdas thebanorũ dux/bello strenuus & litterarũ studiis doctissime eruditus aduersus lacedæmonios uictor sæpe cõseruit. Ad postremũ cũ non ducis tãtũ/uerũ etiã fortissimi militis officio fungitur: ab Anticrate sparo rusticali uulneratus ĩteriit. Quo extĩcto thebanorũ uires pariter cecidere. Nã hunc ante ducẽ ullũ nunq̃ memorabile bellũ gessere: nec postea uiribus/sed cladibus ĩsignes fuere. Epaminundas

Philippus Macedo uir armis & bello clarus atheniẽses subegit. Illyrios uicit. Vrbẽ nobilissimã Larissã cepit. Thessaliã expugnauit. Mathonã urbẽ/ubi de muris sagitta iacta dextrũ oculũ amisit: aliasq; ĩnumeras & urbes & regiones ĩperio suo adiecit. Philippus

Pirrhus rex epiri paterno genere ab Hercule oriũdus magnas res gessit: cuius Tarentino bello inter for Pirrhus

tissimos uiros cum auxiliũ aduersus romanos fer ret/magna uirtutis documenta extitere.

Mitridates M itridates rex ponti magna ui animi & corporis præditus Nicomedem bithinia: Arioparzanem cappadocia expulit: græciam insulasq; omnes excepta Rhodo occupauit: Euboiam & ipsum græciæ decus Athenas expugnauit: bellumq; cũ populo Romano per quadragita annos magna uirtute gessit: adeo ut italiam iam/ipsamq; urbem Romã regius terror afflaret.

Hãnibal H annibal Carthaginensium dux ferocissimus: qui annorum ferme nouem odium perenne in Romanos ad aram patri iurauerat/populum Romanum per decem & octo annos uariis cladibus obtriuit. Saguntum ueterem Hispaniæ ciuitatem Romanis foederatam octauo mense euertit. Per alpes ĩ italiã traiecit. Copię illi fuerunt. lxxx. milia peditum. x. milia equitũ. xxxvii. elephãti. P. Scipionem seniorem inter padum atq; ticinum. Sempronium lõgũ apud trebiam. Flaminiũ apud trasumenũ. Paulum & Varonẽ apud Cannas apuliæ uicum superauit. Et cum ad tertium ab urbe lapidẽ castra posuisset: tanta imbrium ac uentorum uiolentia coorta est: ut diuinitus hostẽ summoueri putãdum sit. Itaq; fugere cõpulsus ĩ ultimum italiæ se recepit sinum.

Cocles A d nostros tãdem mea se uergit oratio. Quis enim tanta facundia/ aut uerborum copia exuberans/ tot fortissimos milites/clarissimosq; Romanorum

duces enumeret? Quis nõ miretur Horatii Coclis fortitudinẽ: cum aduersus Porsenã etruscorum regem/ qui Tarquinos ĩ urbẽ restituere tentabat: pro ponte Sublicio stetit: & aciem hostium ĩfatigabili pugna sustinuit: donec pons a tergo ĩterrumperetur: cum quo pariter in tyberim decidit: & armatus ad suos trãnauit.

Quis Mutii Sceuolæ cõstantiã referat: qui ĩ castra Porsenę ueniens/ ut regẽ necaret: purpuratũ pro rege deceptus occidit? Apprehẽsus dextrã aris ĩposuit. Hoc supplicii ardentibus focis exigens ꝙ in cęde peccasset. Mutius scęuola

Milo Crotonẽsis athleta celeberrimus: quẽ supra humanas uires oĩa fecisse tradunt/ in olympico certamine ictu nudæ dextræ taurum occidisse prodit: & per stadium ĩ humeris sine fatigatione portasse. Is cũ cõstitisset: nemo uestigio educebat. Malũ tenenti nemo digitum corrigebat. Milo

An nõ dignus sũmis laudibus Furius Camillus? qui gallos urbe iam capta & icensa arcẽ capitolini montis obsidentes: ac post sex menses recessum suum mille pondo auri uẽditãtes/ a tergo subito aggressus adeo cęcidit/ ut oĩum incẽdiorum uestigia gallici sanguinis undatione deleret. Camillus

L. Sicinius Dentatus fortissimus miles centies uicies præliatus/ & ex hostiũ prouocatione octies uictor fuit. Quiq; & quadragita cicatricibus aduerso corpore insignis/ ĩ tergo nullam habuit. Spolia ex ho Sicinius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

ſte cepit.xxxiiii. Donatus haſtis puris duodeuigĩ ti. Phaleris.xxv. Torquibus tribus & octoginta. Armillis centũ ſexagita. Coronis trigintaſex. Ciuicis quatuordecim. Aureis octo. Muralibus tribus. Obſidionali una. Fiſco æris decem. Captiuis uiginti milibus. Imperatores nouẽ ipſius maxime opera triumphantes ſecutus.

M. Sergius

Marcus Sergius ter & uicies uulneratus cum dexterã in prelio amiſiſſet / manũ ſibi ferreã fecit: & cũ neutra pene idoneus ad præliãdum eſſet: ſiniſtra una die quater pugnando uicit. Ab Hannibale bis captus refugit. Omnibus aſperrimis preliis que per id tempus romani geſſerunt: inſignitus eſt donis militaribus. Et ut Plinius refert / Cremonã obſidione exemit. Placẽtiã tutatus ẽ. Duodena caſtra hoſtiũ in gallia cepit. Apud Traſumenum / Trebiam / Ticinũq; corona ciuica donatus eſt. Cannenſi quoq; prælio ſolus accepit coronam.

L. Papirius

L. Papirius uelocitate curſor / oĩ bellica laude dignus Sãnitas qui apud Caudinas furculas ingenti clade romanum exercitum ſub iugũ miſerãt: ſũma internitione deleuit: nec prius finis cedibus datus: q̃ iugũ hoſtibus & duci capto repoſuit. Hic ut Liuius refert libro.viiii. fuit uir haud dubie dignus omni bellica laude / non animi ſolum uigore / ſed etiã corporis uiribus excellens: cui præcipua pedum pernicitas inerat: quæ cognomen etiã dedit: uictoremq; curſu oĩum ætatis ſuæ fuiſſe ferunt. Nec cum ullo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

asperiorem fuisse militiam pediti pariter equitiqȝ. Quin eũ parem destinãt animis magno Alexãdro ducem: si arma asia perdomita in europã uertisset. Inuictus ergo Alexãder cum ĩuictis ducibus bella gessisset: immo etiam eo plus periculi subiisset: ꝗ Macedones unũ Alexãdrũ habuissent: romani milites multi fuissent Alexãdro uel gloria uel rerum magnitudine pares.

M. Attilius Regulus fortissimus imperator de Salentinis triumphauit: primusqȝ Romanorũ ducum in aphricam traiecit. Vrbẽ Clipeã & trecenta amplius castella uastauit: oppida ducenta, & hominũ ducẽta milia accepit. Serpẽtem horrẽdæ magnitudinis centum. xx. pedum apud Bragada fluuium intere mit: omniumqȝ uictor terrorem sui nõmis late circũtulit. M. attilius

Q. Fabius Maximus fusis liguribus triũphauit. Hannibalẽ per Sãnium, per Falernos garganosqȝ saltus sic macerauit: ut qui frangi uirtute nõ poterat: mora cõminueretur. Hinc illi cognomen cũctator. Tarentum ab hostibus recepit. Herculis signum inde translatum in capitolio dedicauit. Q. fabius

M. Marcellus apud padũ gallorũ ducẽ singulari prælio fudit: armis exuit: eaqȝ Ioui feretrio dicauit. Hãnibalem primus uinci docuit. Syracusas expugnauit. Et cum triumphus a senatu negaretur: in albano monte triumphauit. M. marcellus

Nec. Pub. Scipionis Aphricani memoriam, cui deleta Scipio Aphricãus

Carthago ęternum cognomen dedit/ab his exem
plis separare debemus: qui decẽ & octo annos na
tus patrem apud Ticinũ singulari uirtute seruauit.
Senatorios uiros Italiã deserere cupiẽtes sua aucto
ritate compescuit. Vigītiquatuor annorum consul
ī hispania missus/ut īsolẽtissimos Numãtinę urbis
spiritus superiorũ ducum culpa nutritos cõtunde
ret: eodem momẽto tẽporis/quo castra ītrauit/edi
xit/ut omnia ex iis quę uoluptatis causa comperta
erant: auferrerentur/ac sũmouerentur. Nã cõstat tũ
maximũ ide īstitorũ & lixarũ numerũ cũ duobus
milibus scortorũ abiisse. Hac turpi sẽtina uacuefac
tus exercitus acrẽ illam & animosã numantiã incẽ
diis exustam/ruinisq; prostratã solo æquauit. Car
thaginem hispanię eodẽ quo obsessa est die cepit.
Virginẽ pulcherrimã ad cuius aspectũ accurrebãt:
ad se quidẽ uetuit adduci: ne quid de uirginitatis
integritate delibasse saltẽ uel oculis uideretur. Ha
sdrubalẽ hispania expulit. Magonẽ fratrẽ Hãniba
lis prælio uictũ Romam misit. Syphacẽ maurorum
regẽ/ac Massinissam Numidum ī amicitiã recepit.
Hanonẽ Aphrorũ ducem superauit. Syphacem Nu
midię regẽ cepit/ac Romam misit. Hasdrubalis ca
stra una nocte prorupit. Carthaginis portas obse
dit. Hãnibalẽ Italię īcubantẽ reuocauit: & cũ de pa
ce non cõuenirẽt: signa cecinere. Prelium ab utroq;
duce īstructũ est: quale uix ulla memoria fuit. Cõ
stat.n. nec melius instrui aciem/nec acrius pugnari
potuisse

potuisse. Nã duo lõge clarissimi duces: duo fortissi mi exercitus. Scipio uictor extitit pene ipso Hãnibale capto. Aphricę triumphum statim secutus est terrarum orbis.

C. Marius arpinas Iughurtã captũ cũ duobus filiis ante currũ egit. Vrbẽ capsam ab Hercule cõditã / ingenti solitudine / serpẽtibusq; uallatã: moenibus armis / uiris / asperitate locorũ munitissimam / mira foelicitate superauit. Mulucam saxeo inditã monti / perangusto ac difficillimo aditu penetrauit. Bochum mauritaniæ regẽ apud oppidũ Cirtam summa clade cæcidit. Cimbros / teuthonas / atq; tigurinos uicit: deq; his triumphauit. Rex eorũ Teutholocus q senos equos transilire solitus erat: uir eximiæ pceritatis / adeo ut iter trophea sua emineret: fugatus atq; comprehensus insigne spectaculum triumphi fuit. C. Marius Bochus rex Theutolocus

L. Cornelius Sylla uir armis optimus / Mario iuniore preneste interfecto / foelicem se appellari iussit. Quęstor bello numidico Iugurtham a Bocho i deditionem accepit. Athenas frugũ parentẽ obsidione ac fame ad humanos cibos cõpulit. Portum pyręum sex muris munitum recepit. Euboia atq; Boetia Mitridatis præsidia depulit. Omnẽ eius exercitum apud cheroniam & orchomenã duobus prę liis dissipauit. Archelaum præfectũ eius cũ centum uigiti milibus equitũ contra Romanũ exercitũ uenientem ita uicit: ut uix decem pręlio supessent. Sylla

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Medos/dardanos/scordiscos & dalmatas in itinere superauit. Marium apud portam collinam summa strage lacerauit.

Pompeius M agnus Pompeius rerũ gestarũ gloria clarus / æquato nõ modo Alexãdri magni rerũ fulgore: sed etiã Herculis ppe ac liberi patris / Syllæ partes secutus Domitiũ Marianæ partis ducẽ & Ierbam mauritaniæ regẽ eiusdẽ factionis occidit. Carbonẽ cõsulẽ iteremit. Siciliam recepit. Numidiã Hiarbæ ereptã Massinissæ restituit. Aphricã totam ĩ ditionem redegit. Oppida octĩgẽta septuagĩtasex ab alpibus ad fines hispanię ulterioris magna uirtute subegit. Sertorium ĩ hispania uicit. Mithridatẽ ad uenenũ cõpulit. Supplicem iussit regnare Tigranem. Colchos cęcidit: ignouit hiberię: pepercit albanis. Enichios/caspios/hiberos septentrionis plagæ populos penetrauit. Et ĩ oriẽtem uerso agmine/ ex asia/ ponto/armenia/ paphlagonia/cappadocia/cilicia/ syria/scythis/ iudæis/albanis/hiberis/insula creta/ basternisq; triumphauit. Libanũ syriæ atq; iudęos transgressus / per thuris & balsami siluas romona signa circũtulit. Hierosolimã caput gentis euertit. Hircano diadema ĩposuit: Aristobolo catenas dedit. Primus ĩ hyrcanũ/rubrũ & arabicũ mare usq; puenit. Exceptis quippe Indis / qui adhuc Romanos non nouerant: oĩs asia inter rubrum mare & caspium & oceanum pompeianis domita signis te

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

nebat. Vicies centum octogitatria milia hoium ab eo fusa / occisa / aut in deditionem accepta. Naues octigētæ quadragitasex depressæ aut captæ. Oppida / castella mille qngēta trigitaocto ī fidē recepta. Cū Cilices maria oīa iuasissēt: sublatisq; comertiis latrocinarentur: Pompeius æquorum ora complexus / mare tuscum / siculum / ligusticū / gallicum / balearicum / gaditanum / lybicū / ægyptium / adriaticū / ægeum / pōticum / pamphilium / asiaticum / omnesq; æquoris portus / sinus / latebras / recessus / promōtoria / freta / penisulas / diuino quodam apparatu quadragesimo die a prædonibus liberauit: usumq; maris nauibus reddidit.

At ne longius euagetur oratio / multos hoc loco prætereo fortissimos uiros & clarissimos imperatores: quales fuerunt Hercules & Liber pater: Hector & Achilles: quales Fabii / Scipiones / Metelli / Luculli / Quintus Sertorius / Marcusantonius / Traianus imperator: & imprimis diuus Augustus / qui rerum summa potitus / Omnibus in terris quæ sunt a gadibus usque auroram & Gangem imperium foelicissime tenuit. Verum duos tātum cōmemorasse sat erit: qui mea sentētia inter cæteros duces singulari quadam enitent rei bellicæ gloria. Hercules

Primus Alexander macedo uir supra humanā potentiam magnitudine animi præditus: qui parua ad modū manu asiam / armeniam / iberiam / albaniam / Alexāder

cappadociam/syriam/ægyptumq; subegit. Taurum caucasumq; transgressus bactris/medis/persis impauit: uniuerso tandē oriente possesso/indiam uictor penetrauit: p uestigia liberi patris atq; Herculis uagatus. Cum nullo unq̄ hostiū cōgressus/ quē nō uicerit: nullam urbem obsedit: quā non expugnauerit: nullā gentē adiit: quā nō calcauerit.

Cæsaris gesta — Britāni

Post hūc Iulius Cæsar animo & armis īuictissimus: quo fortior alter/ nec pietate fuit: nec bello maior & armis. Hic īmanissimos gentiū gallos atque germanos subegit. Britānos uicit: primusq; occiduū classe ingressus est oceanū. Incredibilis nanq; magnitudinis insulā subiugare adortus/extra orbem terrarū Romanū propagauit imperium. Venetos oceani accolas nauali prelio superauit. Heluetios gētem bellicosissimā domuit. Belgasq; ac Neruios q iam exercitum eius ī fugam uerterant: rapto e fugientis manu scuto/ ī primāq; uolitans aciem prelium restituit/ ac summa strage cæcidit: quod solū ī extrema spe salutis imperatori licet. Aquitanos/ treueros/cenomanos/heduos/regisq; Ariouisti superbiam domuit/ & calcauit. Sed maximum oīum illi bellū fuit aduersus Bithurigas/auernos/carnuthas/& seuanos: qbus preerat ille corpore & armis spirituq; terribilis: nomie etiam quasi ad terrorem cōposito Vergentorix. Is ferocibus dictis ferocissimam gentem ad pristinā erexit libertatem. Aberat tunc Cæsar ī Italia delectum agens: & q̄uis niues

Vergentorix

alpes operirét: ille tamen p inuios montium tumulos & p intactas niues exercitũ traduxit in galliã. Trecenta sexagita milia ꝓpugnantiũ ferro igneq; pdomuit. Auernorũ Vergẽtorix rex fortissimus ĩ castra Cęsaris ueniens / ante ipsius genua phaleras & arma proiecit. Habes inqt fortẽ uirũ. Fortissime uicisti. Et præter ciuiles uictorias undecies cẽtũ & nonagitaduo milia hominũ ab eo prĕliis occisa. Cæsari propriũ & peculiare fuit clementiæ insigne qua oẽs supauit. Idem magnanimitatis perhibuit exemplum: cui comparari nõ possit aliud. Fuit.n. illa uera & incomparabilis ĩuicti animi sublimitas: captis apud pharsaliam Pompei magni scriniis epistolarũ: iterũq; apud tapsum Scipionis: ea optima concremasse fide: atq; non legisse.

Vergento rix rex

Clemẽtia Cæsaris

Bellum plus q̃ ciuile ĩ æmathia gessit: & inter cognatas acies signa cecinere. Sed ariminũ primo magnã extra galliam ciuitatem occupat. Corfinum deĩde aggreditur. Trigita cohortes quas Domitius præfectus Pompei præsidio tenebat / accepit. Dehinc Romam cõuersus nullo cruore perfuso / cunctam ĩ potestatem redegit Italiam. Afranium / Petreium & Varonem Pompei legatos hispania expulit: copias eorum ĩ ditionẽ accepit. Siciliam & Sardiniam p legatos expugnauit. Postremo apud thessaliam ĩ campis philippicis hinc socer inde gener magna uirtute conflixere. Nusquam enim tantum uirium

Bellum ciuile

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Populi Romani / tãtum dignitatis fortuna uidit.
Trecenta milia bellatorum hic uel inde: præter au
xilia regum & senatus. Cumq; diu æquo marte cõ
currerent: tandem uirtute Cæsaris qui medius fuit
inter Imperatorem & militem / summa strage Pom
peius uictus / magnoq; dedecore prælio excedens
una nauicula Lesbon applicuit. Dehinc ad Ptole
mæum alexandriæ fugit: cuius ĩperio gladio Septi
mii sub oculis uxoris suæ liberorumq; trucidatus
est. Ptolemæum Cæsar adortus terra mariq; perdo
muit: ac iusta generi manibus piacula dedit. In
Asia quoque nouus rerum motus. Ibi Farnacem
Mithridatis filium uno prælio obtriuit: ex ponto
fugauit: exercitumq; eius funditus deleuit. Huius
belli celeritatem Amantio familiari suo tribus per
scripsit uerbis. Veni. Vidi. Vici. In aphricam uero
reliquias partium qdam furoris æstus expulerat.
Vbi Catonem & Scipionem duces ĩ pompeiani no
minis locũ: ac Iubam mauritaniæ regem cũ magnis
copiis profligatos ad necem compulit. Omnium
postremo atrocissimum bellum apud Mundam hi
spaniæ fuit: ubi Cæsar de morte sibi inferẽda dicit̃
cogitasse: cum ueteranorũ manus retrodedit: quæ
pudore magis q̃ uirtute resistere uidebañ. Cæterũ
similis furenti primã in aciem ꝑcurrit / ibi præliari:
fugiẽtes cõfirmare: p totũ deniq; agmẽ oculis / ma
nibus / clamore uolitare. Ad extemum tanta fuit

hostium cædes/ira/rabies/ ut Põpeiani duces Gn.
& Sextus Pompeius prælio profugi Mũdam se re
ceperint. Cęsar in patriam uictor iuehitur. Hinc pa
ter patriæ/perpetuusq; dictator.

Itaq; neminem clarissimorum ducum huic imperato
ri præponendum censeo. Nam siquis Herculẽ/ Ale
xandrum Magnum/troianos & grecos duces/Ro
manorumq; summos & præstantissimos uiros: Fa
bios/Scipiones/Metellos/ Syllã/Marium/ & Lucul
los/& ipsum deniq; Pompeiũ: cuius sũma in re mi
litari uirtus & gloria ad cælum usq; pfloruit: cõpa
rãdos duxerit: Cæsar profecto rebus clarissime ge
stis omnes excellit.

LEGES CIVILES.

Aiores nostri leges & istituta quibus popu
puli & ciuitates optime regerent/cõdidere.
Est.n.lex ratio sũma insita i natura: quæ iu
bet ea quæ faciẽda sunt: phibetq; cõtraria. Primus Rhadamã
ut aiũt/ Radamãthus Iouis filius ex Europa leges thus
dedit/ Vir seuerus/& iustitiæ executor. Alii Cererẽ Ceres
primã leges cõdidisse uoluerũt. Eadem frumẽta in
uenit: molere/ & cõficere in Attica/ Italia/ & Sicilia:
cũ antea glãde uescerẽtur: ob id dea iudicata. Mer Mercurius
curius trimegistus primus ęgyptiis leges tradidit.
Apud athenienses Solon uir iustitiæ isignis pręcla Solon
ras atque utiles leges tulit: quibus si perpetuo uti
uoluissent: sempiternum habuissent imperium. La
cedæmoniis uero Lycurgus leges dedit / non tam Lycurgus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

institutione earũ:q̃ exemplo clarior. Nihil enim ul la lege i alio sanxit, quod primus ipse nõ efficeret.

Plato

Plato quoq; philosophus de Legibus libros duodecim præclare conscripsit. Apud Romanos Numa Põpilius leges istituit quasi monitu deæ Aegeriæ: quo magis Romani eas acciperent: ferocemq; populum qui ui & armis imperium occupauerat: religione atq; iustitia gubernaret. Mutii quoq; Scęuolæ inter iureconsultos clarum est nomen.

Numa põpilius

Aegeria uxor Nume

Mutius scęuola

Ius Ciuile per multa sęcula inter sacra cerimoniasq; immortalium deorum abditũ: solisq; pontificibus notum (ut Valerii utar uerbis). Gn. Flauius scriba factus ędilis curulis uulgauit: ac fastos pene foro toto exposuit. M. Tullius Cicero nõ ne & ipse de Legibus libros tres elegantissime scripsit? Iustinianus Augustus multa post eos natus sæcula clarissimus iureconsultus Romanorum leges: quarum nimia ꝓlixitas erat, mira breuitate correxit. Quippe Romanorum principũ constitutiones, quę multis uoluminibus continebãtur, i duodecim libros cõplexus est: quem Codicem appellari iussit. Rursum singulorum magistratuum leges, qui ad duo milia pene libri erant: in libros quinquaginta constituit: quem Digestum nuncupari uoluit. Edidit quoq; institutionũ libros quattuor, in quibus uniuersarum legũ sententiæ breuiter continentur. Nouas item leges quas ipse istitue rat, in librum unum collectas, Auctentica uocari maluit.

Cicero

Iustiniãus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

IVS CANONICVM

Eges & constitutiones Canonicas primus oium Gratianus uir præclari ingenii ex dictis sanctorũ patrũ in unum collegit: decretũq; appellauit. Deĩde Gregorius.viiii. diuersas constitutiones & decretales prędecessorũ suorum per Raymundum penitentiarium apostolicũ / uirum litteris & prudentia clarum ĩ unum uolumen redegit: quod decretale uocãt. Bonifacius.viii. librum edididit / quẽ Sextum censuit nuncupari. Clemẽs.V. pontifex Romanus constitutiones plurimas complexus est / quę appellantur Clementinæ. Ioannes andree Bononiensis iuriscõsultus præstantissimus super decretalibus uolumẽ egregiũ condidit: qui Nouella uocat̃: magnũ sane opus & utilissimũ. Innocẽtius quartus / Gofredus de Trano / Hostiẽsis archiepiscopus / & Guido archidiaconus Bononiẽsis clarissimi eius disciplinæ auctores extitere.

Gratianus
Gregorius
Bonifacius
Clemens
Ioãnesan dree
Innocẽtius
Gofredus
Hostiẽsis
Archidia conus

THEOLOGIA

Vnc uero ad præclaram illam cælestemq; doctrinam / sciẽtiarum omniũ maximam theologiã sermo flectendus est. Nã quosdam legimus sacris litteris eruditos / quos theologos uocãt / cõtẽptis oibus publicis & priuatis actionibus / ad ĩquirendæ ueritatis studiũ se contulisse: ac de optimo maximo & uero Deo: de beata æternaq; uita accurate diligenterq; tractasse. Enimuero primus oium qui humano generi clarissimũ uerita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Moses tis lumen inferret fuit Moses hæbræus/theologus ille eximius: qui in Syna montem ascendit illius regionis excellētissimum: & legem ac præcepta diuina duabus tabulis lapideis/in utraq; quina manu dei scripta genti hæbræorum tradidit. Quem secuti

Prophetæ prophetæ ac post multa sæcula duodecim ille uirorum delectus ac sacer numerus/quos Iesu christi

Apostoli apostolos dixere: non eloquentiæ phaleris lenocinioq; uerborum/sed concitatione quadā spiritus/afflatuq; diuino/pie atq; innocenter uiuere docuerunt: de religione rebusq; diuinis differuerunt: ad cultum ueræ maiestatis mentes hominum instruxerunt.

Multi post illos uariis temporibus secuti sūt: qui diuiuina sapientia imbuti/ clari celebresq; fuerūt: sicuti

Quadratus Quadratus apostolorum discipulus / & atheniensis ecclesiæ pōtifex/uir sacris litteris eruditus: qui Adriano principi librum pro nostra religione conscripsit tanta diuinarum rerum peritia: ut persecutorem grauissimum illius excellens sedaret ingenium.

Aristides, Iustinus Aristides & Iustinus philosophi uiri eloquentissimi libros contra gentes diuinis litteris ac philosophorum sentētiis refertos edidere. Panthe-

Panthenus nus stoicus ob præcipuā eruditionem a Demetrio Alexandrino pōtifice missus in indiam/Christum apud Bragmanas cōstantissime prædicauit. Quid in libris Clemētis alexādrinæ ecclesiæ presbyteri/uiri plane oium eruditissimi idoctū iudicari potest?

Nec nobis deest Origenes uir acutissimi īgenii: cu ius uolumina plena sūt philosophorum sentētiis: & oia nostrę religionis de Platone/ Aristotele/ Cornutoq; confirmat. Eusebius cæsariensis & Athanasius Alexādrinus episcopus pro christiana religione uolumina egregia cōdiderunt. Tertulianus uir eloquentissimus contra gentes libros acutissimos omniq; litterarum disciplina refertos tradidit. Minutius foelix Romani fori causidicus cōtra mathematicos elegātissime scripsit. Arnobius uir eloquētia pollens aduersus falsam religionem septem uolumina edidit: totidēq; discipulus eius Lactantius Firmianus uir oīum Christianorum proculdubio eloquentissimus: cuius facundia & dicendi copia longe omnes excellit: qui de Christiana religione unquam scripsere. Ciprianus Carthaginēsis ꝙ idola dii non sunt: qua breuitate/ quanta rerū copia/ uerborumq; splendore perstrinxit? Hilarius episcopus Quintiliani libros & stilo & numero præclare imitatus est. Iuuencus presbyter tempore Constantini historiam euangelicam uersibus explicauit. Quid Aurelio Augustino eruditius: quid acutius inueniri potest? Quid est ꝙ litteratus uir ab Augustino discere nō possit? Præsertim cū afferat orationē eruditā & auribus dignam: nihilq; humanarum diuinarumq; rerum dimittat ītactū. Et cū oīa eius uolumīa quæ prope īnumerabilia sunt/ bonarū artiū doctrina præfulgeāt: Præcipue tamē .xxii. libri

Origenes
Eusebius
Athanasius
Minutius
Arnobius
Lactātius
Cipriāus
Hilarius
Iuuencus
Augustīus

de ciuitate dei omnem sæculi cõtinent disciplinã. Vt autem ad extremum concludam: multos præteream diuina sapientia claros necesse est. Si prius tamen iis adiecero diuum Hieronymũ: Ambrosium mediolani antistitem & Gregoriũ romanũ pontificem: sũmos profecto theologos ac pfectos diuina sapientia uiros: in quibus omibus discerni uix potest: maior ne sciẽtia rerũ/an peritia fuerit litterarũ.

Hieronymus. Ambrosius Gregorius

Hæc est illa uera philosophia/diuinaq; scientia/quæ multo melior/utilior/gloriosior putãda est: q̃ illa oratoria cæteræq; doctrinę: quæ nõ ad uirtutẽ/sed ad sæculi pompam/argutãq; malitiã homines erudiunt. Liberales artes uirum bonũ non faciũt/sed nec promittũt quidẽ: nec huius rei scientiam attingunt. Quid earũ ad uirtutem uiã sternit? Quid ex his metũ demit: cupiditatem eximit: libidinẽ refrenat? Nihil apud eas ĩuenies/quod me uetet timere: uetet cupere. Quisqs hęc ignorat: alia frustra scit. Nẽpe dolores hominũ nullis remediis fouent/sed dulcibus alunt uenenis. Eæ sunt.n. quæ infructuosis affectuum spinis uberẽ fructibus rationẽ necãt: hominũq; mentes assuefaciũt morbo/nõ liberant. Quid prodest equũ regere: & cursum eius freno tẽperare: affectibus effrenatissimis abstrahi. Quid prodest multos uincere luctatione uel cęstu: ab iracundia uinci? Nihil nobis ad bene beateq; uiuẽdũ liberalia studia conferũt. Ad alia multum. Ad uirtutẽ nihil. Quid q̃ ista liberaliũ artium cõsectatio

molestos

molestos/uerbosos/intempestiuos/sibi placentes facit? Fortitudo cõtemptrix timẽdorũ est. Nunqd ergo hãc liberalia studia corroborãt? Fides sãctissimum humani pectoris bonum est: nulla necessitate ad fallẽdũ cogitur: nullo corrumpitur pręmio. Nunqd liberalia studia hos aĩos facere possunt? Temperãtia uoluptatibus ĩperat: uetat superbum esse aduersus socios: uetat auarum uerbis/rebus/affectibus. Prudentię proprium est examinare consilium: & nõ facili credulitate ad falsa ꝓlabi. Nunquid ergo liberalia studia hos mores præcipiunt? Omnis sapientia hominis ĩ hoc uno est: ut Deum cognoscat/& colat. Facessant igitur omnes liberales scientiæ/quæ humanam uitam non instruunt/sed turbant. Theologia itaq; sola est quæ religionis & beneuiuendi normam præbet: cætera omnia tanquam adminicula quædam ad hãc referuntur. Hęc est quæ mortales omnis ad agnitionem illius ueri Dei qui res hominumq; deumq; æternis regit imperiis/instruit/atque ducit. Hæc tandem illa est/quæ cõtẽptis terrestribus & abiectis erroribus ad æterna cælestis thesauri præmia dirigit. Hãc igitur sequamur omẽs: hãc complectamur: huic libentissime pareamus: quoniã sola recto nos docet ad uitam contendere cursu.

Fortitudo

Fides

Tẽpantia

Prudẽtia

F I N I S.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Capitula huius libri.

Zacharias Lilius Vicentinus Canonicus regularis patri ſuo optimo Auguſtino Papienſi Canonico regulari ſalutē in domino.

LIBellum cōtra Antipodes quem nuper paucis lucubrationibus abſolui: tibi propterea obſeruandiſſime pater dedicare conſtitui: q̄ te uirtute ac probitate / omniq; genere laudis præſtantiſſimum exiſtimaui. Tibi nāq; inſita eſt mira quædam magnitudo ingenii: ſumma litterarū cognitio: diuina memoria: elegans ī dicēdo pronunciatio: interregima fides: par quædam in oēs æquitas: & regius deniq; ſplendor / atq; munificentia. Tanta eſt plane doctrinæ & prudētiæ tuæ excellentia: tanta iuris pontificii & bonarū artium diſciplina: tantus cæleſtis quidam ſapiētiæ fulgor: ut nulla ſatis ubertas ingenii: nulla dicendi copia: nullū tam diuinum atq; incredibile genus orōnis queat aliquid dignum exſoluere / quod immenſo illi & memorabili uirtutum tuarum cumulo ſatiſfaciat. Sed iam libellū ipſum ꝑ ſingulari humanitate tua hilari quæſo frōte ſuſcipias: & ſiquos ī eo errores deprehēderis (quæ tua uirtus eſt) benigne emendabit. p. tua. Paratus enim ſum emēdatoris ſubire iudicium / & culpæ ſatiſfacere. Valeat foelicibus ſucceſſibus p. tua: cui me totum trado.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Zacharię Lilii Vicentini Canonici regularis: ad
præstantissimum diuini uerbi decla
matorem Augustinum Papien
sem canonicum regularem cõtra Antipodes
Liber incipit.

Ngentem nũc aggredimur pugnam
litterarum obseruande pater: an sint
Antipodes/decernere cupiẽtes. Nam
quosdam legimus bonarum artium
doctrina excellẽtes gręcos pariter &
latinos: qui circũfundi terrę homĩes
undiq; conuersisq; ĩter se pedibus stare: & inferio
rem zonæ nostræ partem tenere arbitrant̃: cunctis
similẽ esse cæli uerticẽ: ac simili modo ex quacũq;
parte mediam calcari differentes. Nam cũ terram ĩ
modum pilæ rotundam asserant: necesse est / ut in
oẽs cæli partes eandẽ faciem gerat: montes erigat:
campos tẽdat: maria cõsternat. Quocirca nulla sit
pars terræ / quæ nõ ab hoibus cæterisq; aĩantibus
incolatur. Hæc illos ad antipodes ratio perduxit.
Quod falsum esse ac nulla rõne credendũ sacræ lit
teræ testãtur. Verum ii cũ semel aberrauerint / con
stanter ĩ stultitia perseuerant: & uanis uana defen
dunt. Vel ideo mendacia defendenda suscipiunt:
Augustĩus ut ingenia sua falsis licet rebus exerceãt / uel osten
Lactãtius tent. Errorem ãt eorũ q ita putarunt / Aurelius Au
gustinus & Lactantius firmianus magno ingenio
uiri ac optimarũ artium studiis pręstantissimi iure

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

coarguunt. Atqui nõ esse Antipodes: nullãq; portionem terræ habitari præter hanc quã incolimus inter septẽtrionem & æquinoctialem circulũ / multis argumentis probari potest. Nam cum omne genus hoiũ ab Adam primo oium parente initium sũpserit: ut Moses in libro genesis asseuerat: et Aurelius Augustinus. xvi. de ci. dei: Iosephus quoq; in primo iudaicæ antiquitatis: genus uero Adæ in hac tantũ terrarũ parte / quã supra memorauimus / distributũ sit usq; ad Noe filiũ Lamech: quo tẽpore diluuiũ oium maximũ fuisse cõstat sup uniuersa terra: quo aiantia cũcta ĩterierunt: præter ea quæ cum Noe ĩ arcam cõfugerunt: quã post diluuium ĩ montibus armeniæ resedisse ferũt: uerissime patet Antipodes non esse: quos neq; ĩ genere Adæ: neq; ĩ arcam confugisse sacræ litteræ cõmemorant. Adam Moses Noe

DILVVIVM OGYGIS.

SEd neq; illos fuisse tradũt tẽporibus Ogygis Thebanorũ regis / cũ maxima illuuies aquarũ terras obrutas tenuit: quæ maiorẽ partẽ populorũ græciæ absumpsit: ante urbem conditam annis mille quadragita.

DILVVIVM DEVCALIONIS.

AT forte genitos putãt Deucalionis tẽpore: cũ nimbis tollẽtibus æquor nauigio mõtẽ ascẽdit / sortẽq; poposcit: paulatimq; aia caluerũt molia saxa. Nã ãnis octigentis decẽ ante urbem conditã diluuium fuit apud thessaliã: de quo

fere scriptores omés ueteres mentionem fecere: tra duntq; excrescétibus aquis Deucalioné solū cum Pyrrha coniuge nauicula euasisse / & in Parnasum môtem deuenisse. Ad extremū cessantibus aquis: quæ post terga saxa iacebāt / facié traxere uirorū. Et de foemineo reparata est foemina iactu.

Pyrrha

INCENDIVM PENTAPOLIS.

Vm uero Pentapolis regio íter Palęstinā & Arabiā sita: quæ a quinq; ciuitatibus / Sodoma / Gomorra / Adania / Seboin / Segor / cognomen sumpsit: olim foecūda & uberrima: nunc aūt deserta / atq; exusta: pro scelere incolarum de cęlo tacta í cineres æternos dissoluta est: ubi tunc erant Antipodes?

INCENDIVM PHOETONTIS.

Eu cū incendium Phoetontis fuit: quo lōge lateq; uagāte factū est / ut desiccarentur fontes & flumía: sata oía redigerent í cineres: arescerét siluę / & arbusta quęcūq;: ac mare feruescere uiderent: ubi Antipodes memorāt?

QVOD TERRA NON SIT ROTVNDA

q Vi aūt fatétur terrā esse rotundā / eos facile refellere pôt auctoritas eorū qui de terrarū mēsura scripsere. Nā sicuti Ptolemęo probāte didicimus: qui pręter cæteros solertissimus habetur: Longitudo terræ constat nonagita milibus stadiis: Latitudo uero quadraginta milibus fere. Plinius aūt í oíum quidé litterarum subti

Ptolemęus

Plinius

tilitate doctissime eruditus / hæc tradit de mēsura terrę. Pars nostra terrarum lōgissime ab ortu ad occasum patet octogītaqnq; milia sexagitaocto stadia. Latitudo uero a meridiano situ ad septētrionē quinquagitaquattuor milia sexagitaduo. Vniuersum aūt circuitū ducētorū qnquagitaduorū miliū stadiorū ꝑdidit. Nullo igiť modo cū terra longior sit q̄ lata: absoluti orbis forma esse pōt ī tāta montium excelsitate: tanta camporum planitie.

Cæterum nulla historiæ cognitiōe hoc didicisse affirmant: sed tantum ratiocinādo cōiectāt. Pōponius mela dixit eā zonā quę est inter circulū australē & tropicū capricorni Antipodes habitare: quā nobis īcognitā esse testať. Nēpe si īcognita ē nobis / quomodo scit eius plagę accolas esse Antipodes? Præterea cū eius zonę situs / ut astrologi ꝓhibēt / nō sit excelsior neq; īferior habitabili nostra: sed pari cæli uertice locatus: illic degentes nullo modo Antipodes uocari poterunt. Quidam uero nō cōtrariā partē terræ: sed supioris zonæ deuexa uersus meridiem Antipodes īcolere uoluerūt. Quos facile cōuincemus: si eos q toto orbe terrarū uagati sūt / in mediū afferemus. Pōponius

LABORES HERCVLIS. XV

Legimus nāq; in ueteribus historiis Herculē uirum fortissimū totū pene orbē lustrasse terrarū: uarios adiisse populos: maria transisse: Antheum gygātem libycis harenis strauisse: Cētauros domuisse. Aprum & Leonem occidisse.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Quin & urbem troiã & Oechaliã euertit. Ad hespe ridũ insulas extra orbẽ terrarũ nauigauit: atq; inde mala aurea retulit. Aeripidẽ siluis ceruã: stymphali das undis Abstulit: imanem hydram quiquagita

Cacus — atris hiatibus apud lernã paludẽ iteremit. Cacum

Taurus — Vulcani filiũ apud Auentinũ montẽ occidit. Tau

Diomedes — rum horribilem fracto cornu i terrã collisit. Diome dem regẽ thraciẹ sẹuissimũ equis ꝓpriis deuorãdũ

Busilris — prẹbuit. Busiridẽ tyrãnum ægypti aris ipositũ inter

Coũ næ — fecit. In occidente colũnas fixit. Gerione rege in hi

Gerion — spania deuicto/hesperias tusco lauit in ãne boues.

Albion — Peltatam scythico discussit amazona nodo. Albio

Bergion — nem & Bergionẽ duces Neptuni filios i gallia supe

Hesiona — rauit. A monstro marino liberauit Hesionã Laume

Lacinius — dõtis filiã. Lacinium latronẽ extremã italiæ oram latrociniis infestantem occidit. Colũnas & aras in Sogdiana Asiæ prouincia cõstituit. Cælũ humeris

Lycus rex — tolerauit. Lycum thebarũ regẽ/ꝙ Megeræ coniugi uim iferre uoluisset interemit. Ad extremũ tradunt

Cerberus — Cerberũ tricipitem ab iferis stigiaq; palude eduxis se: nec usq̃ Antipodes iuenisse. Vltimũ uero labo rem tantus uir superare non potuit. Nã cum oẽs ui cisset: & mõstra horrẽda superasset: Eurytũq; Regẽ

Eurytus — gem Oechaliæ ob negatas Iolis nuptias interfecis set/amore mulierũ uictus est. Iolis. n. amore ardẽs sagittas clauãq; deposuit. Purpura & unguẽtis uti ipsa docuit: & quod turpius est/inter pedissequas sedere: pẽsa partiri: & colo nere iussit. Quod ægre

ferés Deianira misit illi clã sãguine Centauri tinctã uestem: qua ĩtolerabili dolore cruciatus / rogo cõstructo in eum conscẽdit. Et sic Hercules omnium fortissimus infausto mulierum amore / dãnosaq; libidine clade horribili absumptus est. Mors Herculis

GESTA LIBERI PATRIS

Liber pater per Xerolibyam ductauit exercitum / ægyptum / æthiopiam / arabes / syros / babylonios peragrauit: ĩtrauit Persas: pertransiuit Caucasũ / medos / parthos / carmanos / opulentissima indiæ regna penetrauit.

RES GESTAE ALEXANDRI

SIc Alexander ille magnus / uir supra humanam potentiam magnitudine animi prædiptus Asiam / armeniam / iberiã / albaniam / cappadociam / syriam / phoenices / ægyptũq; subegit: egregias bello urbes disiecit: atq; alias condidit: Taurum / caucasumq; transgressus bactris / medis / persis imperauit. Vniuerso tandem oriente possesso Indiam uictor penetrauit: per uestigia Liberi patris atq; Herculis uagatus.

GESTA IVLII CAESARIS

SIc Iulius Cęsar animo & armis ĩuictissimus: quo fortior alter / nec pietate fuit: nec bello maior & armis: immanissimos gẽtium gallos atq; germanos subegit. Britannos uicit: primusq; occiduum classe ingressus est oceanum: incredibilisq; magnitudinis ĩsulam subiugare adortus extra or

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

bem terrarum Romanum propagauit imperium.
Belgas/neruios/heluetiosq; gẽtem bellicosissimã domuit. Venetos oceani accolas nauali prælio superauit. Aquitanos/treueros/cenomanos/heduos Regisq; Ariouisti superbiã domuit/atq; calcauit. Vergentorigem auernorum Regem corpore/& armis/spirituq; terribilem cum trecentis septuaginta milibus propugnantium summa strage cęcidit. Europam/asiam/aphricã diuisas cælo pelagoq; plagas aut miscere bello/aut ĩperio subdere molitus est. Nec tam clarissimi duces ullo loco Antipodes inuenere.

HISTORICI ET COSMOGRAPHI

PОrro Thucydides/Herodotus/Diodorus/Salustius/Trogus/Liuius auctores grauissimi/cęteriq; scriptores:qui historiam scripsere latinam/græcam/atq; barbaram:nullam de illis mẽtionem fecere. Sed neq; Ptolemęus/Strabo/Plinius/Solinus/aliiq; Cosmographi:qui totum radio scripserunt gentibus orbem: q̃uis uaria & monstrosa hominũ genera:mirabilesq; gentium figuras prodiderint.

Hypborei

MIRABILES GENTIVM FIGVRAE

NAm sub ipso siderũ cardine tradunt̃ hyperborei:qui diutius q̃ ulli mortalium & beatius uiuunt:semper lęti/nõ bella nouere/non iurgia. Et ubi eos uiuẽdi satietas magisq; tedium capit:hilares redimiti sertis semet ipsi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

in pelagus ex certa rupe praecipiti dāt. Id eis funus eximiū est. Haud procul ab eis Arimaspi uno oculo in fronte media insignes. Antropophagi in scythia: quibus execrandi cibi sunt humana corpora. Arimaspi Antropophagi

Et in regione Abarimon siluestres sunt homies / aduersis post crura plātis / eximiae uelocitatis. Essedones populi sunt scythię: qui parentū funera cantu prosequuntur: & corpora ipsa laniata pecorum uiscenbus immixta epulando consumunt. Ossa capitum auro incincta pro poculis gerunt. Neuri in eadem regione aestatis temporibus in lupos trāsfigurātur. Deinde exacto spatio in pristinam formam reuertūtur: hominesq; pro uictimis habēt. Scythotauri pro hostiis aduenas cędere consueuerunt. In albania asiae gigni quosdam perhibēt glauca oculorum acie: qui noctu plusq̄ interdiu cernant. Circa helespontum Ophiogenes serpentū ictus tactu leuare solitos. In aphrica psylos / quorum corpori ingenitū sit uirus exitiale serpentibus. Simile & in italia marsorū gētē. In libya Androgynos utriusq; naturę / quibus dextera māma uirilis / leua muliebris. Sinaprotes ī desertis aphricae / qui inflexi lentis cruribus serpere magis q̄ ingredi referuntur. Sciopodae ī eadem regione / qui in maiori aestu humi iacentes resupini umbra se pedū protegūt. Esse ibi tradunt familias quasdam effascinantiū: quorū carminibus arescant arbores: emoriantur infātes. Esse eiusdē generis apud illyrios / qui uisu quoq; Siluestres homines Essedones Neuri Scythotauri Noctu cernētes Ophiogenes Psyli Androgyni Scinaptotes Sciopodae Effascinantes

effascinent / interimãtq; quos diutius intueantur.
Haud dissimile his genus pharmacũ in æthiopia:
quorum sudor tabem cõtactis corporibus afferat.
In phaliscorum agro haud ꝑcul ab urbe familias
Hirpię quasdam esse: uocantur Hirpiæ: quæ super ambu
stam ligni struem ambulantes non aduruntur.
Atheon Atheon filius Aristei regis Arcadię / q ut Ouidius
perhibet / uenator fuit: cum die quadã uenatione
fessus ad fontem accederet / in quo Dianã nudam
se lauantem uidit. Diana id ægre ferẽs / sumpta ma
nibus aqua / in faciẽ eius proiecit: & ꝓtinus ĩ ceruũ
cõuersus est / & a canibus eius laceratus. Quod si
gnificare uidet̃ affectũ uenãdi & canũ: quos inani
ter pascẽdo oẽm pene substantiã uenatores ꝑdũt.
Miotaurus Minotaurus in insula Cretæ natus perhibetur: qui
media parte homo / altera taurus erat. Illum Pasy
phe uxor regis Minois genuit / ardẽs ĩfausto amo
re formosi tauri: cum quo arte Dedali in uacca li
gnea corio amatæ uaccæ circumposita concubuit:
quod mõstrũ / ut Minos uidit / ĩ labyrĩto reclusit.
Temporibus Alexãdri regis mõstrũ natũ ferũt su
periores corporis partes hoĩs mortuas gerens: infe
riores ãt diuersarũ bestiarũ uiuẽtes: quod portẽde
re ĩterpretati sunt / regẽ haud lõgo tẽpore ĩpaturũ.
In Vmbria fertur mulierem peperisse serpẽtem: de
quo Lucanus. Matremq; suam conterruit infans.
Arpiæ Arpyæ tres fuere. Celeno / Aello & Occipite / Nep
tunni filiæ: quæ Strophades insulas incoluerunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Harum formam.iii.æneidos describit Virgilius.
Virginei uolucrum uultus: foedissima uentris
Proluuies: uncæq; manus: & pallida semper
Ora fame.

Quę monstra rapinę uicium recte significāt. Quippe.raptores uncas habēt manus/& pallida semper ora fame. Hoc est insatiabilē appetitū habēdi: quo miseri mortales ī rapinam proni continue agūtur. Foedissima uētris proluuies raptorum est: quia ut plurimum rapinarum turpis est exitus. Itur enī ex diuitiis rapto acquisitis ī ludum substantiæ omnis cōsumptorem. Itur ī luxuriā lasciuiarū matrē. Itur in gulam crapularum & ægritudinum cloacam turpissimam.

In multis aūt mōtibus Indiæ genus est hoīum capitibus caninis: quos Aurelius cynocephalos uocat/ unguibus armatos/ ꝓ uoce latratū edere tradūtur. Cynocephali

Ad montem cui nomen est Nilo homines esse dicūt aduersis plantis/octonos digitos in singulis pedibus habentes. In eadē regione foeminas semel parere ī uita: genitosq; confestim canescere.

Sunt & satyri subsolanis indorum montibus/homines siluestres aduncis naribus/cornua ī frontibus gerentes: & ī caprarum pedes deficiētes: tam recte currētes/ ut propter uelocitatē nisi senes aut ægri nō capiantur. Monoculos quoq; ibi nasci tradūt: singulis cruribus & singulari pnicitate: qui a calore se defēdunt plātarum magnitudine. Gangis fon Satyri Monoculi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

tem qui accolũt: odore uiuunt pomorũ ſilueſtriũ: lōgiuſq; pergentibus eadem in pręſidium gerunt. Quoſdam etiam ĩ India naſci perhibent labii inferioris adeo prominentis/ ut in ſolis ardoribus totam ex eo faciem contegãt. Aliis concreta ora eſſe/ modico foramine auenarũ calamis paſtus haurientibus. Eſſe aliam gētem ſilueſtrem ſine uoce/ ſtridoris horrēdi/ hirtis corporibus/ oculis glaucis/ dentibus caninis. Scyritas gentem īter indos narium loco foramina tantũ habētem. Ad extremos fines indiæ Aſtomorum gētē ſine ore/ corpore toto hirtã/ halitu tantum uiuentem: nullus illis cibus: nullus potus. Super hos extrema parte montium Spitami Pigmeiq; narrantur: ſtatura cubitales: quos a gruibus ĩfeſtari Homerus prodidit. Cyrnos indorum genus tradũt annis centenis quadragenis uiuere.

Scyritæ

Aſtomi

Spitami

Pigmei

Cyrni

Pandoras in conuallibus indiæ annos ducentos uiuere: in iuuenta cano capillo/ qui ĩ ſenectute nigreſcat. Viros indorum quoſdam cum feris coire: ſemiferoſq; eſſe partus. Naſci hōies in eadem regione cauda uilloſa/ pnicitatis eximiæ. Alios auribus totoſ contegi. In Taprobane inſula longiſſimam uitam ſine ullo corporis langore traduci. Chelonophagi ĩ Carmania: qui non alia q̃ teſtudinis carne uiuunt: piſcium cute ſe uelant. Centauri ĩ Theſſalia ſecus montem Pelium habitantes media parte uiri/ & altera equi deſcribuntur. Hippopodes ĩ oceano ſcyticho humanam uſq; ad ueſtigium for:

Pandoræ

Semiferi

Chelonophagi

Centauri

Hippopodes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

mam tenentes in equinos pedes desinunt.

Cyclopes uiri gigãtes in Sicilia iuxta ætnam montem degentes unicum tantum oculum in medio frontis habebant. Cyclopes

Briareus & Gyges fratres Titanis & terrę filii/gigantes uiri fortissimi Neriton insulam habitabãt: quorum singulum centum manus habere dixerunt/& capita quinquaginta. Briareus

Gerionem regem Erithreę triplici forma prodiderũt. Fuerunt enim tres fratres tantę concordiæ/ut in tribus corporibus quasi una anima esse putaretur. Gerion

Sirenas tradunt Acheloi & Calliopis Musæ filias miræ pulchritudinis/insulas quasdam incoluisse iuxta Pelorum Sicilię promontorium: uirginis os corpusq; gerẽtes usq; ad umbilicum: ab umbilico ĩfra pisces esse dicũt/pedes galinacios habẽtes. Earũ noĩa Parthenope/Leuchosia/Ligia: quæ tanta dulcedine cantus nautas afficiebãt: ut ĩ soporem uerterent: quos sõno oppressos submergebant/& deuorabant. Meretrices pulcherrimas has pleriq; fuisse uoluerũt solitas decipe nauigãtes. Troglodytas ĩ æthiopia uelociores equis ꝓdiderunt: qui pro domibus specus habẽt. Victus serpentum carnes. Stridorq; non uox: adeo sermonis commertio carent. Sirenæ Troglodytę

Rursusq; ab his occidẽtem uersus Blemios sine ceruice/oculos ĩ humeris habẽtes. Argum ferũt multis circa caput oculorũ luminibus ornatũ. Aethiopas Nomadũ octona cubita lõgitudine excedere. Blemii Argus Nomades

V ltra deserta libyæ Atlãtes sunt populi ab hũano ri
tu prorsus exulãtes. Nulli proprium uocabulum:
nulli speciale nomen: ustiq; undiq; torrentis plagę
Atlãtes sidere oderũt deũ lucis. Gamphasantes nudi de
gunt/ac externorum cõmertia deuitant. Garamã
Gãphasan tes nudi arant: consortiaq; hominum diffugiunt.
tes Gorgones serpẽtibus crinitas formosissimas fuis
Garamãtes se tradiderunt: quas aspicientes ĩ lapides uertebã
Gorgones tur / ob stuporé admirãdæ pulchritudinis. Fuerũt
autem quatuor sorores pręstantis formę. Medusa
Euryale / Sthenio / & Scylla: capillos aureos haben
Medusa tes. In eis ĩsulis regnauerũt / quæ Gorgades appel
lantur. Scylla soror Medusę artibus Circes pubete
nus ĩ uarias mutata est formas. Nam succicta erat
Scylla capitibus canum & luporũ: ac magnis latrantibus ĩ
freto siculi maris nauigãtes deterrebat. Cuius for
mam. iii. æneí. Virgilius descripsit.

Prima hominis facies & pulchro pectore uirgo
Pubetenus. postrema ĩmani corpore pistrix.
Delphinũ caudas utero cõmissa luporum.

Caribdis ãt foemina fuit uoracissima: quæ boues
Herculis rapuit: & ĩ maria deiecta naturã pristinam
Caribdis seruat. Nam sorbet uniuersa. Est enim locus pericu
losus ualde ĩter italiam & Siciliam. Scylla in italia
est: Caribdis ĩ Sicilia.

A urelius Augustinus. xvi. libro de ciuitate dei mul
Augustíus ta ex his quę supra memorauimus / mõstra descrip
sit / adiiciens quendam mortalem ætate sua natum
duo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

duo habẽtẽ capita: duo pectora: manus quatuor: uentrem ãt unũ: & pedes duos. Nõ itaq; ĩpossibile cuiq̃ uideri debet: ut quẽadmodum ĩ singulis qui busq; regionibus mirabiles quędã figuræ sunt ho minum: ita in uniuerso terrarũ orbe quædam mon stra sint gentium.

DE INSVLIS OCEANI MARIS.

PLurimas quoq; extra orbem terrarum ĩ ma ri oceano iidem auctores insulas & loca de scripserunt / uariis habitata colonis. Siqui dem in oceano atlantico ad extrema Mauritaniæ cõtra montẽ atlantem a terra stadia. viii. abesse Cer nen insulã Polibius prodidit. Et aliam cõtra atlan tẽ: & ipsa Atlãtis appellata. Insulæ fortunatæ nu mero sex / positæ sunt ĩ oceano meridionali prope occasum. Contra ꝓmontoriũ quod hesperuceras uocãt in fine aphricæ Gorgades insulæ narrantur: bidui nauigatione a cõtinente distãtes. Vltra has duæ hesperidum insulæ tradunt̃. Nec mauritaniæ insularũ certior fama est / ut Plinius refert: paucas tamẽ constat a Iuba repertas: in quibus purpuram tingere ĩstituit. Vltra eas / fortunatas quasdã alias pleriq; esse dixerũt. In oceano æthiopico Alexan dro Regi Clitarchus scripsit esse Renũciatam insu lam adeo diuitẽ / ut equos talẽtis auri incolæ per mutarẽt. Alia insula aduersa ęthiopiæ: cuius neq; magnitudo / neq; interuallum a cõtinente cõstat. Aethiopas tantũ populos habere prodit̃. Altera

Cernen
Atlantis
Fortunatæ
Gorgades
Hespides
Fortunatæ
Renũciata

distillantibus arboribus odorem miræ suauitatis
Cernen contra sinũ persicũ: Cernen uocant. A rubro mari
nauigantes uersus meridiem / propter ardores nõ
Colũnæ posse ultra quasdã colunnas / ita appellanť paruæ
insulæ / prouehi.

I n oceano indico insulam Solis tradunt semper ru
Solis ĩsula bentem: omniq; animantium generi inaccessam:
quippe illuc ingressos uis intolerabilis æstus cõse
Taproba stim exanimat. Taprobane grãdis admodum in
ne sula in mari indico / margaritis scatet / & gemmis
omnibus. Ibi septentriones nequaquã aspiciunť.
Lucet canopos sidus clarum & amplissimũ. Hoies
corporũ magnitudine alios antecedũt. Viuunt pe
ne ultra humanã fragilitatẽ: auro argentoq; abun
dant. Ante eam mille trecẽtas septuagitaocto insu
las esse prodidit ptolemęus. Iabadiũ insula in eo
Iabadium dem mari feracissima auro abundans. Crisæ & Ar
Crisæ giræ insulæ auro argentoq; foecundę. Tilos insu
Argirę la celeberrima margaritis referta. In ea quęcunq; ar
Tilos bos nascíť: nunq̃ caret foliis. Maniolæ ĩsulæ decẽ
Maniolę aduersę Indię extra gãgẽ: in qbus nauigia quę cla
uos ferreos habẽt / detinenť. Nam lapis herculeus
qui circa ipsas gigniť / illa ad se trahit: nec ulterius
ꝑgredi sinit. In oceano gaditano circa europam
Erythrea Erythream insulã pulcherrimam contra Bethicam
Dionysius prodidit: in qua Gerione deuicto / eius
Cassiteri armenta Hercules rapuit. Cassiterides ex aduerso
des celtiberię insulas decem esse tradiderunt: a fertilita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

te stāni nomē sortitas. Ibernia ꝙ hiberiā ꝓspectat sic dicta: gētes habet bello ferocissimas: equos pa rit suauissimo incessu deambulātes. Thanatos in oceano gallico insula foelix & gleba uberi: in qua nullus āguis uiuere pōt: qn & terra illius quoquo gentium inuecta sit / angues illico perimit. Britan nia quæ nūc Anglia dicitur / insula grandis & fru gifera / pecore abūdās / auro / argēto / & ferro / in ter galllicum & germanicū oceanū sita est. Orcha des insulę numero. xxx. in oceano britannico pro duntur / angustis īter se ductæ spatiis. Ebudes in sulæ quinq; ī eodem mari: quarum incolæ piscibus tantum & lacte uiuunt. Caunos insula proxima Tile. Tile isula oceani septētrionalis / ultima a Ro manis cognita: in qua solstitio æstiuo nullas esse noctes Plinius tradit. Scandinauia insula in coda no sinu / incompertæ magnitudinis: quam / ut Pli nius refert / alterum orbem terrarum esse credide runt. Hemodes insulæ septem & ipsæ in Coda no sinu positę / copia rerum foecūdæ. Phanesio rum insulæ oceani septentrionalis: quorum aures / teste Solino / in effusam adeo magnitudinem di latantur: ut totum corpus illis contegant. Bano nia insula in oceano Scytico: in quam / ut Plinius tradit / ueris temporibus electrum fluctibus eiicia tur. Balthia quæ & Basilia insula in eodem mari immēsæ magnitudinis: quam a littore Scytharum tridui nauigatione distare uoluerunt.

Ibernia
Thanatos
Britānia
Orchades
Ebudes
Caunos
Tile
Scādina uia
Hemodes
Phanesii
Banonia
Balthia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Insulæ in mari scythico Asiæ multæ sunt: sed una maxime uulgata / quæ Taxata appellatur / contra caspium mare: cuius prima pars quæ ad orientem uergit / ob frequentes niues inhabitabilis ꝓdit̃.

Taxata

DE NAVIGATIONE OCEANI MARIS.

Sed res postulare uidet̃: ut quo tẽpore nauigatus sit oceanus / paucis exponã: ne quisquã nouũ aut inusitatum credat / ꝙ Rex hispaniæ / ut ferunt / indies ad explorãda noua littora naues mittat. Nã tẽporibus Traiani / ut Plinius refert / a gadibus colũnisq; Herculis / hispaniæ & galliarum circuitus totus nauigatus est occidens. Septẽtrionalis uero oceanus maiore ex parte nauigatus est auspiciis diui Augusti germanica classe / & inde ad scythicã plagam. Ab ortu ex indico mari pars tota uergẽs ĩ caspium mare pernauigata est Macedonum armis. Circa caspium quoq; multa oceani littora explorata. Cornelius nepos tradit Quĩto Metello celeri / tum galliarũ ꝓcõsule / quosdã ex india cõmertii causa nauigantes tempestatibus ĩ Germania abreptos. Alio latere Gadiũ ab eodem occidente magna pars meridiani sinus ambitu Mauritaniæ nauĩgatur hodie. Maiorẽ qdẽ eius partẽ oceani uictoriꝫ magni Alexãdri lustrauere usq; in arabicũ sinũ: in quo res gerẽte. C. Cæsare Augusti filio / signa nauiũ ex hispaniensibus naufragiis ferunt̃ agnita. Et Hãno Carthaginis potentia florente circũuectus / a gadibus ad finẽ Arabiæ /

nauigatiōem eam ſcripto prodidit. Cornelius tra dit Eudoxium quendam ſua ætate cum Lathirum Regem fugeret, arabico ſinu egreſſum gades uſq; peruectum. Multoq; ante eum Celius antipater uidiſſe ſe qui nauigaſſet ex hiſpania ī æthiopiam cō mertii gratia. Eudoxius Celius

Hactenus orbem terrarum luſtrauimus, inſulaſq; circa terrā. Oceanū nauigauimus: mirabiles gentium figuras deſcripſimus: uarioſq; hoīum mores, habituſq; uiroſq;: nec ullo loco Antipodū regionem offendimus. Illos uero qui auſtralis regionis de uexa ſortiti ſūt: nō Antipodes, ut quidam uoluerūt: ſed obliquos nobis eſſe Macrobius auctor eſt. Reliquum eſt, ut ſedulo inquiramus an poſſibile ſit inferiorē habitabilis noſtrę partē illos incolere: aduerſaq; pedibus noſtris calcare ueſtigia: quod abſurdum uidetur & īpoſſibile. Nam illic, ut Maro cecinit, intempeſta ſilet nox. Semper & obiecta denſantur nocte tenebræ. Cum uero omnium fere mortalium conſenſu, in medio aquarum elemento ſuſpenſa tellus librari dicatur, nō ne puerilium prope delirametorum eſt, id opinari aut credere: ut inſtar piſcium homines degant in aquis? Nam terram circunfuſam undiq; aquis inter omnes conuenit auctores, græcos, latinos & barbaros: præter eam partem quam princeps ille Deus qui hunc mundum regit, ad uſum animantium reſeruauit. Eſt enim terra omnis quæ colitur a nobis, parua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Cicero quædã insula / ut Cicero auctor est / circũfusa illo mari quod atlanticum: quod magnũ: quem ocea
Strabo nuin appellatis in terris. Et Strabo libro. i. Primã in quit designatiõem repetẽtes dicimus habitabilem nostram circũfluam existentem ab exteriore mari
Plinius multos sinus admittere. Plinius quoq; libro. ii. Est igitur in toto suo globo tellus medio ambitu præ cincta circũfluo mari. Et rursus. Sic maria circũfusa undiq; diuiduo terræ globo partem orbis auferũt
Põponius nobis. Et Pomponius mela libro. i. Omne igit̃ hoc qcquid est / cui mũdi cęliq; nomẽ indidimus / unũ id est: & uno ambitu se & cuncta cõplectitur. Huic medio terra sublimis cingit̃ undiq; mari oceano: eademq; ĩ duo latera quæ emisperia nominantur / ab oriente diuisa ad occasum.

Verum quoniam ab exterioribus multa iam ad hãc rem collegimus / nõ erit abre nõnihil a sacris affer re litteris: ut undique falsitate obruta / ueritas faci
Moses lius emergat. Primus autem omnium Moses theo logus ille eximius q diuinas leges cõscripsit / pon dus soliditatemq; terræ præter naturam suam ĩ me dio aquarũ suspẽsam asserit: diuinoq; instituto in locis suis fluctuãtia reuolui maria: & ambitæ circũ
Augustĩus dare littora terræ. Item Augustinus doctor præcla rissimus libro. xvi. de ciuitate dei. Quod uero An tipodes esse fabulant̃ / a contraria parte terræ / ubi sol orit̃ / quãdo occidit nobis / nulla rõne creden dum est. Nam & si figura conglobata & rotunda

mundus esse dicatur / nō tamē consequens est / ut ex illa parte ab aquarum congerie nuda sit terra. Et super genesim. Cum.n.totā terram adhuc aqua tegeret / quia nōdum a mari distincta / & suis erat cincta littoribus: dixit deus: Congregentur aquæ in locum suū / & appareat arida. Vocauitq; aridam terram. Et Iosephus in primo iudaicæ antiquitatis Tertia uero die statuit terram deus: circa eam mare diffundens. Lactantius firmianus in libro diuinarum institutionum. Princeps & origo rerum oium Deus condidit / formauitq; cælum: Solem cum cæteris sideribus induxit: librataq; magnitudine sua terram montibus uallauit: mari circundedit: amnibusq; distinxit. Albertus magnus ī tractatu Sphęræ. Aqua uero in omni sui parte rotunditatem habet: & superficiem terræ uelaret / nisi suo imperio ordinasset qui dixit: Cōgregentur aquę in locum suum / & in medio earum appareat arida: ut cūcta in ea saluētur animantia. Cum igitur eorum inananis superstitio initium cęperit / quasi malorū fons Antipodes persuasit: Quorū opiniones si diligenter inspexeris / a uanis quibusdam fatuisq; coniecturis profectas īuenies. Quemadmodum & Xenophanes falso dixit habitari in Luna / eamq; esse terram multarum urbium & montium. Et Anaxagoras niuem dixit esse nigrā. Sed nihil sentire melius est / q̄ praua sentire: ut in tertio de Academicis auctor est Cicero.

Iosephus

Lactātius

Albertus magnus

Xenophanes

Anaxagoras

Cicero

IN QVIBVS LOCIS CHRISTVM APOSTOLI PRAEDICARVNT

T aũt ad extremũ concludam: Cũ deus omnipotens nostros miseratus errores unigenitũ filium pro salute humani generis cęlo demisit ab alto: nõ ad inferiorem habitabilis nostræ partem cõcessit: sed Betleem elegit natiuitati: hierosolymã passioni. Aduenit autẽ Saluator noster Iesus christus/unica & certissima proles Virginis intactæ/magniq; tonantis olympi: ut a caligine & tenebris errorũ ad fulgentissimã ueritatis lucẽ oẽs undiq; gentes euãgelica prædicatione cõuocaret. Ad Antipodes inq̃ nõ accessit: nec quenq̃ ex apostolis ad illos misit: qui nõ in parte una orbis terrarũ: nec apud unã gentem/sed ubiq; euãgeliũ Christi nunciarunt. Nã Petrus apostolorũ princeps & clauiger æthereus pontũ/galatiã/bithiniã/asiã/cappadociã/cæterasq; cõfines ꝓuincias circuisse deprehẽditur. Ad ultimũ secũdo Neronis anno ad expugnandũ Simonẽ Magũ Romã uenit. Paulus uero ab hierosolyma usq; ad illyriũ euangeliũ Christi prædicauit: Tandẽ & ipse ad urbẽ Romã ꝑuenit: ubi pariter cũ apostolo Petro post multa miracula/& res sãctissime gestas/alter cruce/alter ense triũphans æternæ uitæ laureã cõsecuti sũt. Iacobus qui & iustus cognoĩatus est/frater domini/isignis uirtutum merito & uitę priuilegio/primus ecclesię hierosolymitanæ sedem suscepit. Tadeus ad Aba

Petrus

Paulus

Iacobus

Tadeus

garum regē edissenorum gentis ultra Eufratem po sitæ missus fuit. In mesopotamia quoq; & ī supio ribus ponti euāgelizans efferas & indomitas gen tes mitigauit / & fidei dominicę subiugauit. Philip pus ī Samariam dehīc ī æthiopiam cōcessit. Simon cananeus postq̄ circūquaq; Christi euangeliū præ dicauit: demū post martyriū Iacobi hierosolymita nę ecclesiæ epūs ab apostolis delectus ē. Matthęus sortitus est Aethiopiam. Andreas scythiam & Aca iam. Ionnaes Asiam. Bartholomeus Lycaoniam/ indiamq; citeriorem. Postremo in Armenia maio re uiuens / a barbaris pelle nudatus est: ac iussu Re gis capite cęsus / martyrio coronatus. Mathias oēm iudæam euangelio Christi repleuit. Iacobus frater Ioannis apostoli in Galilea Christum prædicans ab Herode tetrarcha gladio occisus est. Thomas euāgelium prædicauit Parthis / medis / persis / hirca nisq; ac bactrianis & indis: perlustransq; orientalē plagā & interna gentium penetrans / lanceis transfi xus occubuit in India. Marcus ī ægyptū perrexit: & primus alexandrię Christum ānunciauit. Lucas medicus anthiocēsis sectator apostoli Pauli & oīs eius pegrinatiōis comes / græca lingua eruditus in græcia euangeliū scripsit / & Cōstantinopoli sepul tus est. Barnabas cyprius cum Paulo gentium apo stolus ordinatus est. Timotheus apud ephesum: Titus ī creta euāgelicæ prædicationis opus perege runt. Cæteri aūt discipuli Saluatoris nostri ad præ

Philippus
Simon
Matthæus
Andreas
Ioannes
Bartholo meus
Mathias
Iacobus
Thomas
Marcus
Lucas
Barnabas
Timo theus
Titus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

dicandum uerbum Dei per singulas quasq; orbis terræ puincias dirimuntur. Et ut Vates ille sáctissimus cecinit. In omnem terram exiuit sonus eorum Et in fines orbis terræ uerba eorum.

Conclusio

Cum igit̃ neq; ĩ supiori aut iferiori parte habitabilis nostrę / neq; in insulis tã oceani q̃ mediterranei maris Antipodes inueniãt̃: neq; exploratũ sit qbus regibus aut quibus institutis gubernẽtur: quæ gesta aut monumenta eorum: qui mores: quæ leges: qui habitus: quæ pacis aut belli artes: quis cultus: quæ religio: quę domi uel foris munia: deniq; ꝙ nullus ex discipulis Christi ad illos accessit: Luce clarius constat Antipodes nũq̃ fuisse. Sed nescio quomodo pleriq; errare malunt: eamq; sententiam quã ad amauerunt / pugnãtissime defendere: q̃ sine pertinacia quod cõstantissime dicatur exquirere.

FINIS

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Zachariæ Lilii Vicentini Canonici Regularis ad Prestantissimũ Dei Preconem Matthẽũ Bossum Veronensem/concanonicum & patrem optimum de miseria hominis & contemptu mundi liber incipit

VM MVLTA DIVINITVS A MAioribus Nostris inuenta atque instituta sunt: tamen nihil præclarius dici potest: q̃ ut se q̃sq; noscat: & nihil nimiũ cupiat. Ea eni præcepta a Chilone lacedæmonio sũmæ auctoritatis philosopho tradita/in tẽplo Apollinis Delphici litteris aureis consecrata uisuntur. Quæ ut facilius mortales omnis assequi possint/utilissimũ fore existimaui: si de miseria hominis impresentiarum ad te perscriberem. Quantũ igit̃ sit misera/fragilisq; uita hoĩs/aĩalium supbissimi: cuius causa uidet̃ cũcta alia genuisse natura/ipsius origo exitusq; fatent̃. Nudus .n. rebus oĩbus/ĩopsq; nascit̃ ad uagitus statim & ploratum. Infeliciter natũ iacet/mãibus pedibusq; deuĩctis flẽs aĩal ceteris ĩparatũ & a suppliciis uitã auspicat̃. Heu mortaliũ demẽtia ab iis initiis existimãtiũ ad supbiã se genitos: q scire nihil possũt sine doctrĩa: nõ fari/nõ ĩgredi/nõ uesci/breuiterq; nõ aliud a natura spõte datũ q̃ flere/sũme ĩter cũcta aĩalia imbecillitatis indiciũ: uni aĩantiũ luctus ẽ datus: uni luxuria: uni ambitio: uni auaritia: uni immensa Chilon

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

uiuendi cupido: uni supstitio: uni sepulturæ cura. Nulli pauor confusior. Nulli rerum omnium libido maior. Nulli deniq; uita fragilior: quippe quē muscularum morsus sæpe necat: & nōnunquam catellus rabidus / blāda & amica domino suo bestia / ipsum morsu interimit. Plerūq; uero necdū i lucem editus: causa abortus fiat odor a lucernarū extinctu: ac mille modis: nūc ferro: nūc uiclis: nūc fame: uarioq; morborū genere extiguit̄: ac ueluti nebula soluit̄: surgēsq; i aera fumus. Quot clarissimi uiri & magni pricipes futuri / i fascia mortui sūt? Quot dulcis uitę exortes & ab ubere raptos Abstulit atra dies: & funere mersit acerbo? O falsa & cæca mortalium spes. Heu quot & quantis malis hęc ipsa uita / si uita dicenda est: plena conspicit̄. Quid amor ipse tot rerū noxiarū: ex quo mordaces curæ / perturbationes / moerores / formidies / isana gaudia / discordię / lites / bella / isidiæ / inimicitię: paricidia oppressiones inocētiū. Quis ullo sermone digerit: qs ulla cogitatione cōprehēdit: quātus est metus: quāta calamitas a dānis & deceptionibus hoium: a suspitionibus falsis: a uiolētis facinoribus & scelenbus alienis? quando quidem ab eis depredatio & captiuitas / uicula & carceres / exilia & cruciatus / amputatio membrorū & priuatio sensuū / fornicationes & adulteria / incesta & stupra / & alia multa horrēda sæpe contingunt? Quid ab innumeris casibus qui extrinsecus ab homine formidantur / im

bribus/tempestatibus/alluuionibus/tonitru/gran dine/fulmine/motibus/ hiatibusq; terrarũ/ oppres sionibus ruinarum/ a tot uenenis fructicũ/ aurarũ/ serpẽtum / ac ferarum? Quæ naufragia patiunt̃ na uigantes? Quæ terrena itinera gradientes? Quis ubicunq; consistit: non ĩopinatis rerum euentibus subiacet? Quid uidetur sedente securius? De sella in qua sedebat/ cecidit Heli sacerdos maximus / & mortuus est. Morborũ uero tam ĩfinita est multitu do: ut Pherecydes syrus qui prosam orationẽ con dere instituit: copia serpentũ ex corpore eius erum pente expirauerit. Quibusdã perpetua febris est: ut. C. Mecenati: cui etiã triennio supremo nullo ho ræ momento contigit somnus. Cõtra milleformes dęmonum incursus quis ĩnocentia sua fidit? cum etiã paruulos baptizatos: quibus certe nihil est in nocentius: aliquãdo sic uexant: ut in eis certe mõ stretur huius uitę flenda calamitas: & alterius desi derãda foelicitas. Ipse postremo somnus / qui pro prie quietis nomẽ accepit: quis uerbis explicet / sæ pe somniorum uisis q̃ sit inquietus: & q̃ magnis li cet falsarum rerum terroribus/ quas ita exhibet: & quodãmodo exprimit: ut a ueris eas discernere ne queamus: animã miseram sensusq; perturbet?

Heli

Pherecydes

Mecenas

Est igitur hæc uita corruptibilis / laboribus & amari tudine plena: quã honores efferũt: dolores eiiciũt: escæ inflant: ieiunia macerant: ioci soluũt: tristitiæ cõsumũt: sollicitudo coartat: diuitię iactãt: inopia

ſternit: iuuentus extollit: ſenectus ĩcuruat: infirmitas frangit: moeror deprimit: & his malis mors furibũda ſuccedit, uaniſq; gaudiis ita finem ĩponit, ut cum miſeri mortales eſſe deſierint: nec fuiſſe putentur. Quę igitur ĩ uita iocunditas eſſe poteſt: cũ dies & noctes cogitãdum ſit: iam iamq; eſſe moriẽdum? Incertum itaq; ac fragile eſt hoc munus naturæ, quod datur nobis. Malignum uero & breue

Mortes repẽtinæ

ĩis etiã quibus lõgo tẽpore uiuere cõtingit. Quid quod multi repentina morte uario euẽtu periẽrũt: qui ſe diu uiuere credebãt? Gaudio obiere Sophocles poeta, & Dionyſius Siculorũ rex: uterq; accepto tragicæ uictoriæ nuncio. Mater cannenſi pugna filio ĩcolumi uiſo contra falſum nuncium. Pudore Diodorus dialecticæ profeſſor, luſoria quæſtione ad interrogationem Stilponis non protinus diſſoluta. Duo Cæſares, pretor & Iulii Cæſaris pater: dũ matutino calciantur. Q. Aemilius Lepidus cum ianuã cubiculi egrederetur limini pollice ĩcuſſo. M. Iuuencus cõſul cum ſacrificaret. Legatus Rhodiorum qui magna cum admiratione ĩ ſenatu cauſam perorauerat: limen curiæ progredi uolẽs, protinus expirauit. A. Manlius Torquatus uir cõſularis cũ placentã in coena appeteret. P. Quĩtus Scapula cũ coenaret. Decimus Saufeius Scriba cum prãderet. Cornelius Gallus prætorius: & Q. Heterius eques romanus ĩ Venerea uoluptate ad ſtygiã paludẽ miſeram aĩam præmiſerunt. C. Aufidius cum ĩ ſenatũ

Sophocles; Dionyſius; Diodorus; Duo Cæſares; Q. Aemilius; M. Iuuẽcus; A. Mãlius; Cor. Gallus

iret/offenso pede ĩ comicio. L. Ducius medicus ual la dum mulsi potionẽ haurit. Ap. Saufeius cũ a bal neo reuersus ouum sorberet. Anacreon poeta aci no uue passę. Fabius senator pretor ĩ lactis haustu uno pilo strangulatus occubuit. Plato ĩ nuptiis di scumbens mortuus est. Anacreon Fabius Plato

O uana & fallax mortaliũ uita quæ tã pulchra iocun daq; uidet̃. Occulte eni labit̃: fallitq; uolatilis ętas.
Languemus medio ut foenũ quod cęditur æstu.
Vt rosa pestano languet adempta iugo.

Sub alearũ ludo uita nostra decurrit. Nemo igitur ætate florida & corporis uiribus fidat: nemo diui tiis & fortunæ muneribus se efferat: nemo ĩgẽti re rũ successu ad nubila caput tollat: tãti certe quisq; perire potuit. Heu miseri mortales quot ĩopinatis casibus subiacẽt: dumq; ad summum claritatis gra dum ascẽdere moliunt̃: uel eis iter pręcidit̃: uel ĩ al tum euecti ĩfoeliciter ruũt. Quis unq̃ foelicior fu turus erat Marcello Octauię filio sororis Augusti: quẽ poeta clarissimus tantis extulit laudibus?
Egregium forma iuuenẽ & fulgentibus armis.
Eum Augustus sibi adoptauerat: ac tanti ĩperii suc cessorẽ delegerat. Sed heu miserãde puer / decimo octauo ętatis ãno / ĩ ipso iuuẽtutis flore extictus ẽ. Marcellus

Quot ĩpatores & reges excellẽtissimi ferro aut ue neno ĩterfecti sũt? Quot fulmine icti interierũt? Sa ne clarissimorũ hoĩum grauissimos exitus accepi mus. Nõne / ut historici tradũt / Ninus rex assyriorũ Ninus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

qui primus finitimis bella intulit: & rudes adhuc ad resistendũ populos, & belli ignaros, terminos usq; libyæ perdomuit: cum urbem oppugnat, quę a se defecerat, ictu sagittę iterit? Zoroastres bactrianorum rex: quem solum iter hoĩes risisse eodẽ die quo natus est, accepimus, eundẽq; mũdi pricipia, siderumq; motus diligentissime spectasse: in bello quod aduersus Ninum gerebat, occisus est.

Zoroastes

Cyrus rex persarum qui asiam & uniuersũ orientem ĩ potestatem redegit, a Thomire regina Scytharũ cum ducentis milibus persarum trucidatus est. Illudq; memorabile fuit, q neq; nuncius tãtæ cladis superfuit. Caput Cyri ĩ utrem humano sãguine repletum, coniectum fuit cum hac exprobratione. Satia te sanguine ĩquit, quem semper sitisti.

Cyrus

Xerses quoq; rex persarum terror antea gẽtium, qui mare classibus, terrã pedestri exercitu operuit: ab Arthabano præfecto eius ĩterfectus est. Nõ ne Priamum troianorũ regem potẽtissimum legimus sanguine foedantem quos ipse sacrauerat ignes? Hector & Achilles rei bellicæ gloria ĩsignes, non ne & ipsi ferro ĩterierunt? Hercules omniũ fortissimus, cuius laudes & duros labores Maro elegãtissime cecinit: eidẽ cum Deianira sanguine Centauri tinctam tunicã dedisset: clade horribili absũptus est.

Xerses

Priamus

Hector

Achilles

Hercules

Pausanias nobilis adolescẽs Philippum Regem macedonum gladio obtruncat: diemq; foelicem foedum luctu funeris facit. Darius rex persarum qui

Philippus

Darius

bellum

bellũ cũ Alexandro magno diu uariante fortuna/ magna uirtute gessit: a cognatis occisus uitam pa riter cũ persarũ regno finiuit. Alexander macedo/ uir supra humanã potẽtiã magnitudine animi præ ditus/ annos tres & trigita natus apud Babylonẽ in ipso ætatis ac uictoriarũ flore ueneno extinctus est. Dionysius tyrãnus quem paulo ante nõ Sicilia nõ Italia capiebat/ insidiis suorũ iterficit̃. Pyrrhus Rex Epiri paterno genere ab Hercule oriundus cũ impium orbis agitaret: dũ Argos i peloponeso op pugnat/ saxo de muris ictus occidit̃. Antiochus Rex Syriæ q nimia opũ fiducia bellũ Romanis in tulit: uictus & ultra taurũ montẽ relegatus/ a soda libus i cõuiuio occisus est. Mithridates Rex ponti magna ui animi & corporis præditus: qui bellũ cũ Po. Romano p quadragita annos magna uirtute gessit: ueneno pariter & ferro absumptus est.

Alexãder

Dionysius

Pyrrhus

Antiochus

Mithridates

Romulũ primũ Romanorũ regũ/ q noue urbis moe nia fraterno sanguie foedauit/ a Senatu discerptũ putãt. Tullus hostilius tertius Romanorum Rex fulmine ictus cũ regia cõflagrauit. Lucius Tarqui nus priscus regno exutus interfectus est. Seruius Tullus ferro occisus est. Tarquinus superbus po stremus Romanorũ Rex/ regno pulsus cũ summa ignominia reliquũ uitę tẽpus exegit. Marcus Atti lius regulus qui primus Romanorũ ducũ in aphri cam exercitum traiecit/ oppida ducenta & hoium ducenta milia accepit: ad extremũ in arcã ligneam

Romulus

Tullus

Lucius

Seruius

Tarqnus

Regulus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Hánibal

Crassus

Cn. Pom peius

Cæsar

Augustus

coniectus clauis introrsum adactis / uigiliis ac dolore peremptus est. Hánibal poenus dux ferocissimus / ac rerũ gestarũ gloria clarus sumpto ueneno iteriit. Marcus Crassus tum cũ maximis opibus fortunisq; florebat: Publio filio interfecto / exercituq; deleto trans Eufratem: dum parthico inhiat auro: undecim strage legionum & ipsius capite cũ ignominia & dedecore mulctatus est. Aurum enĩ liquidum in eius ore effusum est: ut cuius animus arserat auri cupiditate / eius etiam mortuũ & exangue corpus uteretur. An Cn. Pompeium censes tribus suis consulatibus / tribus triumphis / maximarum rerum gloria lętari potuisse: cũ amisso exercitu / in solitudine ægyptiorum trucidatus sit? Quid uero Cæsaré putamus: qui in Senatu ante Pompei simulachrum / tot centurionibus suis inspectãtibus / a nobilissimis ciuibus / partim etiam a se ornatis / interfectus ita iaceret: ut ad eius corpus / non modo amicorũ / sed ne seruorũ quidem quisq̃ accederet.

O ctauianus Cęsar Augustus quem mortales uniuersi nuncupãt foelicẽ / & si ferro uitã nõ finiuit: multa tamẽ infoelicitatis humanę ĩ eo reperiunẽ aduersa. Repulsa ĩ magisterio equitũ: & cõtra uoluntatẽ eius prælatus Lepidus. Collegium in triumuiratu pessimorũ ciuium. Philippensi prelio quod gessit aduersus Brutum & Cassium fuga: & triduo ĩ palude latebra ægroti & aqua subter cutem fusa: turgida latera: dolor uessicæ / quo per urinam calculos

eiiciebat. Naufragia ſicula: & alia ibi quoq; in ſpe lunca occultatio. In nauali fuga bis claſſe uictus naues perdidit: & urgente hoſtium manu preces Proculeio mortis admotę. Cura peruſinę cōtentio nis: in qua minimum fuit qn periret concurſu mili tū: ac etiā circa peruſinū murū pene interceptus eſt a manu gladiatorū / quę oppido eruperat. Solicitu do martis actiaci aduerſus. M. Antoniū / dalmatici pānoniciq; belli. Ruina pōtis ī dalmatia / qua con ſauciatus ē crus & utrūq; brachiū. Tot ſeditiōes mi litū. Tot ācipites morbi corporiſ. Marcelli nepotis īmatura mors. Agrippę quē ī filiū adoptauerat / ab dicatio. Totiēs petita īſidiis uita. Luctus liberorū Caii & Lucii / quos ī duo deuigīti mēſium ſpatio amiſit amboſ. Adulteriū filię & neptis: quas oībus probris cōtaminatas relegauit: abſtinuitq; congreſ ſu hoīum diu prę pudore: & de necāda filia delibe rauit. Inopia ſtipendii. Vigīti milium ſeruorum de lectus. Rebellio illyrici. Peſtilentia urbis. Fames Ita liæ. Deſtinatio expirandi / & quatridui inedia. Va riana clades in Germania pene exitiabilis: tribus le gionibus cū duce / legatiſq; & auxiliis oībus cęſis: qua adeo conſternatū ferūt / ut p cōtinuos menſes barba capilloq; ſubmiſſo / caput īterdum foribus illideret / uociferās. Quintili Vare legiones redde. Suſpitio ī Fabium / arcanorūq; proditiones. Hinc uxoris & Tiberii cogitationes / ſuprema eius cura. Tandem herede hoſtis ſuæ filio exceſſit.

Aduerſa Auguſti Cæſaris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Nulla igitur est solida foelicitas / quã contumelia ulla uitæ rumpit. Nam si uerũ facere iudiciũ uolumus: ac repudiata omni fortunæ ambitione decernere: mortaliũ nemo est foelix. Vana mortalitas: uana & imprudẽs hoĩum diligẽtia. O q̃ multos accepta afflixere imperia. O q̃ multos diuitiæ perdidere: & ultimis mersere suppliciis. Iure ergo Democritus & Diogenes philosophi sapiẽtissimi uitę huius miseriam concernentes / limen domus quotiens egrediebãtur / alter in risum / alter in fletũ protinus soluebantur. Democritus.n.ridebat curas: necnon & gaudia uulgi. Diogenes uero moestus & lachrymans uanos flebat hominum errores / & tot discrimina rerum.

Tiberius Cæsar q Augusto successit / ueneno obiit / ut quidã putãt / a Caio dato. Caium Galiculã tribus & trigĩta uulneribus cõfecerũt. Quidã etiã ferrum p obscena adegerũt. Quĩtus Claudius Cæsar ueneno excessit. Nero Claudius Cæsar ferro defecit / extẽtis ac rigẽtibus oculis usq; ad horrorẽ formidinẽq; uisentiũ. Galbam Sergiũ impatorem.vii. equites ĩ foro trucidauerunt. Otho Siluius pugione / uno se traiecit ictu: quo exanimatus est. Vitelius Aulus impator nonus religatis post terga manibus / iniecto ceruicibus laqueo / in forũ tractus ĩter magna uerborũ ludibria / magnis uulneribus cõfectus est: & inde unco tractus ĩ tyberim. Domicianus impator.xii.terribilis cũctis & inuisus: tan

Tiberius
Galicula
Claudius
Nero
Galba
Otho
Vitelius
Domicianus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

dem oppreſſus eſt amicorũ libertorũq; intimorum
cõſpiratione / ſimul & uxoriſ. Idq; horrẽdũ euenit:
ut repẽtina tẽpeſtate detecto funere ſemiuſtũ cada
uer diſcerperẽt canes. Antoninus comodus ſtrãgu
latus occubuit. Helius ꝑtinax ĩ palatio occiſus eſt.
Iulianus / Antonius caracalla / & Macrinus ĩterfecti
ſunt. Marcus Aurelius cum matre occiſus eſt. Aure
lius Alexander militari tumultu ĩterfectus eſt. Ma
ximinus ferro uitã finiuit. Gordianus apud Eufra
tem occiſus eſt. Philippus q primus oĩum ex Ro
manis imꝑatoribus chriſtianus fuit / Philippũ filiũ
ſuũ cõſortẽ regni facit. Philippus ſenior Veronæ:
Iunior Romæ occidit̃. At ne longius decurrat ora
tio: Carus fulmĩe ictus ĩteriit. Dioclicianus ueneno
exceſſit. Maximianus galerius ſe ĩteremit. Maxen
tius ĩ tyberim ſubmerſus eſt. Valens ab inſequenti
bus hoſtibus cũ caſa ubi latebat / igne conſũptus
eſt. Reliqui Imꝑatores Romanorũ uſq; ad Carolũ
magnum præter paucos ferro omẽs uitam cum re
gno pariter finierunt.

Pauci igit̃ ad inferos ſine cæde & ſanguĩe deſcendũt
Reges & ſicca morte tyrãni. O praua hoĩum ſolici
tudo & futuræ ſortis neſcia. O uanas mortalium
curas: o quantũ eſt rebus inane. Omĩa quæ ſub cæ
lo cõſiſtunt / uanitatẽ eſſe dixit ſapientiſſimus Sa
lomon: & nihil aliud mortales habere de omni cu
ra & opere quo ſub ſole laborãt: præter ſudorẽ &
animi afflictionẽ. Mors illos infeliciter rapuit: qui

Antõinus
Helius
Iulianus
Antonius
Macrinus
M. aureliuſ
Aurelius
Maximĩus
Gordianuſ
Philippus
ſenior
Philippus
iunior
Carus
Dioclĩciãuſ
Maximia
nus
Maxẽtius
Valens

quondam foelices dicti sunt/pontifices/imperato res/ & reges. Nūc miseri iacēt nudi & mendici. Vbi sunt eorum diuitiæ/ ubi gēmæ/ ubi honores/ ubi sceptra/ ubi thiaræ & coronæ purpureo distinctæ colore? Miseri profecto sunt/ q in fluxis caducisq; rebus nimis sperāt/ atq; confidunt. O cæcum mor tale genus. Quid ꝓdest tantos nequicq̄ agitare la bores? Omnes ī terram reuertimini/ & nois uestri uix ulla extat memoria. Ecce sumus puluis: sumus ecce miserrima tellus. Et nostri fugiunt ut leuis au ra dies. Quid prodest barbaras subdere nationes: & ab eis annuum cēsum exigere: cum animi uestri ad proprium semper sint damnum accensi? Mors tum aduenit/ cum non expectatur: uanasq; morta lium cogitatiōes rumpit. Et quāto nos diutius ui uere delectat/ tāto nos īfoelices durius ac celerius rapit. Euolant breui spatio dies pariter mēses & an

Iuuenalis

ni. Festinat.n. discurrere uelox Flosculus angustæ misereq; breuissima uitæ Portio. dum bibimus: dū serta/ unguenta/ puellas Poscimus: obrepit nō in tellecta senectus. Post uarios casus rerū uariosq; la bores Mortales miseros rapit inclementia mortis. Nō habemus hic stabilem sedem! sed nouas inqui rere oportet regiones. O sapiēs/ aurea/ & celebran

Apostolus

da apostoli doctrina. Cōmorandi.n. natura diuer sorium nobis nō habitādi dedit. Peregrinatio est uita nostra. Cū ambulaueris/ demū redeundū est. Nemo florida ætate cōfisus longiorē sibi uendicet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

uitam. Hoc unū certe eſt / quod æque ad iuuenem & ad ſenē ptinet. Nō citamur inquit Seneca / ex nu mero annorū. Adoleſcētes & impubes eadē fati ne ceſſitas ducit. Nō enim refert quæ ſit homis ætas! ſed quæ ſit meta. Multos uitam differētes mors in certa præuenit. Itaq; omnis dies ultimus iudican dus eſt. Seneca

Sed age ut quiſq; degat ad extremā uſq; ſenectutē: illecebriſq; affluat & diuitiis. Quid tandem ꝓdeſt homini ſi totius orbis imperium teneat / aīa uero ſua æternis flāmis crucianda damnet? Quid rogo profuit Alexādro magno: q uniuerſo oriente poſ ſeſſo / longe lateq; imperiū protulit: indiam quoq; uictor penetrauit? Quid Scipioni aphricano / qui uariis cladibus Poenos obtriuit: & Carthaginem Romani imperii æmulam expugnauit? Quid ma gno Pompeio rerum geſtarum gloria claro: q pri mus i hyrcanum / rubrum / & arabicum mare uſq; peruenit: ac per thuris & balſami ſiluas Romana ſi gna circūtulit? Quid Iulio Cæſari animo & armis inuictiſſimo: qui Romanum imperium uiribus oc cupauit? Quid Octauiano Cæſari Auguſto: qui re rum ſūma potitus / orbis imperium foeliciſſime te nuit? Quid Platoni uiro ingenii ſingularis & ꝓpe diuini: q litteras q̄ſi toto fugientes orbe pſecutus eſt? Quid Ariſtoteli philoſophorū pricipi inanis philoſophiæ gloria? Quid Gorgiæ philoſopho leontino: q primus oratorię artis iuētor / a pleriſq;

Alexāder Scipio Pōpeius Cæſar Octauiāus Plato Ariſtoteleſ Gorgias

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

tradit̃? Quid Demoſtheni ſũmo apud græcos ora tori? Quid deniq;. M. Tullio Ciceroni: qui flos decus, & tuba Romani eloquii, ac utriuſq; linguæ facundus & peritiſſimus fuit? Quid cæteris quæ maxima turba eſt? Quid illis inquam mũdi huius imperia, honores, faſces, diuitię, fama, gloria, illecebrę profuerunt? Nonne apud orcum uaria poenarum genera luũt? Quos Rhadamãthus ſeueriſſimus iudex: ĩmo deus omnipotens caſtigatq; auditq; dolos: ſubigitq; fateri. Quæ quis apud ſuperos furto lætatus inani Diſtulit in ſeram commiſſa piacula mortem. Male igitur ſibi conſulunt: qui non futura, ſed tranſacta perpendunt. Heu nimia fragilitatis humanę ĩ proſperis rebus obliuio. O certe ſurdi, nudi, & fragiles, iudicio & cõſilio inopes, ægri omnino & miſeri mortales. Heu uaga hominũ cupido, & ĩ fine ſemper egena. Ad quid tot uanæ curę, cum breuis hora ſurripiat, quod partum eſt tempore longo? An non uidetis nec opibus abundantiam: nec regnis potentiam: nec honorem dignitatibus: nec celebritatem gloria: nec lætitiam uoluptatibus poſſe contingere? Eæ ſunt illæ peſtes, quæ mortale genus hominũ ad oĩa facinora in præceps agunt. Sed eniti ad ſũmum nemo poterit: niſi quæ ſũt ima deſpexerit. Quiſq; n. carnis illecebras fuerit amplexus, & cupiditates ſuas in terrã fixerit: ſuperiora bona cõſequi non poterit. At qui uentura proſpectant: exitumq; uniuerſorũ putãt: facile oĩa

conténunt: cũ sẽp cogitẽt se esse morituros. Tritũ siquidẽ & ad oẽs decantatũ est/ uitã nostrã peregrinationẽ quandã esse. Debemus ergo & nos aĩo præmeditari qd aliquãdo futuri sumus: quod uelimus/ nolimus: abesse lõgius nõ potest. Proĩde uerissimam puto illam Platonis sententiam. Omnem sapientis uitam meditationem esse mortis. Hæc est quę altã spernit gloriam: quæ ĩuoluit humile pariter & celsũ caput: ęquatq; sũmis ĩfima. Hęc tãdẽ ut apud Aristotelẽ legimus/ est oĩum terribilissimũ.

Mortem igitur terribilem esse ac perhorrẽdã/ hęc maxime ostentãt. Amor cõnexĩonis animæ & corporis/ dolor ægritudinis/ terror damnationis ęternæ. Anima.n. corpori unita ægre diuellitur: qa ꝓportione mirabili unitã corporis & aĩæ harmoniã dissolui ĩgemiscit/ & plãgit omnis homo. Naturaliter ꝑfecto insitũ est/ ut qsq; effugiat & horrescat separationẽ corporis ab aĩa. Cũ igr̃ affectus iste tam uehemẽs nobis ĩhęreat/ certissime cõstat: ꝙ nõ sine maxima acerbitate & horrore possũt corpus & aĩa tãto foedere copulata seiungi. Aĩa uero a corpore dissoluta/ breui spatio seqr̃ carnis corruptio & corporis putrefatio. Hæc est.n. gloria mortaliũ: putredo & uermes. Hodie extollitur homo: postera die nõ ĩuenier̃. Qui.n. paulo ante sedebat gloriosus ĩ throno/ modo iacet uilis ĩ tumulo: q ĩ uita delitiis uescebar̃/ nũc a uermibus ĩ sepulchro cõsumir̃: qui heri ĩ aula sua clarus astabat/ modo ĩ terra ignomi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

niosus iacet. Mors itaq; sola fatetur/ quantula sint hominũ corpuscula. Hęreditas hoĩs serpẽtes & uermes. Ex cerebro nãq; / ut ferũt / bufo gignit̃: ex renibus serpentes: ex uẽtre lũbrici: ex carne uermes: ex pelle tineæ. Quid igitur humano cadauere fetidius esse potest? Quid horribilius hoĩe mortuo? cuius dũ uiueret: gratissimus erat ãplexus: ĩ morte uero horribilis aspectus. Quid ergo illi prosunt diuitiæ/ qd deliciæ/ quid honores? Diuitię nõ liberabunt a morte: deliciæ a uermibus: honores a putredine & fetore. Negare certe nõ possumus q̃n mortis angustia fortis sit & magna: sed lõge maior est timor dãnationis ęternę. O mors horrẽda oĩumq; terribilissima: quæ nihil humanũ sinis esse diuturnum. O crudele & inexorabile fatum: q̃ amara est diuitibus memoria tua: q̃ iniocũda ẽ homini opulento pace fruenti substantiis suis. Mors certe terribilis iis est: quorum cum uita omnia extinguntur: non iis quorum laus emori nõ potest. Conscientia enim bene actę uitæ/ multorumq; benefactorum recordatio iocundissimam efficiũt mortem. Verum quid profuit illis/ qui in luxuria turpi & præsentis uitæ uoluptatibus usq; ad diem ultimum permanserũt? Intuere nunc sepulchra eorum/ & uide/ si est aliquod in eis iactantię suæ uestigium: si aliqua diuitiarũ uel luxuriæ signa cognoueris. Require nũc ubi pretiosę uestes & odoramẽta peregrina: ubi & spectaculorũ uoluptas: ubi & sęculariũ turbæ & cõ

uiuiorũ cessit opulẽtia. Risus / iocus / & ĩmoderata atq; effrenata lætitia quo abiit? quo abscessit? Accede ꝓpius ad singulorum sepulchra / & diligentius aspice. Vide cineres solos & fetidas uermiũ reliqas: & recordare hunc esse corporum finem: etiã si in lętitia & deliciis transegerint uitã. Atq; utinã res oĩs nostra non nisi usq; ad cineres ueniret & uermes. Parua certe uiderent̃ hæc damna. Nunc autẽ cõuerte oculos tuos ab istis cineribus & sepulchris ad illud diuini iudicii tribunal horrendum: ubi fletus & stridor dentium: ubi dẽsissimæ tenebræ: ubi ille consciẽtiæ uermis semper edax: qui nunq̃ morit̃: ubi ignis / qui nunq̃ extinguitur. Hęc diligenti cura mẽte reuoluãt ii / qui terrenis illęcebris / & caducis fluxisq; rebus se penitus dediderunt: & illum gehennę ignẽ his quæ nũc illos exagitãt flammis libidinis & cupiditatis opponãt. Est. n. hoc mirabile medicamẽti genus / ut ignis ignibus extinguatur. Si aũt extĩcti nõ fuerint isti q te nũcĩcitãt: illos tibi ęternos ignes acriores & ĩextĩguibiles reddẽt.

Non ne omne tempus uitę huius quo deliciis frui uidemur & indulgere libidini: quasi noctis unius somnum uidetur ad æternitatis comparationem? Carpimur enĩ ut stipulę rapido carpuntur ab igni. Nec nisi uiuendo somnus & umbra sumus. Apud Hypanim fluuium europæ qui in pontum influit / Aristoteles ait / bestiolas quasdam nasci: quæ unũ diem uiuant. Confer nostram longissimã ætatem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

cum æternitate: in eadem propemodum breuitate qua illę bestiolæ reperiemur. Est ergo aliquis tam demēs effectus: q̄ ut die uno cunctis uoluptatibus & deliciis affluat: æternas subire eligat pęnas? Deliciæ quidē uelut umbra ꝑtranseunt: ac dānosę libidines uelociter fugiunt: poenæ uero perpetuæ manent. Nūc ergo cū possibile sit / paruo tēpore si conuertamur ad deū / effugere oīa illa cruciamēta poenarū / & perfrui bonis æternis: quid differimus: qd moramur: & diuina largitione nō utimur? Non ne melius est breui tēpore dimicare / ferre uallū / arma sūmere / lassessere sub lorica: & postea gaudere uictorem / q̄ impatiētia unius horæ seruire perpetuo? Diuinis euangelium uocibus intonat. Nō potestis deo seruire & mamonæ. Audet quisquā mēdacem Christum facere? Veniet / ueniet illa dies: qua tuba declamās terrorē cunctis adiiciet: tūc pauebit terra cū populis. Lugubris mūdus īmugiet: tribus ad tribū pectora feriēt: potētissimi reges nudo latere palpitabūt. Exhibebiṫ cū prole sua Venere tūc ignitus Iupiter. Adduceṫ & cum suis stultus Plato discipulis. Aristoteli argumēta nō ꝓderūt. Falliṫ quisquis hic uult gaudere cū sæculo / & postea regnare cum Christo. Quanto.n.in mūdo maior fuit gloria & lætitia / tāto maior apud inferos poena paraṫ. Heu cor lapideum / si ob huius mūdi uana & parua solatia / nō formidas illū tam crudelē atq; terribilē iudicii diē: in quo nō solū de grauioribus peccatis /

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

ſed etiam de qualibet cogitatione uana oportebit te domino reddere rationem.

Dolor ægritudinis mortem acerbiſſimã efficit. Nam in morte contingere ſolent uaria morborum genera / & maximi dolores: qui uehemẽter uires corporis opprimunt: ſomnũ auferũt: quietẽ impediunt. animũ grauant / appetitum deſtituũt / ſenſus oẽs perturbãt / memoriam obtundũt / intellectũ obnubilant / adeoq; animã occupant: ut nihil aliud cogitare poſſit q̃ dolores. An non dolor iliũ / ſtomaci moleſtia. Necnõ ardentiſſimę febres mortẽ reddũt amaram pluſq̃ abſinthiũ? Tanta.n. tũc eſt uis doloris: ut homo nequeat reprimere impetus cogitationum. Recte igitur in pſalmo dicitur. Non eſt in morte qui memor ſit dei. Male itaq; ſibi cõſulunt qui in ſeram mortem differunt poenitere. Punitur enĩ hac animaduerſione peccator: ut moriẽs obliuiſcatur ſui: qui dũ uiueret oblitus eſt dei. Sed forte quis dicet. Peccator qui toto tẽpore male uixit: in mortis articulo accepta penitentia / a deo ueniã obtinebit. Heu q̃ uana preſumptio & falſa meditatio. Vix de cẽtum milibus / quorum mala ſemper fuit uita: meretur a deo ueniã unus habere. Vir totus ĩ peccatis genitus & nutritus: q nec deũ agnouit: nec audire uoluit: nec ſe peccaſſe cognoſcit: nec qd penitẽtia ſit / nouit: totus adhuc illecebris & ſæcularibus deditus negociis: quem angor premit filiorũ / quos deſerit / quẽ infirmitas conterit /

quem dolor diuitiarum & temporaliũ rerum concutit: cum eis nõ posse frui amplius se cernit: quẽ scelerum terrent monumẽta priorum: quem suæ libidines torquent: quem cõsciẽtiæ stimulãt maleficiorum suorum: quẽ dies noctesq; exanimat metus diuini iudicii & dãnationis æternæ. Quocũq; aspicit/ut furiæ sic sua occurrũt facinora: quę eum suspirare nõ sinũt. Quam acceptã deo accipit poenitentiam? Quã certe nõ acciperet: si adhuc se posse sanari crederet. Sed uere cõcludam: qui dum sanus est/deum offendere nõ formidat: in morte nõ merebitur diuinam gratiam obtinere. Quæ enim est poenitẽtia: quam solus quis accipit/ cũ se uiuere amplius non posse diffidit? qui si ex ĩfirmitate cõualesceret: peior q̃ prius efficeretur. Hinc præclare scriptum est ab Aurelio Augustino. Siquis ĩ extrema necessitate cõstitutus poenitẽtiam accipere uoluerit: & mox reconciliatus hinc migrat: fateor nulli negandum esse quod petit. Sed utrum hinc securus exit/nescio. Poenitentiam quidẽ dare possumus: securitatem uero nullam. Nec tamen illum damnãdum seu liberandum censeo. Quisquis ergo ab hac dubietate liberari cupit/ poenitẽtiã agat dum sanus est. Nam eo tempore poenitentiã egit: quo peccare potuit. Cum uero aliquem malefactorum poenitet/quando amplius peccare nõ potest: non propterea delicta deserit! sed illum peccata relinquũt. Cur itaq; miser homo nõ emẽdaris? Quid

differs de die in diem conuerti ad dominum? Cur te malorũ iam nõ poenitet? Ecce mors die noctuq; properat, ut te dire rapiat: & ad ĩpia tartara mittat: quæ adeo crudelis est & inexorabilis, ut omnium regũ precibus, ac totius orbis diuitiis & thesauris unius horæ inducias morienti non impartiret. Stat sua cuiq; dies: breue & irreparabile tempus Omnibus est uitę. Et apud Iob sanctissimum legimus. Cõstitutos esse omnibus terminos uitę: quos ultra citraq; transgredi nemo possit.

Diuitem quendã accepimus ĩ extremis constitutum corã se afferri præcepisse uasa aurea & argẽtea, pecunia ingẽti referta: quę aĩæ suæ pollicebat̃: si ab ipso nõ discederet: cum uero illũ dolor ægritudinis magis ac magis premeret: ita eum tradunt esse locutũ. Postq̃ morari mecum renuis: ultro te dyabolo trado: moxq; infoelicẽ aĩam ad tartara misit.

Fertur quoq; apud ueteres frãcorũ in monumẽtis traditũ, Regẽ galliæ graui morbo laborãtẽ: & a medicis de ęgritudine diffidẽtibus penitus derelictũ nobilioribus regni sui circũastãtibus dixisse. Ecce q quondam clarissimus & potentissimus eram: auro argẽtoq; ditissimus, nõ possum ĩpręsẽtia, neq; diuitiis, neq; potẽtia, neq; amicorũ precibus extorq̃re a morte saltẽ unius horę ĩducias. Quid ergo mihi urbes, regiones ꝓuĩciæ, & totius regni amplitudo ĩ hac ægritudine ꝓdesse potuerũt: quãdoq̃dẽ neq; opibus aut uiribus ullis mortis fatũ flęctere ualeo?

Ille igitur ego qui ĩ palatio meo tot prĩcipes & no
biles uiros sæpenumero hospitatus sũ / nescio mi
ser quo uadã: aut quis me saltem hac nocte hospi
tio suscepturus sit. Vado.n.in regionẽ longissime
remotam / nunq̃ reuersurus. Et hæc dicens astantes
omnes in lachrymas conuertit: & paulo post uita
functus est.

D iscite igitur o miseri / & causas cognoscite rerum.
Quid sumus: & quid nam uicturi gignimur: ordo
Quis datus: aut metæ q̃ mollis flexus: & unde.
Veniant nunc diuites / & mortis irrisores: qui usq;
adeo i suis caducis diuitiis gloriantur: & quadam
suæ fetidæ carnis post breue tẽpus ĩ cinerem reuer
surę / nobilitate / potẽtia / & dignitate uana & leui
extolluntur: ut nunquã mori se putent: nec illos
euidentia quidem indesinenter pereuntium exem
pla deterrent. Vę uobis qui ad cælorũ regna diui
tiarum itinere festinatis: quoniã facilius est came
lum transire per foramen acus q̃ diuitẽ intrare in
regnum cælorum. Vlulate miseri uento instabilis
fortunæ pendentes: qui mundi huius uanis hono
ribus & falsis dignitatibus obcæcati / cum uitæ ue
stræ breuissimæ tela a morte uelut a texẽte aranea
hac nocte forte succidetur: apud iferos fine itermi
nabili præ aliis cruciabimini / cõtinuo moriẽdo ui
uentes. Vos pauperes cõtemnitis / uiduas & pupil
los opprimitis: mercedẽ operarii nõ solũ usq; mane
retinetis / sed forte nunq̃ persoluitis. Huiusmodi
hominum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

hominū uix unus aptus regno dei de mille repit̄.
Quid diues & mortalis famæ aura pastus / aliud
est: q̄ quoddā scelerum uas putridū? Vbi supbia?
Vbi luxuria? Vbi auaritia? Nō ne ī diuitibus / nobi
libus / & potentibus? An nō latrones sunt: q̄ labo
res pauperū uiolēter auferūt: & eos deprimūt: ac fa
me perire cogunt? Certe superfluitatē uestimento
rum de pauperū frigore & nuditate fecerūt. Erigen
tes insup de labore & sudore inopū palatia & ma
gna ædificia: ut humanis oculis aspiciant̄ / paupe
ribus & mēdicis interim fame pereuntibus. Conui
uia frequenter diuitibus parāt: & delicatis ferculis
uētris ingluuiem replent / a miserorū egestate ocu
los auertentes. Qui nec deum nisi somniando co
gnoscunt: nec se / ut puto / morituros arbitrātur.
Cur ii miseri ad ecclesiam properant: an ut diuinis
intersint mysteriis: an ut mulierū uultus aspiciant?
Hæc sua est meditatio: hæc prędicatio: sic diuinam
percontant̄ legē: ut terras mareq; peragrantes / cre
bris uigiliis & meditatiōibus pecunias sibi & filiis
cōgregent: & certatim uestimenta mira artificii ua
rietate frequēter mutent: quinetiam ludos / coreas
hastiludia / procationes / ebrietates / magna conui
uia / fercula delicata suis alternatim exhibeant so
dalibus: mulieres ad suam uoluptatē explendā co
piose habeant. Sed uę miseri q̄ corpus antē tēpus
destruitis / & aīam īterficitis. Vnde infirmitates &
mors intempestiua: nisi ex nimia ciborum copia &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

frequẽti mulierũ usu? Gaudete / iocũdamini / & lę tamini ĩ hoc breuissimo tẽporis spatio: ut postmodum cũ dyabolo sine fine lugeatis. Properate: epulamini: inebriamini. Nã ea post mortẽ agere nõ poteritis: sed cũ diuite opũ tãtarũ domio / qui quotidie epulabat̃ splẽdide / in flammis æternis / gutta aquæ uobis anxiæ postulãtibus denegabit̃. Agite solatia: uestris ĩ luxuriis explete uoluptates. Seminate ĩ corruptione: ut de corruptione colligatis diuinã tremendãq; sñiam. Quid uobis ĩ morte prodesse poterũt opes & pecuniæ uestræ? q̃d tecta magnifica? q̃d impia? q̃d uoluptates: quibus maxime astricti estis? quasq; summũ bonũ esse accurate defenditis. Quæ mihi uox pecudũ uidet̃ esse / nõ hominũ. Cũ. n. deus rerũ oĩum cõditor dederit uobis aiam: qua nihil præstantius neq; diuinius esse potest: sic uos abiicitis / atq; ꝓsternitis: ut nihil inter uos atq; quadrupedes putetis interesse. Nõ est igit̃ uoluptas quæ plurimorum patrociniis defendit̃ / in bonis rebus habẽda: eaq; quo est maior / eo magis mẽtẽ ex sua sede & statu dimouet. Nõ opes / nõ potẽtia: quę defũctũ nõ comitãt̃ / nec fęlicitatẽ uobis afferre possũt. Si uere itaq; diuites esse cupitis / ueras diuitias amate! q̃bus sũmã æternãq; fęlicitatem asseq poteritis. Sũma uero humanæ mẽtis fęlicitas Deus est! quo remoto / oĩa erroribus plena sũt. Nunq̃ lætus ẽe poterit: nũq̃ animi pace fruet̃: q̃sq̃s aliud pręter deũ quęrit. Deserat̃ uia perditiõis

& fraudis: in q̃ mors uoluptatis illecebris adoperta celat̃. Nemo diuitiis / nemo fascibus / nemo etiã regia potestate cõfidat. Liberet se quisq; a peccatis dum licet / dum facultas adest. Nam apud inferos quo properamus / nullum poterimus bonum operari / neq; ullam consequi mercedem.

O si Alexãdro illi magno omipotẽs daret ad supos puenire / nõ amplius mũdũ armis lacesseret / nõ urbes / nõ regna expugnaret / nõ populos & natiões subdere moliret̃: nõ indiam uictor penetraret: sed missis iglorius armis / uiliq; pallio idutus / crebris ieiuniis carnẽ domaret / uigiliis / algore / calore se prorsus afficeret: cõtinuis lachrymis & oratiõibus Deũ summũ maximũq; exoraret: ab oĩbus sui corporis uenis purpureum sanguinem funderet / ut illos cruciatus æternos & gehẽnæ flammas euitare posset. Alexãder

Si. C. Cesari superũ rector atq; iferũ cõcederet ad uitã redire / nõ rursus gallia & germania illũ ĩfestũ uiderẽt: nõ rursus Emathia ĩfelix cognatas cerneret acies: populũq; potẽtẽ: In sua uictrici cõuersũ uiscera dextra. Non amplius Cesar bella gereret nullos habitura triumphos: nec cum uictore exercitu ægyptum peteret: ut ad se Põpei caput deferret̃: sed nudo pede / lugubriq; ueste / ac barba capilloq; submisso / ægypti deserta lustraret / specus oẽs inuiseret: ubi quondam Paulus heremitarũ prĩceps / Hilarion / & Antonius sanctissimi monachi degebant: Cæsar

ibiq; summa inedia corpus afficeret: cerere solū & aqua cōtentus: ardētissimis lachrymis ora pfunderet: supplicesq; tēdēs ad sidera palmas deū gemitibus exoraret, ut horrēdos tartari cruciatus, terribilesq; dęmonū facies, ac tortorū manus effugeret.

Libet nunc eos īterrogare q marmoreis tectis ebore auroq; fulgētibus: q signis: q tabulis: q cęlato auro & agēto: qui corinthiis opibus abundāt: utrum Antiochi regū syrię ditissimi: an Pauli heremitæ superius memorati: q nihil habuerit horū, nihilq; habere uoluit, se similes malint. Illi tunicas auro textas: Paulus uilissimum habuit indumentum. Sed econtrario illi paupculo paradisus patet: hos auratos gehēna suscipiet. Ille Christi uestē licet nudus seruauit: hi uestiti sericis indumentū Christi pdiderunt. Paulus uilissimo puluere opertus iacet, resurrecturus ī gloria: hos operosa marmore sepulchra premūt cū suis opibus arsuros. Parcite quæso, parcite diuitiis, quas amatis. Cur & mortuos uestros auratis obuoluitis uestibus? Cur ambitio īter luctus lachrymasq; nō cessat? An cadauera diuitū nisi ī serico putrescere nesciūt? Mihi si dominus optionem daret, multo magis eligerē tunicā Pauli cum meritis eius: q̄ regū purpuras cū regnis suis. Nam uirtutes & merita æterna manent, claraq; habent̄: regna uero & diuitiæ breui dilabunt̄.

Vbi quondā gloriosū regnū assyriorū? q annis mille trecētis imperiū tenuerūt? Vbi Medorū imperium:

qui deuictis Assyriis annis.cccl.dominati sunt? Medi
Vbi Persarũ imperiũ potẽtissimũ:q Medos regno Persæ
expulerunt: & ipsi nõ multo post a Grecis subacti
sũt? Vbi & ipsi græci a Romanis deuicti? Vbi excel Græci
sum Octauiani ĩperiũ? Vbi Cæsaris gloriosi trium Cæsar
phi? Vbi Alexãdri macedonis gloria? Vbi Pirrhi re Alexãder
gis epirotharũ magna expectatio? Vbi Darii ꝑsarũ Darius
regis põpa? Vbi diuitiæ Antiochi regis Syriæ? Vbi Antiochus
egregię uirtutes Epaminũdę? Vbi maxia Babylon? Epaminun
Vbi Carthago potẽtissima? Vbi Ilion ciuitas super das
ba? Vbi Thebæ urbs bellicosissima? Vbi Athenæ li Babylon
beraliũ studiorũ mater? Vbi tãdẽ est Roma trium Carthago
phans? Vbi cætera regna? Nõne oĩa breui extincta
sunt? Nulla igiť regni potentia: nulla uis auri & ar
genti pluris q̃ uirtutis extimanda est.

Terror dãnationis æternæ mortẽ maxime terribilem ostẽdit: ingẽtẽq; morienti affert terrorẽ. Circũstant eni dæmones / terribiles uisu formæ / acriter insistẽtes: ac miseros hoĩes ĩ desperationis foueã præcipites dare moliunť: ut ad inferos rapiant æternũ cruciandos. Nã / ut diuus refert Bernardus / Hostium nostrũ maligni spũs obsident: & exitũ nostrũ illæ horrendæ effigies prestolanť. Mors eni peccatorũ pessima: ubi uita nõ subuenit. Formido exire / & in ipso portus ingressu cõtremisco: dũ nõ cõfido ꝑpe accedere: nec aliquẽ uideo q excipiat exeuntẽ: Et si deus ipse exitũ meũ nõ custodiat / heu miser ero ludibriũ demonũ ĩtercipiẽtiũ me. Sic cõtigisse refert Bernardus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Gregorius beatus Gregorius cuidam Chrisauro ualde diuiti:
Crisaurus q nō minus uiciis plenus erat / q̄ diuitiis: superbia tumidus / carnis uoluptatibus deditus / ī acquirendis rebus auaritiæ facibus accēsus. Is ad extremū ueniēs / uidit tetros & nigerrimos spūs corā se assistere / ut ad inferos illū raperēt: cępit tremere / pallescere / sudare / magnisq; uocibus inducias petere: ac filiū suū monachū noīe Maximū / ingēti clamore uocare / dicēs. Maxime fili curre: in fide tua me suscipe. Turbatus Maximus / protinus adfuit / lugens. Sed Chrisaurus pauore tetræ eorū imaginis huc illucq; ī lectulo uertebaī: quocūq; se latere uolebat: aspectū eorū ferre nō poterat. Cumq; nimis astrictus relaxari se iam posse diffideret / cępit magnis uocibus clamare. Inducias usq; mane / inducias usq; mane. Et dū sic clamaret / misera aīa a malignis spiritibus de habitaculo carnis euulsa est.

C aueant igiī oēs / ne ad cociti stagna deferanī / stygiāq; paludē: Cerberus ubi ingēs latratu regna trifauci Personat. Et ubi circūstant aīę dextra leuaq; frequētes: Matres atq; uiri / defūctaq; corpora uita Magnanimū heroū: pueri īnuptæq; puellæ. Vbi gemitus cōtinuus / eiulatus assiduus / cruciatus æternus / dolor sūmus / frigus ītolerabile / ignis īextinguibilis. Turbidus ubi cęno uastaq; uoragine gurges Aestuat. Vbi uermes īmortales / fetor īmēsus / tenebrę dēsissimę / flagella cędētiū / terribilis uisio dęmonū: multaq; præterea uaria mōstra ferarū: Et

centum geminus briareus / ac bellua lernæ Horrendum stridēs / flāmisq; armata chymera: ac terribili squalore Charon. Vbi cōfusio dānatorū / desparatio oium bonorū / stridor dētium / lachrymæ amarissime. Vbi nullus est honor seruorū ad dnōs / nec domini supra seruos. Vbi parētes nō diligūt filios: nec filii parētes honorāt. Impositiq; rogis iuuenes āte ora parētū. Et q̄uis ibi sint tenebræ exteriores / miro tamē iudicii ordine quos īordinate reprobi dilexerūt: secum in tormentis uidebunt: ut uisio illa poenam proprie punitionis exaggeret.

Supremus āt & maximus dolor / quo aīa uehemētissime cruciat̃ & angit̃ / priuatio ē sūmi boni & diuinæ uisiōis. Nunq̄. n. post illud extremū horrēdūq; iudiciū dānati deū uidebūt. Nunq̄ faciē rerū oium principis cernere poterūt: sed crudeles & sensibiles pęnas dabūt: quibus aię pariter & corpora cruciabuntur: nec mori poterunt: quos ideo sibi deputatos ignis inextiguibilis nō extiguit: ut pmanēte uita / pęna pmaneat: & ad dolēdū magis / q̄ ad uidēdū æternis uīculis cōpeditos habeat / quos ī flammis uiuacibus īmortalitas secūdæ mortis occidat. Proinde oēs q dicunt̃ in gehēna occidi / non ideo cū eis agit̃ / ut maximis cōsūpti doloribus aliquādo deficiāt: sed ut ī pęnis ęternū crucient̃ & uiuāt. De qbus Gregorius scribit. Aia psoluit ī tormētis quæ illicite seruauit desideria: & flāmis ultricibus tradita sēp morit̃: qa semp ī morte seruat̃. Neq;. n. Gregorius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

morte cõsumit̃. Nã si uita morientis cõsumeret̃: cũ uita etiã poena finiret̃. Sed ut sine fine cruciet̃: etiã sine fine uiuere cõpellit̃: ut cuius uita hic mortua fuit ĩ culpa: illic mors eius sẽp uiuat ĩ pęna. Cruciat̃ ergo & nõ extinguit̃: morit̃ & uiuit: deficit & sub sistit: finit̃ sẽp/ & sine fine manet. Potẽtes uero po tenter tormẽta patient̃: & fortioribus fortior ĩstat cruciatus. Et quãtũ quisq; exaltauit se/ & ĩ deliciis maioribus fuit: tantũ illi maiora tormẽta debẽtur.

T imeãt igit̃ mortales oẽs inferni tormẽta: ubi edax flãma nocentũ aĩas deuorat. Vbi dracones blasfe mãtiũ labia comedũt. Vbi serpẽtes diris morsibus damnatorum pectora crudeliter depascũt: ora/ ma nusq; ambas/ populataq; tẽpora raptis Auribus: & trũcas inhonesto uulnere nares. Vbi ululatus & ge mitus sonãt/ & clamor cõfusus: quẽ uis tormẽtorũ exagitat: & incẽdii ardor extorquet. Vbi audiunt̃ uoces/ uagitus & ingẽs: nocẽtũq; animæ flẽtes. Et hæc tormẽtorũ poena nullo termino finit̃: nullo fi ne claudit̃: sed flãmarũ atrociũ exustiõe cõsumit̃: & ad rediuiua incẽdia iterũ q̃ adustus fuerit/ repa ratur. Ipse enĩ poenarũ dolor & cruciatus / qui uitæ huius amatoribus dat̃: cũ sit uehemẽtior tormẽtis uniuersis/ nunq̃ finiẽdus illos aggredit̃: sed acrius q̃ ichoauerat sæuit: & nullus sæuiẽti terminus: nul lus omnino finis occurrit/ sed habet secũ uniuersa supplicia & tormẽtorũ genera. Subinde renouatur ut sæuiat: augmentatur/ ut inflãmet & urat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Sontes itaq; qui ad impia tartara missi sunt / uariis ur genẽ poenis: Quarũ nõnullæ ad aiam maxie perti nent. Vltrices curæ: cõscientiæ uidelicet quæ semp puniũt nocẽtes: hoc est / uermis ille edax cõsciẽtiæ q nunq̃ morit̃: sed miserã aiam mordet ubiq;: ęter nũq; mordebit. Vehemẽtia doloris flagitiorũ & cri minis acti. Cõfusio pudoris. Rabies odii / & discor dia demẽs. Tediũ uitę. Desideriũ mortis. Cõsortiũ demonũ. Iræ. Tristitiæ. Inuidentia. Rõnis cõfusio. Desperatio. Blasfemia / & timoris pturbatio. Nã flam mis & suppliciis inferorũ traditi / ubi umbra mor tis & sempiternus horror inhabitat / dolorẽ maxi mũ i aio sentiũt: & doloris angustia pulsati / semp nouo pauore feriunt̃: ut & quod timẽt / tolerẽt: & rursus quod tolerant / sine cessatione ptimescãt. Et ut Gregorius i moralibus refert. Damnatus quisq; foris flãma succẽdit̃: intus cæcitatis igne deuorat̃: atq; i dolore positus exterius interiusq; cõfundit̃: ut sua deterius cõfusione crucietur. Gregorius

Ad corpus uero maxime spectãt fumi caligo & tene brarũ obscuritas. Fetoris imensitas. Procellę terribi les. Metus ingens. Male suada fames / ac turpis ege stas: Aridaq; ora siti: letũq; labosq;. Tum cõsangui neus leti sopor: & mala mẽtis Gaudia: mortiferũq; aduerso i limine bellum. Põdera grauia. Gemitus acerbi. Sęua uerbera: tũ stridor ferri: tractęq; catenę morsus imanis hydrę qnq̃gita atris hiatibus. Vipę crinibus inexę. Vlulatus & dolores: ac pallẽtes mor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

bi: tristisq; senectus. Et īprimis Ardoris & algoris uehemētia. Nā a calore & flāmis ardētissimis transferrent̄ noxii ad aquas frigidissimas / niue glacieq; refertas. Horrēdo igit̄ modo erit tunc reprobis dolor cū formidine: flāma cū obscuritate. Et supplicia ultra uires tolerabūt: eritq; illis mors sine morte: finis sine fine: defectus sine defectiōe: qa & mors uiuit: & finis semp incipit: & deficere defectus nescit.

Quā sint acerbæ īferorū pęnæ: ex hoc facile pcipi pōt Siqs. n. ad hāc pęnā ppetuo sustinēdā addictus eēt ut in pupilla oculi ferrū igne succēsum infixū teneret: cruciatus immanitatem toto corpore sentiret: adeo ut illā pati nō posset: eligeretq; potius mori q̄ tali tormēto sēp cruciari. Si tāta igit̄ erit doloris uehemētia unico tormēto: qd ī tāta suppliciorū uarietate / quæ simul cōcurrent ī reprobis & dānatis?

Homerus — Iure igit̄ Homerus poeta clarissimus Achillis aīam ītroducit dicētem / Libētius se apud superos cūcta aduersa tolerare / q̄ apud inferos imperare. Hinc

Virgilius — apud Maronē legimus: quā uellent æthere ī alto / Nunc & pauperiem / & duros perferre labores Fata obstāt: tristiq; palus īnabilis unda Alligat.

Lugebūt miseri / & lachrymas fundēt amarissimas. Sed frustra flebūt: qa scelerū suorū ueniā nō consequentur: immo diris flagellis attriti & gladio cæsi: radiisq; rotarū districti poenas dabunt. Et ut sacer

Anselmus — scribit Anselmus. Impii ī inferno tāto poenarū prement̄ pōdere / ut nec pedē uel manū / uel aliud cor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

poris mébrũ possint mouere. Sic ĩbecilles erunt: ut nec uermẽ possint a ꝓpriis oculis amouere. Ad oĩa quę noluerit ĩpius cogeꝶ: & ab oĩbus quæ uoluerit / ꝓhibebiꝶ. In tãta discordia ꝑsistẽt: ut eorũ corpora & aĩę sẽp dissideãt. Reprobi itaq; tormẽtorũ acerbitate ĩmẽsa penitus absorti / tãtũ ĩ poenis tolerabũt dolorẽ: ut nil cogitare ualeãt præter poenã. Illuc totus ferreꝶ ĩpetus cogitationis / ubi senserint uim doloris. Desiderabũt mortẽ / & mori non poterunt. Ideo exclamans Augustinus dicit. O mors q̃ dulcis esses ac ꝑiocũda his / q dũ uiuerẽt / tã amara fuisti. Te solã desiderabũt qui te solã uehementer oderũt. Et ut Gregorius refert. Voluissent ipii sine fine uiuere / ut possent sine fine peccare. Ad magnã ergo iudicãtis iustitiã ꝑtinet / ut nũq̃ careãt supplicio: qui ĩ hac uita nunq̃ uoluerũt carere peccato. Iure itaq; exclusi a patria paradisi / igne ĩextinguibili ꝑpetuo cruciãꝶ. Nã / ut Diuus refert Augustinus / Omnipotẽs deus futurorũ præscius / a prima mũdi origine gehẽnæ ignẽ creauit igni nostro cõtrariũ: adeo ut semel accẽsus nunq̃ extinguatur. Nec studio humano accẽdiꝶ: nec lignis nutriꝶ: successione nõ indiget / ardore nõ caret / cõsũptionẽ nõ habet.

Quis igitur / ut Gregorius scribit / nõ horreat semper igne cremari: nec unquã mori posse: semper fumũ teterrimum sustinere: & nũquã lucem uidere: semper durissime & acerrime flagellari: erumna affici / opprobriis & cædibus uexari: & derideri / afflicta

ri, impleri fetoribus, torqueri cũ dęmonibus, & nullum inuenire solatium, nullum consilium, nullam spem euadendi? Vbi semper miseros circũdant dolores mortis. Vbi omnimoda desolatio, & desperatio, & ex desperatione odiũ sui & dei, & blasfemię nefandissimæ: quibus maledicunt diem, qua nati sunt: & qui eos genuere parentes. Tunc uidebunt miseri mortales ꝙ pro uili & fluxa delectatiõe peccandi, acerbissima patiuntur supplicia: pro suauitate uoluptatis exiguę diuturno dolore puniuntur: & pro affectu terrenarum rerum ęterna bona perdiderunt: æternoq; igne cruciantur: qui modica breuiq; poenitentia ista promereri, & illa euadere potuerunt.

Vbi nunc o diues sunt cælaria tua, tãta uini diuersitate referta? Vbi sunt horrea, tãta fruméti abundãtia cumulata? Vbi dapes & fercula delicata? Vbi uaria & pretiosa uestimentorũ genera? Vbi bissus & purpura? Vbi tecta marmorea? Vbi uasa auri argentiq; cælata? Vbi falsę diuitię? Vbi honores, potẽtia, gloria, uoluptates? Tu quõdam Lazaro médico panis micam negasti: & ab eo ĩ inferno sepultus tãtopere guttã aquæ petiisti. Nõ te purpura defendit a frigore. Nõ te bissus ab ardore tuetur. Nõ te opes & uoluptates a diris protegũt suppliciis & flagellis.

Heu cõditio hũanæ naturæ & fléda calamitas. Quis nõ insanire uidetur, dum initium & originẽ suã sedulo cogitat: progressum cõsiderat: finẽ atq; exitũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

aĩo reuoluit? Quis tãta facundia exupat / ut infe
rorũ poenas enumeret? quãdoq̃dẽ ut clarissimi ua
tis testimonio cõstat: Nõ mihi si linguæ centũ sint /
oraq; centũ / Ferrea uox / oẽs scelerũ cõprehẽdere
formas: Oĩa poenarũ pcurrere nomina possem.
Quid igit̃ nos delectat inter dęmonũ laqueos / ho
minũ gladios / carnis motus illicitos habitare? Vbi
quotidie mũdus labit̃ / reatus augetur / uirtus mi
nuit̃ / corpus multis pęnis & tãdẽ mortis labore cõ
ficit̃. Ruinã indies minat̃ domicilium corporis / in
quo uiuimus. Periculosũ est mũdi pelagus / ĩ quo
nauigamus. Vitiosũ est q̃cq̃d terrenũ diligimus.
Nauigãtibus. n. nobis p hoc mare magnum & spa
tiosũ / in quo diuersa sunt genera inimicorũ: ualde
ptimescẽdũ ẽ / ne nauẽ nostrã aut pcella tẽpestatis
arripiat: aut fluctus absorbeat: aut in æternã prædã
pirata crudelis abducat. Cõgrediamur itaq; cũ ho
ste fortiter: ut uictores prostrato aduersario trium
phum pręmiũq; uirtutis ab impatore nostro conse
quamur. Intẽdamus iustitiæ: quæ nos insepabilis
comes ad deũ sola perducet. Et dũ spiritus hos re
get artus: ĩfatigabilẽ militiã deo militemus: statio
nes / uigiliasq; celebremus. Operã demus uniuersi:
ut nos q̃primũ ad rectã uiam dirigamus: & suscep
tis opatisq; uirtutibus: subtractisq; his labibus ter
ræ pficiscamur ad illũ æq̃ssimũ iudicẽ / parẽtẽq; in
dulgentissimũ: q̃ pro laboribus requiẽ: pro morte
uitã: pro tenebris claritatem: pro terrenis ac breui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

bus bonis æterna ac cælestia largiatur.

C ontēnamus opes & auaritiā: quia nihil est tā angusti animi / tāq3 praui / q̄ amare diuitias. Nihil honestius magnificētiusq3 / q̄ pecuniā contēnere. Auaritia siquidē ut clarissimus refert historicus / pecuniȩ studiū habet: quā nemo sapiēs cōcupiuit. Ea quasi materies oīum malorū / uenenis malis imbuta / corpus animūq3 uirilē effeminat: semp īfinita īsatiabilis est: neq3 copia / neq3 inopia minuitur. Igit̄ ex diuitiis iuuētutē luxuria atq3 auaritia cū supbia inuasere. Rapere / cōsumere / sua paruipendere / aliena cupere / pudorē / pudicitiā / diuina atq3 humana promiscua / nihil pensi atq3 moderati habere. O præclara opum mortaliū beatitudo: quā cū adeptus fueris / securus esse desistis. Et nisi diuitias ī terris ad pietatem liberalitatēq3 cōtuleris: illas neq3 in terris / neq3 in cælo possidebis. Quȩramus itaq3 ueras diuitias quas nec fures eripe / nec tineæ demoliri possūt. Cauēda est etiā glorię cupiditas. Eripit. n. liberalitatē: qua magnanimis uiris nihil præstātius esse debet.

A biciendæ sunt corporis uoluptates: quæ auferūt a nobis tēperantiæ locū: nec in uoluptatis regno uirtus aliqua cōsistere potest. Nulla nobis capitalior pestis. Atq nullū est scelus / nullū magnū facinus: ad quod suscipiēdū nō libido uoluptatis īpellat. Cūq3 homini deus nihil mēte prȩstabilius dederit: huic diuino muneri ac dono nihil tam extat inimicum / q̄ uoluptas: quam diuinus Plato escam ma

lorum appellat: q ea homĩes capiant̃ / ut hamo pi
sces. Istæ sunt generis humani certissimæ pestes!
quæ mentes hoium exagitãt: mortalesq; oĩs præci
pites agunt. Ea ciuitas id regnũ æterno ĩ gradu fa
cile steterit: ubi minimũ uirium superbia / luxuria /
atq; auaritia sibi uendicauerint. Proinde si sapiẽtes
si beati esse cupimus: si inferorũ poenas euadere: si
æterna pręmia consequi uolumus / contẽnamus il
lecebras / potẽtiã / atq; diuitias: soli uirtuti inhęrea
mus. Nõ enĩ beatũ faciunt uiciosæ ac mortiferæ uo
luptates: nõ opulẽtia libidinũ incitatrix: nõ inanis
ambitio: non caduci honores! quibus illaqueatus
aĩus humanus & corpori mãcipatus æterna morte
dãnat̃. Sed sola ĩnocentia / sola iustitia: cuius legiti
ma & digna merces est ĩmortalitas: quam statuit a
prĩcipio Deus optimus maximus sãctis & ĩcorrup
tis mẽtibus! quæ se a uiciis & ab omni labe terrena
integras / iuiolatasq; cõseruãt. Sic igit̃ uiuere nita
mur / ut nos frustra natos nõ extimemus: & ex ui
ta ista discedamus tanq̃ ex hospitio / non tanq̃ ex
domo. Ita mores actusq; nrõs rõni subdamus: ita
Deum semper pura / ĩtegra / ĩcorrupta & mente &
uoce ueneremur / ut nos ad illud beatorũ conciliũ
coetumq; uehat: & deuenire faciat locos lætos &
amęna uireta Fortunatorũ nemorũ sedesq; beatas:
ubi cũ sanctis omnibus sempiterno æuo fruamur.

FINIS

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Ex auctoribus eccle siasticis.

Euangelio
Paulo apostolo
Propheta Dauid
Iob
Solomone
Ambrosio
Hieronymo
Augustino
Gregorio
Ioanne chrisostomo
Anselmo
Historia scī Sebastiani
Lactantio
Bernardo
Thoma aquinate

Ex auctoribus gentilium.

Aristotele
Platone
Chilone philosopho
Tullio
Salustio
Virgilio
Ouidio
Lucano
Iuuenale
Persio
Suetonio
Plinio
Iustino
Valerio maximo
Seneca
Q. Curtio
Boetio
Petrarcha.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Zacharias Lilius Vicentinus Domino
Ioannidonato Canonico Vicentino
Salutem in Domino

VM Sæpe & diligẽter animo cogitarem res omẽs mundi huius uanas esse / fallaces / & caducas: quæ uelut umbra prætereunt / ac soluũtur uti nebula / surgẽsq; ĩ aera fumus: & quæ post mortem acerbissimas penas apud inferos noxiis parantur: ad religiosæ uitę ocium me transferre constitui: ut fauẽte Deo / ab æternis suppliciis / igneq; inextinguibili animam eriperem. Ad id faciũdum magnopere me hortatus est Diuus Hieronymus: qui propter cælorũ regna romam egressus domum / parẽtes / cognatos dereliquit: ęgyptiq; deserta ita lætus accinctusq; accessit: ut uolasse eũ magis q̃ measse crederes: horrida se specu retrudẽs timore gehennæ infernalis: ait enim. Ille igitur ego qui ob gehennæ metum tali me carcere ipse dãnaueram: scorpionum tãtum socius eram atq; ferarũ. Auxit præterea & sũmopere firmauit propositum meum mors Innocentii pontificis maximi: ad quẽ uisendum cum ante solis ortum ad basilicam beati Petri apostoli me cõtulissem: inueni iam corpus eius humi conditum: nec alium ibi offendi præter fabrum murarium: qui depositum eius ĩcoeperat: & quatuor ignobiles uiros: qui tanta celeritate su

pra illud cadauer terrã & saxa deferebãt: ac si unus
esset qui publico facinore horrenda morte damna
tus fuisset. Neq; ibi aderat saltem uetula una: quæ
pro anima illius æterno deo preces funderet. Non
ibi de more ceræ accensę: nõ clerici aut religiosi fu
nera persoluebãt. Tũc sane obstupuit cor meum:
sensus omnes obriguerunt: sicq; mecum ipse locu
tus sum. O papa stupor mundi: O Innocenti ponti
fex maxime: qui quõdam foelicissimus eras: Vbi
nunc superbum palatium tuum: quod ĩ uinea seu
uiridario tam magnifice extructum erat? Vbi sunt
aulæ quiq; aureæ, miraq; pictura decoratę: quas in
atrio tuo eximie condidisti, tanto ĩpẽdio & singu
lari præstantia: ut nulla structura mille annis ante
in ipso palatio eis ullo modo ualeat cõparari? O q̃
malum & inæquale commercium põtifex pauper
egisti. Pro thalamis auro ornatis humili iacere se
pulchro, tãta onustum terra: ut uix illam quatuor
plaustra ferre potuissent. O papa certe inops q̃ ma
le nunc tractaris. Vbi nunc panni serico auroq; cõ
texti: qui lectum tuum splendidissime exornabãt?
ubi aulęa mirifica pictura ĩtexta, pulchriq; tapetes?
Vbi uestes purpureæ? Vbi mitra pontificalis uariis
distincta gemmis? Vbi uasa auri argentiq; cęlata?
Vbi pecunia & thesaurus tuus? Vbi margaritæ &
lapides pretiosi? Vbi cõuiuia & epulę delicatę? Vbi
lõgus ordo seruorum? Vbi diuitię? Vbi honores?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Vbi potentia? Vbi gloria? Vbi illecebrę & uolupta tes? Ecce breuissimo tẽporis spatio omnes periere. Vitaq; cum gemitu fugit indignata sub umbras. O fallax mortalium uita: quæ tam læta iocundaq; uidetur. O q̃ celeriter breuis hora surripit: quod multis annis lõgoq; labore partum est. Hæc est superbia. Hęc est hęreditas nostra/conuerti in puluerem/uermes/& fetorem. Iccirco exclamans Petrarcha dicebat. Miser/qui spem in re mortali ponit. Petrarcha Nam quisquis fluxis rebus ille fidit: si tandem fallitur/æquum certe uidetur. O cæca mortalium corda/ad quid tot uanę curę/tantiq; labores? Omnes in antiquum puluerem cõuertimur: nominisq; uestri uix ulla extat memoria. Mille ex laboribus uestris uix unus censetur utilis. Quin omnes sũt publicę uanitates. Qui studia uestra ĩtelligit/ille mihi referat. Omnes ad hunc finẽ uenire cogimur. Quẽ semel tantũ agere debemus. Quid nobis post mortem superbia prodest? Quid auaritia? Quid luxuria? Quid nobis conferunt diuitiæ honores/illecebrę? Omnes uelut umbra defluunt: anima uero misera tantis circũsepta erroribus/æternas dabit poenas/& acerba supplicia patietur. O cæca cupiditas/fragilisq; uita mortalium. Quę multos sępe fallit. Nec aliud nisi ũbra & fumus ẽ: harũdine inanior. Et sine amaritudine nulla ꝑfecto extat dulcedo. Labitur occulte/fugitq; uolatilis ætas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Fallax ſpes omnium quæ tantum mortalibus affert
angorē. Ex hoc mundo quiſquis plus carpit / mul
to plus fallitur: nec tādem ex ipſo quicquam ſecū
portat. Naſcimur in poena: uiuimus in labore. Exi
tus noſter ſummo fiet gemitu atq; dolore. Ad cæ
lum igitur corda ſurſū tollite: Nec ſibi ſemper ani
ma ſit inimica: quæ uiuat ī erroribus uiciiſq; paſca
tur. His itaq; diligēter inſpectis / mundi illecebras
fluxaſq; diuitias & uoluptates linquere ſtatui. Nō
terrenis principibus / nō cardinalibus / nō ſummo
pontifici / ſed Regi ſæculorum immortali / & inuiſi
bili deo ſeruire cōſtitui: cui ſeruire regnare eſt: quo
niam ut ſanctiſſimus ſcribit Ambroſius. Nulla ma
ior dignitas eſt q̄ ſeruire deo. Orate ſummam dei
uirtutem atq; ſapientiam pro me peccatore: ut me
perſeuerantē efficiat in ſuo ſanctiſſimo obſequio.
Vale.

F I N I S

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

65

Zacharias Lilius Vicentinus Canonicus regularis optimo patri suo Matthęo Bosso concanonico salutem in domino.

STatueram sane Reuerẽde pater in fine operis cosmographiæ genera uentorum cõscribere. Sed gratia religionis impeditus / cum nouus adhuc essem miles in armis: haud equidem tantũ ocii nancisci potui: ut ea describerẽ. Nũc uero a grauissimis auctoribus collecta paucis absolui: tibiq; dicaui. Vale.

DE GENERIBVS VENTORVM.

VENTorum discretas esse regiones & nomina maiores nostri prodidere. Nam ꝓuidentia ac dispositor ille mundi Deus aera uentis exercendũ dedit / ne pigresceret: sed assidua uexatione utilem redderent: deinde ut imbres terris subministrarẽt: nimiosq; cõpescerent. Quidã pauciores: alii uero plures esse uoluerunt: nec eisdem nominibus ab oibus nũcupati sunt. Verum ut Plinius auctor est / uentos quatuor per totidem mundi partes ueteres seruauere: ideo nec Homerũ plures nominasse confirmat: Quos Seneca in Agamenone unico uersu elegantissime conclusit. Plinius Homerus Seneca

Rapiuntq; pelagus infimo euersum solo
Aduersus euro zephyrus & borez notus. Prętera

Ouidius ĩ primo de tristibus eosdem pulcherrime describit. Ouidius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Nam modo purpureo uires capit eurus ab ortu.
Nunc zephyrus sero uespere missus adest.
Nunc gelidus sicca boreas bacchatur ab arcto.
Nunc notus aduersa prelia fronte gerit. Item ĩ pri
mo metamorphosios.
Eurus ad auroram / nabatheaq; regna recessit
Persidaq; / & radiis iuga subdita matutinis.
Vesper & occiduo quæ littora sole tepescunt
Proxima sunt zephyro. scythiam septẽq; triones
Horrifer inuasit boreas. contraria tellus
Nubibus assiduis: pluuioq; madescit ab austro.
Secuta ætas uẽtos octo tradidit. Sũt ergo bini ĩ qua
Vitruuius tuor celi partibus: Ideo Vitruuius scribit turrim oc
togonã Athenis fuisse constructam: & singulis la
teribus sculptam eius uenti imaginem. Ab oriente
æqnoctiali Subsolanus positus ẽ. Ab occasu æqui
noctiali Fauonius. A meridie Auster. A septentrio
nibus Septentrio. Inter Subsolanũ & Austrum / Eu
rus. Inter Austrum & Fauonium / Aphricus. Inter
Fauonium & Septentrionem / Corus. Inter Septen
trionem & Subsolanũ / Aquilo. Cæterũ / ut Plinius
Plinius tradit / Subsolanus græce Apeliotes uocatr. Eurus
græce / latine Vulturnus. Auster Notus. Aphricus
Liba. Fauonius Zephyrus. Corus Argestes. Septen
trio Aperchias. Aquilo Boreas appellantr. Hãc uen
torum descriptionem tanquam ueram atque opti
mam mediterranei maris nautæ omnes seruant: &
potissimum Veneti & Genuenses: qui cæteros nau

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

ticæ artis excellunt ingenio.

His pleriq; interiecerunt Traciam media regione in ter septentrionem & occasum. Itemq; Calciam me dia inter aquilonem & exortum æquinoctialem. Ab ortu solstitiali phenicam / media regione inter ortum brumalē & meridiem. Inter Liba & Notum / compositum ex utroq;: hoc est inter meridiem & hibernum occidentem Libanotum.

Isidorus autem libro. xii. ethimo. uētos. xii. scribit. Isidorus Qui ab oriente uerno in occiduū tendit / Subsola nus dicit̃: q̃a sub ortu solis nascit̃. Hic duos colla terales ānectit: Eurum scilicet a sinistris: quē sic uo cari dixit: q̄ ab eoo spiret / idest ab oriente æstiuo. A dextris uero dicit esse Vulturnum: sic dictum / q̄ alte tonet. Austrum a meridie flantē: sic uocari / q̄ aquas hauriat: eumq; græce appellari Notū. A dex tris eius esse Euroaustrū: q̃a īter Eurū sit & Austrū. Sic & q̄ a sinistris sit / Libanotus: inde dictus q̄ in ter Notū sit & Liba. Zephyrū aūt ab occiduo flantē dicit: sic appellatū / q̄ flores & gramina eius uiuifi centur spiritu: atque eundem uocari Fauonium: q̄ his faueat quæ nascunt̃: Cuius a dextera Aphricū seu Liba / a regione unde spirat denominatū. A le ua uero Corū: eo q̄ uentorū circulū claudat / & q̄si corū faciat: a nōnullis Argesten noīatū. Septentrio nē inde asserit dictū: eo q̄ a circulo septē stellarum consurgat. Cui ponit a dextra Circium: a uicinitate cori sic denoīatū. A sinistra uero Aquilonē: cuius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

nominis causam dicit: q aquas stringat / & nubes dissipet: eumq; dicit & Boreã nomĩari: q ab hiper boreis montibus egredi uideatur.

Plinius V entorum frigidissimi sunt quos a septentrione di cunt spirare. Ii reliquos cõpescũt / & nubes abigũt. Humidi Auster / Aphricus: & præcipue Auster Ita liæ. Sicci Corus & Vulturnus / præter q̃ desinentes. Niuales Aquilo & Septentrio. Grãdines Septẽtrio importat & Corus. Aestuosus Auster. Tepidi Vul turnus & Fauonius. Iidem Subsolano sicciores. Et in totũ oẽs a Septẽtrione & occidente sicciores / q̃ a meridie & oriẽte. Saluberrimus ãt oĩum Aquilo. Noxius auster / & magis siccus: fortassis qa humi dus frigidior est.

S ubsolanus qui & Apeliotes uentus orientalis cali dus est & siccus / sed temperate. Huic eiusdem fere cõplexionis sũt a dextris Vulturnus oĩa desiccãs: a sinistris uero Eurus nubes generans.

A uster qui & Notus australis est uentus naturaliter frigidus & siccus. Verum dum ꝑ torridã zonã ad nos transit / calorem assumit: & ab aquarũ multitu dine sumit humiditatem: et sic mutata natura / ad nos uenit calidus & hũidus: et pluuias utplurimũ inducere consueuit. Huic eiusdem fere complexio nis a dextris est Euroauster: qui tempestates ĩ mari generat. A sinistris Libanotus / quem dicũt calidũ esse & temperatum.

Z ephyrus qui & Fauonius uẽtus est occiduus / frigi

dus & humidus tempate tamen. Hiemem resoluit & germina floresq; pducit. A dextris eius est aphricus: qui tonitrua & fulmina generat. A sinistris corus: q in oriente nubilosũ aerem facit: in occiduo uero serenum.

Septentrio q & Aperchias uentus est, a plaga in qua oriẽ nuncupatus. Hic aerem serenum facit: & quas exciuerat Auster pestes repellit & purgat. Est ãt frigidus & siccus. A dextris eius ẽ Circius: qui niues grandinesq; pducit. A sinistris Aquilo seu Boreas qui nubes dissipat, & aquas gelu ligat.

Aristoteles libro. ii. metaurorum aliis quidem nominibus. xii. uentos tradidit per totidẽ mundi regiones. Nam Zephirus flat ab occidẽte æquinoctiali. Apeliotes ab oriẽte ęquinoctiali. Boreas q & Aperchias a septentrione. Auster a meridie. Cæcias ab oriente æstiuo: cui cõtrarius Libs ab occidente hiemali. Eurus ab oriẽte hiemali. Argestes ab occidente æstiuo. Messes medius ĩter Cæciam & Aperchiã. Trascias medius est ĩter Argestem & Aperchiam. Fenicias inter Eurum et Austrum. Ithagenes inter Libs et Austrum.

Seneca libro. iiii. naturalium quęstionũ. xii. uẽtos describit his ferme nominibus quibus Aristoteles.

Sunt etiã quidã peculiares quibusq; gentibus uenti: ut libro secũdo Plinius auctor est: nõ ultra certum pcedẽtes tractũ. Vt Atheniensibus Scyron: reliquę gręciæ ignotus: Idem Olympias uocatur. In narbo

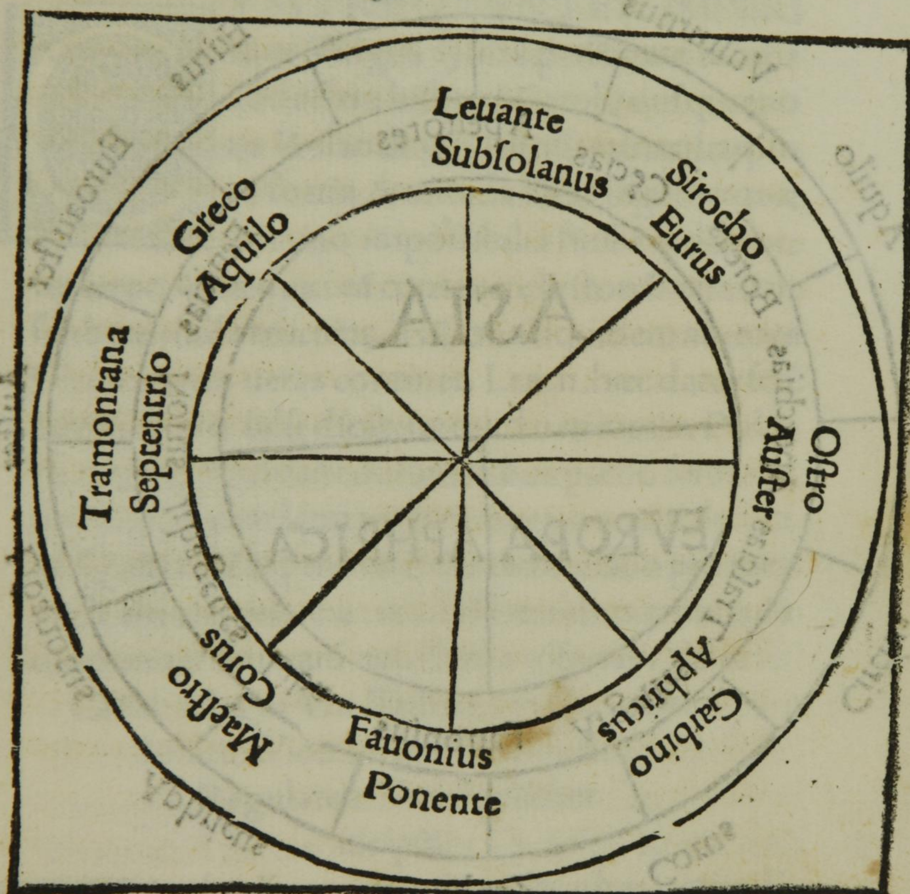
nensi prouincia clarissimus uētorum est Circius: in reliquis partibus cęli ignotus: nec Viennā quidem eiusdē ꝓuinciæ urbem attingit. Acabulus apuliam infestat: Calabriam Iapix: Pamphiliam Chagreus. Exortus uergiliarum sex diebus ante idus maias. Huic uento ardētissimo æstatis tempore exorit̄ caniculæ sidus. vi. idus iulii: & protēdit̄ usq; ad. xvi. diem ante kal. septembris. Huius exortum diebus octo ferme Aquilones antecedunt: quos prodromos appellant. Post canis ortum perflant Ectesiæ.

Item eodem libro uētorū causam scribit. Nam montium flexus crebriq; uertices ex complexu subito aut confracta iuga concaui uallium sinus scindēte inęqualitate & resultante in aera sine fine uētos generant. Quidam & specus dicunt ore uasto / præcipite hiatu uentos generare.

Albertus magnus ī summa philosophiæ / Ventus inquit fit ex uapore crasso / terrestri: materiali causa. Efficiente aūt a calore Solis hunc uaporem eleuante & cōsumente. Cuius rei signum est: ꝙ uenti fortius perflant ī auctūno: quia eo tēpore Sol elementa combussit / & exsiccauit.

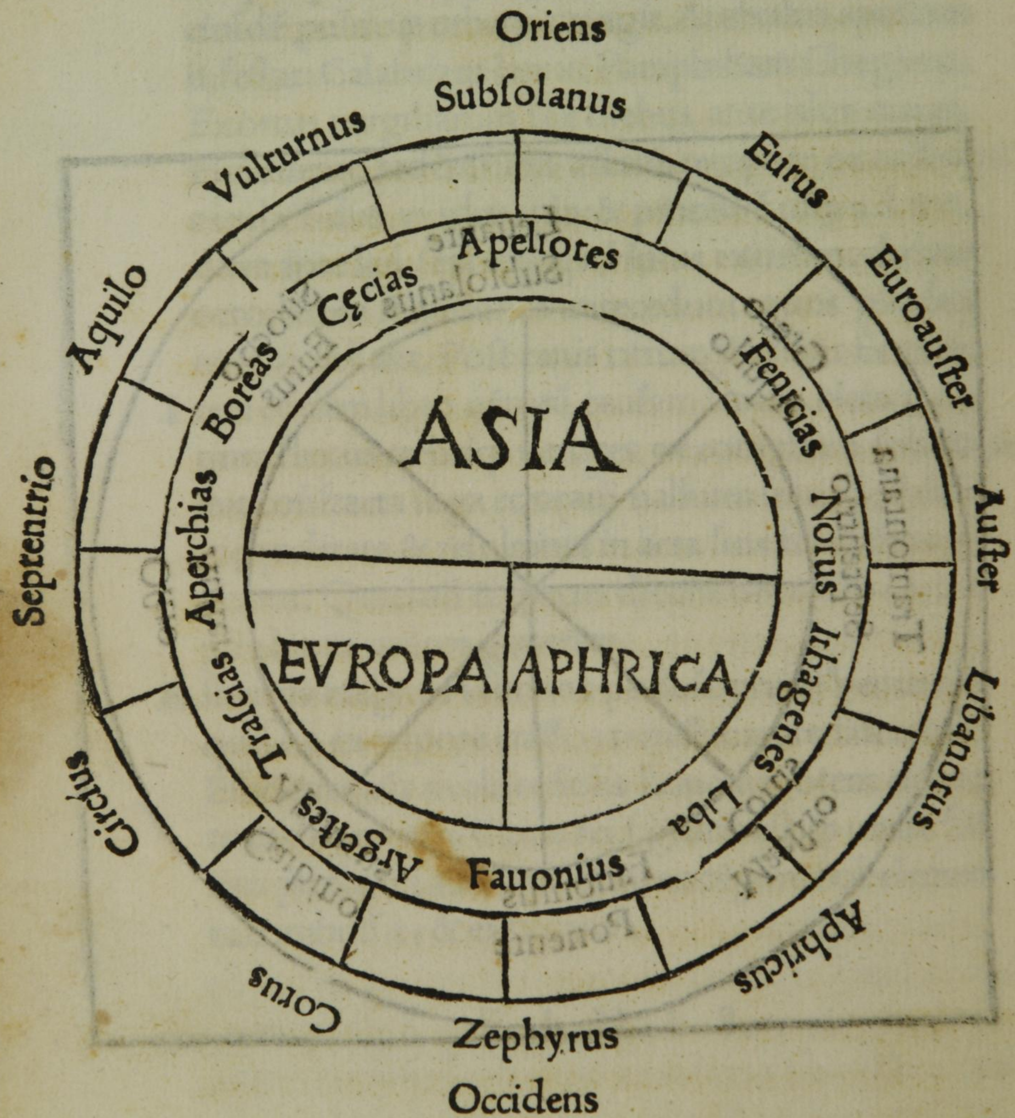
F I N I S.

FIGVRA OCTO VENTORVM

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

FIGVRA DVODECIM VENTORVM

Zacharias Lilius Vicentinus Canonicus Regula
ris Clarissimo Diuini Verbi Oratori .D. Ga
brieli Vicentino Concanonico Salutem
in Domino

VM FREQVENTER IMPERI
tum Vulgus lyricis personare modis
audiissem historiã Caroli, eiusq; nepo
tis Rolandi uiri fortissimi: multaq; in
ea fortia & mirãda facta legãtur: quæ
omnino impossibilia fuisse uidentur:
operepretium duxi eã contexere historiã, uera con
scribens, falsa reiiciens. Historia siquidem auctore
Cicerone, res ueras continet. Lex.n. hæc datur scri
bẽti, ne quid falsi dicat: ne quid ueri taceat. Perlec
tis itaq; quibusdam uoluminibus patrio sermone
conscriptis, eam latinam feci: tuoq; nomini dedica
ui. Quã si abs te probari ĩtellexero: tẽtabo pro mea
uirili altiora petere: ac missis liberalibus artibus, se
dulo enitar diuinarũ rerũ studia cõsectari. Vale.

Caroli Magni Viri Illustris per Zachariam
Lilium Vicentinum Canonicum
Regularem Vita Foeliciter
incipit

Arolus Francorum Rex, cui ob magnitudi
nem rerũ gestarũ Magno cognomẽ fuit: pa
trem habuisse fertur Pipinum regẽ, belli pa
cisq; artibus illustrẽ. Mater ei Bertha fuit, Heradii
Constantinopolitani imperatoris filia. Pipino filii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

duo successerũt: Carolus & Carolomanus regno inter se eque partito. Sed non multo post Carolo mano defuncto / Carolus solus regnũ obtinuit.

L ectorem hoc loco admonendum puto: historiam Caroli / Tristani / Lanciloti / aliorumq; militũ errantium / itemq; Rolandi / & Rainaldi / ac ceterorum / quos uulgus palatinos uocat: non adeo uerã extitisse: quin in ea multa fabulose fingantur. Nam ingentes illæ & inauditæ uires / fatalesq; dispositiones / uanæ sũt & fabulose: ab ingeniis rudibus fictæ: & in rithimo decantatæ / ut uulgares homines his pascant fabulis: & ab iis uitæ emolumenta percipiant.

C æterum Carolus magnus ob singularẽ eius uirtutem Romanorum imperator electus uiros ea tempestate strenuos ac re bellica præstãtes ex omibus christianis delegit. Et quoniam in palatio suo ipsi degebant: eam ob rem palatini a uulgo appellati sunt.

Inter cæteros autem / ut scribit Singibertus Gallicus: fuerunt Milo Anglerius: eiusq; fortissimus filius Rolandus. Rainaldus de albanispa. Ogerius dux Daciæ. Oliuerius dux Gebennæ. Estutus de Anglia. Hamon de bauaria. Turpinus remẽsis. Ganelon de Maguntia. Arastanus dux Britanniæ. Englerius dux Aquitaniæ. Gaiferus dux Burdelialensis. Gondebodus Rex frigiæ. Naamon dux bauariæ. Lambertus dux Bituriæ. Sanson dux Burgun-

Milo
Rolandus
Rainaldus
Oliuerius
Estutus
Hamon
Turpinus
Ganelon
Arastanus
Englerius
Gaiferus
Naamon
Lãbertus
Sanson

diȩ. Ginellinus dux lothoringiȩ. Anselmus & Egibardus rei bellicæ gloria insignes. Ginellinus Anselmus Egibardus

Per hos duces & proceres Carolus imperator uarios adiuit populos: urbes innumeras expugnauit: Hispaniam uictor penetrauit. Primum itaq; Aquitanos bello domuit. Post in Italiam concessit: ubi in agro Vercellensi Desiderium Longobardorum regem Hadriano pontifici ac Romanæ ecclesiæ infestum magna uirtute superauit. Romam profectus incredibili honore ab Hadriano suscipitur. Post paucos dies ad obsidionem Ticinii reuertitur. Nam ibi copias ad obsidendum Regem Desiderium reliquerat: quem sexto mense una cum uxore ac liberis cepit. Eum tradunt ultimum Longobardorum Regum in italia regnasse. Nam post sedem romani imperii Bizantium translatam / Gothi primi barbarorum: deinde Hũni / Vandali / Heruli / postremo Longobardi Italiam inuasere. Quȩ gẽtes italiã inuasere

Eam gẽtem fama est / ab oceano germaniæq; ultimis oris nouas quȩrentem sedes: tandem intra Pannonias constitisse. Inde Albuinus eorum Rex ab Narsete eunucho accersitus ingentibus peditum equitumq; copiis in Italiam uenit: breuiq; Vicentiam / Veronam / Mediolanum / ac omnis pene citerioris Galliæ urbes ad deditionem compulit.

Itaq; quarto & ducentesimo anno Longobardorum gens in italia regnauit usq; ad Desiderium qui ultimus in italia fuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Saxones

Florius

Ferracutus

Mors Rolandi

Carolus confecto longobardorum bello ĩ Galliam rediit: Saxones apud Hesam fluuium/quibus cum tres & trigita annos bellũ gesserat: tandem uictos ditioni suæ parere coegit. In hispanias exercitum traduxit. Augustã & Pampiloniã opulentissimas totius Hispaniæ urbes ui captas prædæ militibus dedit: ac tota pene hispania in Caroli potestatem deuenit. Florium Nauariæ principem dẽbellauit. Ferracutum gigantem/turcum ferocissimum superauit: qui mediterraneo mari per id tempus in Hispaniã uenerat: & a quo singulari certamine omẽs memorati duces superati captiq; fuere: præter Rolandum: a quo tandem interfectus est. Nageria ciuitas capta: proceresq; in ea uincti recepti. Cum rebus foeliciter gestis Carolus ĩ Galliam rediret: prope Pyrenei iuga insidiis Vasconũ qui in occultioribus locis insederãt/insignem cladem accepit. Cecidere ĩ ea pugna Anselmus et Egibardus summĩ rei bellicæ duces. Tradunt etiam Rolandum Caroli ex sorore nepotem/præstãtem fortitudine uirum/post ingentem hostium cædem eo prelio interiisse. Hic est Rolandus/quem ea tẽpestate corporis robore & animi magnitudine longe cæteris præstitisse ferũt: cuius fortia facta per uniuersum orbem clara celebrantur. Nec tamen Vasconibus diutina letitia fuit: quippe paulo post a Carolo domiti meritas perfidię suæ poenas dedere. Britones quoq; qui per id tẽpus Caroli uirtutẽ neglexerãt:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

bello supati i francorũ potestatẽ uenere. Beneuentanos i italia Romanę ecclesię ditioni subegit. Taxilonem bauariæ ducẽ prelio fudit. Velatabos ac Nortomanos ad deditionẽ cõpulit. Hũnorũ gentem tãdem octauo ãno postq̃ bellum icoeperat, in pannonia superauit. Hũni quõdã Scythia europæ super meotida paludem incoluere: qui postea mutatis sedibus, ingenti multitudine profecti in pannoniam deuenere: eamq; sibi prouinciam i domicilium elegere. Quibus gestis Carolus i italiam copias traduxit. Leonem pontificẽ a Romanis urbe expulsum: noxiis supplicio affectis, ingẽti gloria in urbem restituit: a quo extẽplo pro singulari sua erga Romanam ecclesiam fide atq; uirtute Augustus appellatus imperatorũ nomen dignitatemq; suscepit. Quæ imperii dignitas trecentis ante & triginta annis fuerat amissa, & nimia uetustate oblite rata. Tot enĩ ab Augustulo bello a barbaris superato ad Carolum Magnũ fuere. Is amplissima dignitate suscepta, cum i galliam rediret, in hetruria Florẽtiam urbem a Gothis maxima ex parte deletam in pristinum statũ restituit: ac nobiles Florentinos per oppida uicina diffusos in ciuitatẽ reduxit: quã nouis moenibus cinxit ac templis ornauit. Hierosolymam sanctissimum locum ubi oĩum gentium salus orta est, graui barbarorum dominatu oppressam, Carolus Cõstãtini Imparoris precibus euocatus, christianis restituit, ꝓfligatis barbaris omniq;

Leo pontifex

Florentia Gothi

Hierosolyma

prouincia pulsis. His itaq; rebus egregie gestis per septem & quadragita annos quibus regnauit: magnam sibi famam & gloriam per uniuersum orbē Carolus comparauit.

F uit autē statura ꝓcera: lato pectore: magnis oculis naso paulo eminētiore: forma deniq; & pulchritudine oris eximia. Is eloquentia/copiaq; dicendi/ & bonarum artium disciplina clarus: post multa bello ac pace/terra mariq; gesta: febre simul & senectute confectus uita excessit anno ętatis suę septuagesimo secundo: & christianę salutis quintodecimo supra octingentesimum.

FINIS

FLORENTIAE
IMPRESSVM
Per Ser Franciscū Bonaccursium
Impensa uero & sumptibus Ser
Petri Pacini de Piscia. Anno Salutis
M. CCCC. LXXXXVI
Septimo idus Aprilis

REGISTRVM
Totius Operis

a IN Hoc
Zachariæ
quo loqmur
fuisse:ut
b gnitate
is dicendi
non se
nerationis
c agrestes
tatem uero
antea
nimpha
d potuisse
nebat̃
alpes
e molestos
Zacharias
coarguunt
tilitate
f duo habentẽ
te stãni
nauigatiõem
mundus
g bellum
eiiciebat
dem
uitam
hominum
& fraudis
qui deuictis
centum
Sontes
i Zacharias
Nam modo
dus &
FIGVRA

¶ Emendata post impressionẽ

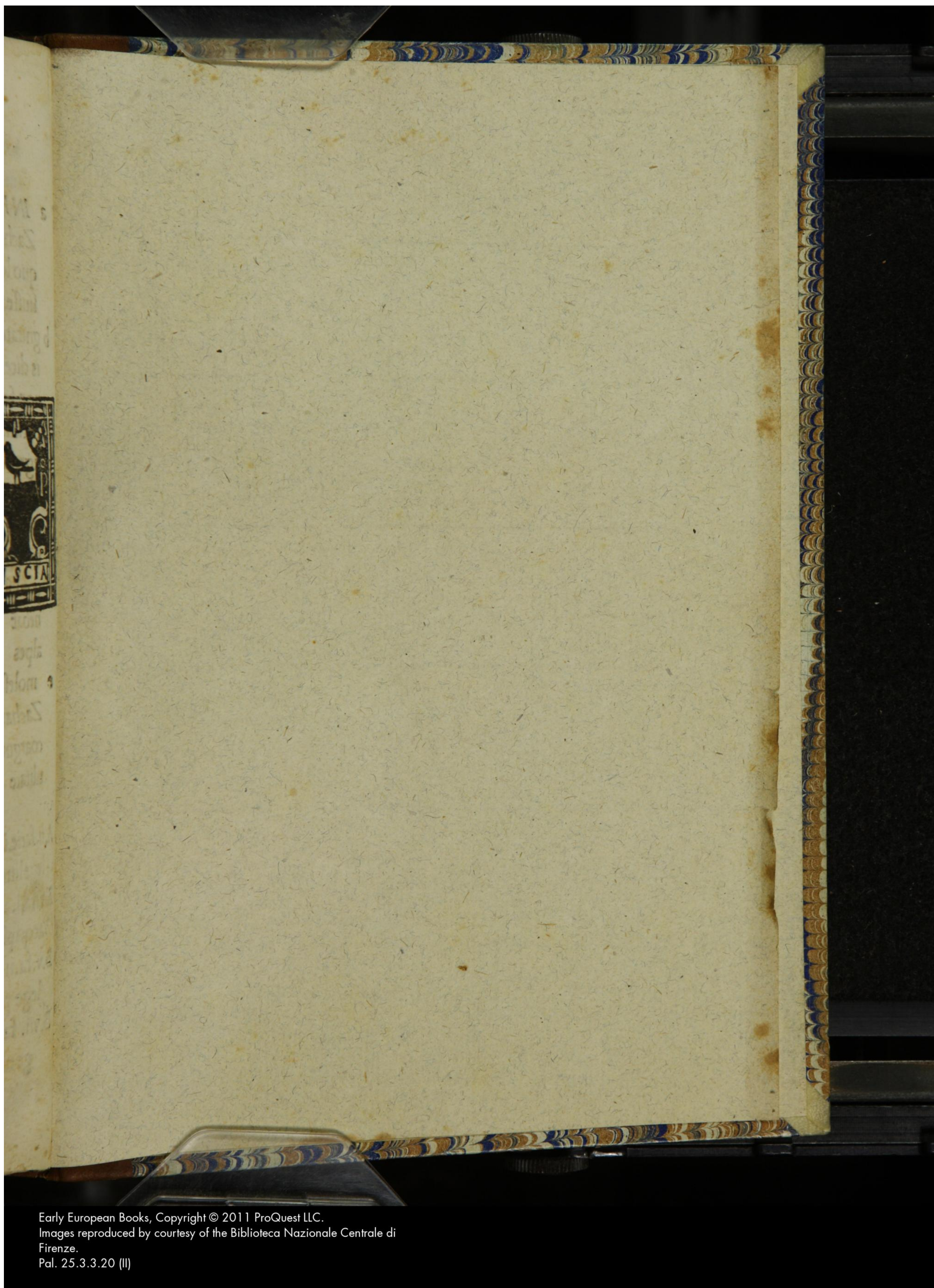
A.ii.facie.i. litteraru minitiũ lege litterarum initium
B.v.fa.i. atq; ipse uarũ. lege atq; ipse uarium
B.v.fa.ii. ꝓ rostris orationẽ. lege pro rostris oratione
B.vii. fa.i. tali similitudine lege tali similitudine.
B.vii.fa.i.de pihermemiis.lege de pihermeniis.
B.viii.fa.ii. diis gentiũ. lege diis genitum.
C.iii. fa.i. per quã discussus lege pquã discussis.
H.iii.fa.ii.uaria mõstra ferarũ lege uariarũ mõstra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

PISCIA

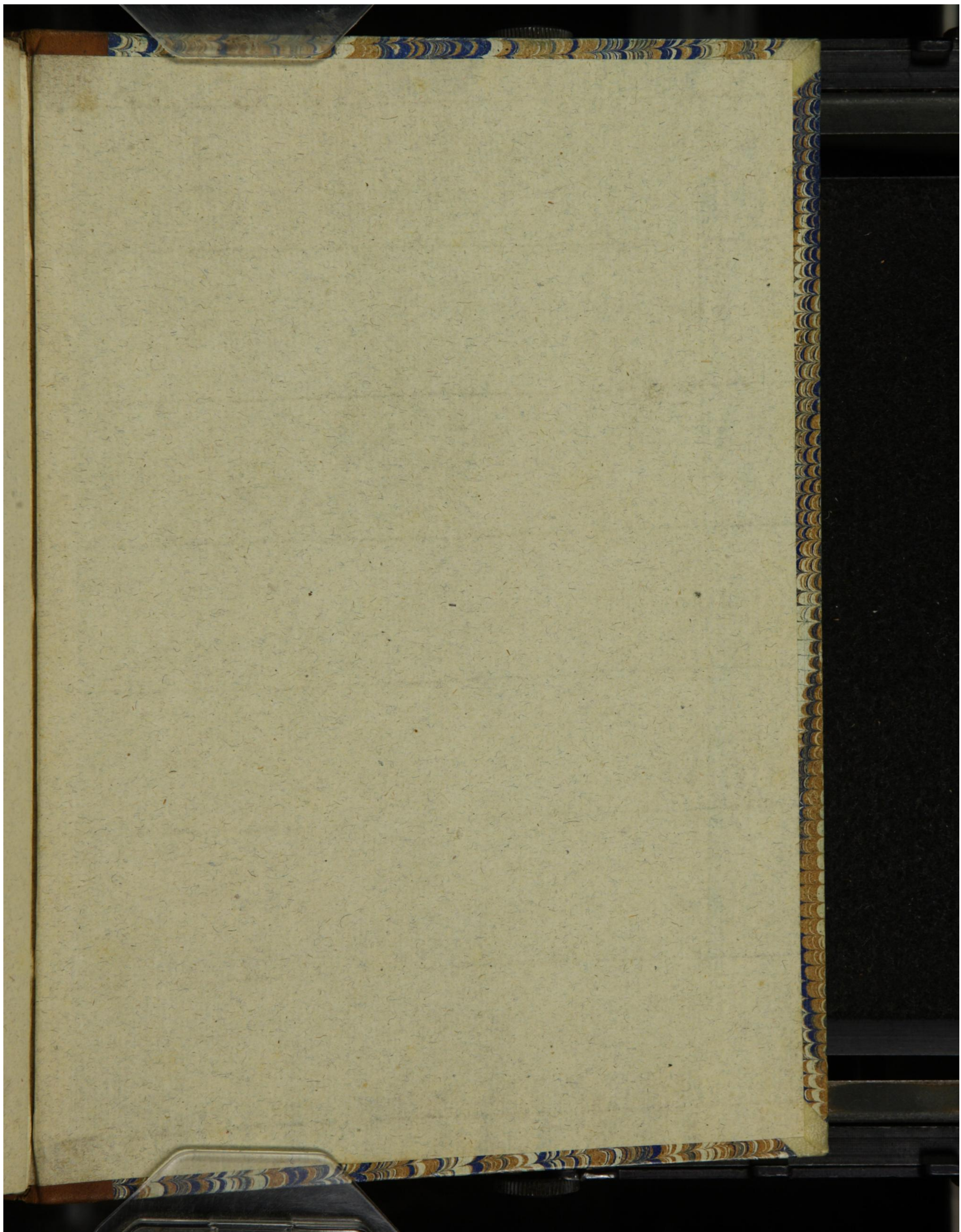

PISCIA

PISCIA

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20 (II)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Pal. 25.3.3.20